

۹۰۶ مسئله

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران ۴۸ صفحه، شنبه ۱۵ دی ۱۳۹۷

گزارشی از ورود مسؤلان پتروشیمی نوری به پروژه حمایت از گوزپشت‌های خلیج فارس

دلفین‌هایی که بزنند می‌شوند

دریا آرام است و انگار آینه‌ای دو وجهی از دریا و آسمان روبه رویمان قرار گرفته است. شانس ماست یا اکیپ پایش محیط زیست یا دلفین‌های گوزپشت که فقط خنکی دم صبح به صورتمان می‌خورد و بادی نمی‌وزد. آب هنوز به اندازه کافی بالانیا آمده تا قایق را بلند کند. پس کمی منتظر می‌مانیم و بعد آرام قایق را به درون آب هل می‌دهیم. قایقران می‌گوید: «وقت خوبی آمده اید؛ تابستان که هوا گرم و شرجی است و نفسمان بند می‌آید و این عملیات بیرون آوردن و برگرداندن قایق سخت و نفسگیر می‌شود و همین چند خانم و من باید قایق را هل بدهیم و وسایل را ببریم و بیاوریم.»

پالایشگاه اصفهان
عکس: رضاستمی

آیین افتتاح
موزه کارآموزان
صنعت نفت آبادان
Abadan
Artizen school
Museum
Inauguration

www.petromuseum.ir

15 January 2019
۲۵ دی ماه ۱۳۹۷

آبادان، بلوار شهید
دهداری، روبروی
مجموعه ورزشی تخته

شناسنامه

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران

مدیر مسئول:
کسری نوری

سر دبیر:

حمیدرضا شاکری راد

دبیر سرویس اقتصادی: مهدی مهرابی
دبیر سرویس فرهنگی: علی بهرامی

همکاران تحریریه: اکرم برنجی، آرش جعفری، راحله خالقی، سمیه راهپیمان، معصومه اصغری، مرجان طباطبایی، سعید محمدیگی

آتلیه و فنی

صفحه آرا: حسین گلپایگانی، بهاره افتخاری

عکس: عبدالرضا محسنی، سید مصطفی حسینی، سید حسن حسینی، رضا رستمی، مجتبی محمدقلی، نرگس مختار

ویراستاری: زهرا شهیازی، مرضیه بیگی فرانی

حروفچین: رقیه مصطفوی

هماهنگی و ارتباطات: مریم دهلوی

نشریه مشعل را در WWW.MASHAL.IR دنبال کنید

با حمایت
وزارت نفت محقق شد

**جهش شرکت های
ایرانی از شریک
خارجی به
پیمانکار اصلی**

۱۶

افزایش درآمدهای
نفتی در لایحه
بودجه ۹۸ از نظر
ریالی

۴

زندگی روی
آب

۱۴

به دنبال
کسب سهمیه
آسیاب هستیم

۴۰

۴۴

پای صنعت
را این

مرد
به ایران باز کرد

شنبه ۱۵ دی ۱۳۹۷

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، رو به روی
ساختمان مرکزی وزارت نفت
ساختمان شماره ۳۴ نفت- طبقه چهارم
تلفن: ۶۱۶۲۶۰۸۴
فکس: ۶۶۴۹۱۳۰۹
اداره کل روابط عمومی وزارت نفت
جمهوری اسلامی ایران

MASHAL.MOP.IR

Email: mashal@mop.ir

نخل ها
زنده می مانند
۱۰

۴۷
**نوستالژی
کارتون های
دهه ۶۰**

**شکست
مکزیک**
۲۸

روایت مشعل از شکل گیری واحد اچ اس ای
شرکت بازاریابی نفت آبادان و اقدام های پیش روی آن
**قلب شهر
بارعایت
اچ اس ای
می تپد**
۲۰

گفت و گو با مدیر شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی منطقه تهران
بارویکرد راه اندازی نخستین جایگاه فشرده سوخت

**کمک بزرگ
جایگاه های
کوچک**
۱۸

**دلفین هایی
که برند می شوند**

تیم فوتبال باشگاه
پارس جنوبی جم،
دومین حضور خود در
لیگ برتر فوتبال
باشگاه های ایران را تجربه
می کند. این تیم نفتی
بعد از حضوری موفق
در اولین تجربه لیگ
برتری اش، حالا در
دومین حضور نیز
یک روند متناسب و
خوب را در پیش
گرفته و در میانه
بالایی جدول
قرار دارد. مدیر
عامل باشگاه
پارس جنوبی
جم از اوضاع و
عملکرد تیمش
راضی است...

از طریق اسکن بارکد «کیو آر» وارد
سایت مشعل شوید.

رئیس سازمان برنامه و بودجه اعلام کرد:

افزایش درآمدهای نفتی در لایحه بودجه ۹۸ از نظر ریالی

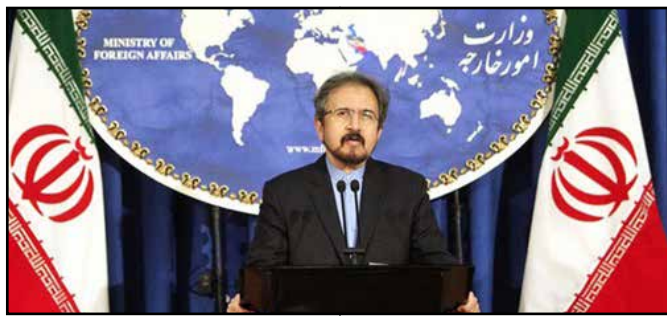
رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: ۷ میلیارد دلار از درآمدهای سال آینده در ۸ هزار تومان نرخ ارز سامانه نیما ضرب می‌شود که این موضوع ممکن است درآمدهای نفتی را از نظر ریالی بزرگ نشان دهد. به گزارش خانه ملت، محمدباقر نوبخت با بیان این که سال ۹۷ سهم دولت از درآمد نفتی ۲۷ میلیارد دلار است، گفت: در بهترین شرایطی که برای سال ۹۸ پیش‌بینی شده، درآمد نفتی دولت ۲۱ میلیارد دلار است، یعنی وابستگی نفت در سال آینده حداقل ۲۸ درصد نسبت به امسال کمتر می‌شود.

وی افزود: دلیل طرح محاسبه اغواکننده افزایش درآمدهای نفتی این است که سال گذشته هر دلاری که از فروش نفت به دست می‌آمد، در ۳ هزار و ۵۰۰ تومان ضرب می‌شد، اما سال آینده ۱۴ هزار دلار در ۴ هزار و ۲۰۰ تومان و حدود ۷ میلیارد دلار نیز در ۸ هزار تومان نرخ ارز مربوط به سامانه نیما ضرب می‌شود.

رئیس سازمان برنامه و بودجه تصریح کرد: این موضوع ممکن است درآمدهای نفتی را از نظر ریالی بزرگ نشان دهد، اما اصل وابستگی به نفت در سال آینده از امسال حداقل ۲۸ درصد کمتر است.

سخنگوی وزارت امور خارجه:

سازوکار مالی ایران و اروپا نفت در برابر غذای نیست

سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: در صورتی که سازوکار مالی اروپا و ایران اجرایی شود، می‌تواند حوزه وسیعی از مبادلات کالاها، اقلام و حتی مجموعه‌ای از تبادلات را در برگیرد، از این رو بحث نفت در برابر غذا بین دو طرف را تأیید نمی‌کنم.

بهرام قاسمی، روز دوشنبه (۱۰ دی‌ماه) در نشست هفتگی خود با خبرنگاران در این باره گفت: این سازوکار تنها شامل موضوع نفت نمی‌شود، بلکه در صورت اجرایی شدن آن، همه کالاها و اقلام و حتی مجموعه‌ای از تبادلات را می‌تواند شامل شود، از این رو بحث نفت در برابر غذا بین ایران و اروپا را تأیید نمی‌کنم.

وی با تکذیب خبر تعیین شرایط اروپا برای راه‌اندازی سازوکار مالی موسوم به SPV

(نهادهای واسط مالی) افزود: درباره این که اتحادیه اروپا و سه کشور اروپایی شروطی تعیین کرده باشند، این خبر از اساس نادرست است. سخنگوی وزارت امور خارجه تصریح کرد:

اروپایی‌ها همکاری‌های طولانی با ایران داشته‌اند و از ویژگی‌های ما به خوبی آگاه هستند، ایران در سطح جهان شناخته شده و دارای جایگاه مشخص با تعاریف خاص خود است.

پیش‌بینی‌های فروش نفت به روش‌های مختلف

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی از تصویب کلیات لایحه بودجه سال ۹۸ کل کشور در این کمیسیون خبر داد و گفت: در بخش فروش نفت پیش‌بینی‌های لازم برای فروش با روش‌های مختلف در سال آینده انجام شده است تا بتوان میزان فروش نفت را بیش از رقم پیش‌بینی شده در لایحه بودجه محقق کرد. زهرا سعیدی مبارکه با یادآوری نشست عصر روز یکشنبه (نهم دی‌ماه) کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی که با حضور بیژن زنگنه، وزیر نفت و محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه به منظور بررسی کلیات لایحه بودجه سال ۹۸ کل کشور برگزار شد، گفت: در این نشست موارد مربوط به بخش درآمدی و هزینه‌های بررسی شده و تصویب اعضای کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی رسید. وی افزود: براساس گزارش‌های ارائه شده، ۱۴ میلیارد دلار منابع ارزی در بودجه سال ۹۸ به کالاهای اساسی

اختصاص یافته که بر این اساس قیمت کالاها باید شبیه قیمت سال ۹۶ باشد، زیرا ارز ۴۲۰۰ تومانی به کالاهای اختصاصی خواهد یافت.

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: مالیات و درآمدهای مالیاتی موضوع مهم بودجه است که به دو بخش مالیات بر عملکرد و مالیات بر ارزش افزوده تأمین می‌شود که در این نشست گزارشی درباره وضع

تحقق آن ارائه شد.

سعیدی با بیان این که در این نشست، وزیر نفت میزان تولید و صادرات نفت کشور را به اعضای کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کرد، گفت: در بخش صادرات نفت، پیش‌بینی‌های لازم برای فروش با روش‌های مختلف انجام شده تا بتوان میزان فروش نفت را بیش از رقم پیش‌بینی شده در لایحه بودجه محقق کرد.

بررسی پروژه پژوهشی

از دیاد برداشت در میدان کوپال

نخستین نشست کمیته راهبری پروژه پژوهشی ازدیاد برداشت از میدان کوپال با هدف تعیین میزان اعتبار و بروندادهای فناورانه این پروژه برگزار شد.

به‌منظور پیشبرد و تحقق اهداف قراردادهای میدان‌محور با ۹ دانشگاه و مراکز پژوهشی، نخستین

نشست کمیته راهبری میدان کوپال با هدف نهایی کردن اعتبار مورد نیاز و بروندادهای فناورانه بسته کاری نخست پروژه برگزار و تصمیم‌های لازم گرفته شد.

دانشگاه صنعتی شریف که مشاور عالی فناوری در توسعه میدان کوپال و افزایش بازبافت است، دستاوردهای اجرایی پروژه پژوهشی این میدان را در قالب ۱۰ خروجی مربوط به بسته نخست کاری (شناخت میدان، تبدیل چالش‌های میدان به موضوعات قابل تحقیق و غربال‌گری همه روش‌های ازدیاد برداشت و بهبود تولید) ارائه کرد.

هم‌اکنون بخش زیادی از کل بسته کاری نخست از سوی دانشگاه صنعتی شریف انجام شده است و انتظار می‌رود با توجه به تصمیم‌های کمیته راهبری و دریافت نظر مساعد هیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران، بسته‌های کاری دوم و سوم نیز با شتاب بیشتری انجام شود.

از دستاوردهای مهم پروژه پژوهشی میدان کوپال می‌توان به ایجاد ساختار نیروی انسانی در پژوهشکده بالادستی نفت، راه‌اندازی پژوهشکده بالادستی نفت شریف و ایجاد و توسعه گروه‌های پژوهشی متعدد، تدوین اطلس توانمندی فناورانه در حوزه ازدیاد برداشت یا

بهبود تولید، تهیه نقشه راه اولیه توسعه فناوری‌های ازدیاد برداشت و بهبود تولید از میدان کوپال، ایجاد و تجهیز آزمایشگاه‌ها (آزمایشگاه ازدیاد برداشت، آزمایشگاه انگیزش چاه، آزمایشگاه میکرو مدل، آزمایشگاه سیالات حفاری و آزمایشگاه فناورانه Pro CT)، تهیه نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای مورد نیاز، ارائه چند نرم‌افزار کاربردی در زمینه غربالگری روش‌های ازدیاد برداشت، ارزیابی اقتصادی روش‌های ازدیاد برداشت، غربالگری روش‌های بهبود تولید، ارزیابی اقتصادی روش‌های بهبود تولید، محاسبه پدیده مخروطی شدن، بهینه‌سازی و مشبک‌کاری، هدفمند کردن پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و

دکتر (بیش از ۳۰ پروژه کارشناسی ارشد و ۷ پروژه دکترا به‌طور مستقیم در ارتباط با میدان کوپال تعریف شده‌اند) و استفاده از متخصصان خارجی در قالب پروژه‌های پسادکتر (استفاده از چهار پژوهشگر پسادکتر در پژوهشکده) اشاره کرد.

اخبار بین‌الملل

افزایش يك درصدی قیمت نفت در روز

پایانی ۲۰۱۸

قیمت نفت در معاملات روز دوشنبه (۱۰ دی‌ماه) حدود یک درصد افزایش یافت، اما در مجموع بازار نفت سال ۲۰۱۸ را با کاهش قیمت پشت سر گذاشت.

به گزارش خبرگزاری رویترز از سنگاپور، ساعت ۱۰ و ۱۵ دقیقه روز دوشنبه (۱۰ دی‌ماه) قیمت شاخص نفت خام برنت با ۷۴ سنت افزایش به ۵۳ دلار و ۹۵ سنت برای هر بشکه و قیمت شاخص دبلینو تی‌آی آمریکا با ۵۱ سنت افزایش به ۴۵ دلار و ۸۴ سنت به ازای هر بشکه رسید.

قیمت شاخص نفت خام برنت در پایان سال ۲۰۱۸ میلادی حدود ۲۰ درصد کاهش یافته که نخستین افت قیمت سالانه آن پس از سال ۲۰۱۵ میلادی به شمار می‌آید.

قیمت نفت به ۶۵ تا ۷۰ دلار در هر

بشکه می‌رسد

وزیر انرژی و معادن الجزایر گفت: با توجه به توافق اخیر اوپک، قیمت نفت تا ماه آوریل افزایش می‌یابد و به ۶۵ تا ۷۰ دلار برای هر بشکه می‌رسد.

به گزارش ایرنا، مصطفی قیطونی در این باره گفت: قیمت نفت در سه ماه نخست سال ۲۰۱۹ و با اجرایی شدن توافق میان اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و همچنین کشورهای غیر عضو اوپک، شاهد افزایش خواهد بود و برای این که به نتایج مورد نظر برسیم، باید منتظر باشیم سه ماه نخست سال ۲۰۱۹ به پایان برسد.

وی افزود: اعضای اوپک در ماه آوریل ۲۰۱۹ نشست می‌کنند و دیگر تولیدکنندگان نفت برای ارزیابی آثار کاهش تولید بر بازار خواهند داشت و اگر لازم باشد، تولید نفت بار دیگر کاهش می‌یابد.

وزیر انرژی و معادن الجزایر در ادامه قیمت ۶۵ تا ۷۰ دلار برای هر بشکه نفت را برای تولیدکنندگان، سرمایه‌گذاران و همچنین مصرف‌کنندگان مناسب دانست. الجزایر بودجه سال ۲۰۱۹ خود را بر اساس قیمت هر بشکه نفت ۵۰ دلار تنظیم کرده و همانند دیگر کشورهای تولیدکننده نفت نگران نوسان‌ها در بازار نفت است.

امیدواری ترکیه به تمدید معافیت از

تحریم‌های ضد ایرانی

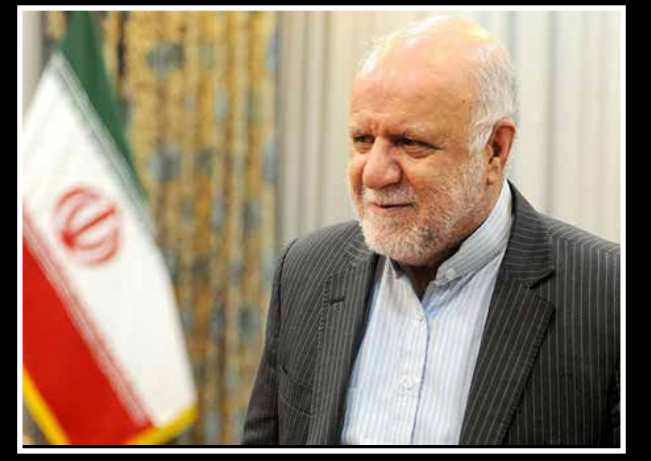
وزیر بازرگانی ترکیه اعلام کرد آثار انتظار دارد معافیت این کشور از تحریم‌های آمریکا علیه ایران، تمدید شود. به گزارش خبرگزاری بلومبرگ، رخصسار پکچان، وزیر بازرگانی ترکیه، اعلام کرد: این کشور انتظار دارد آمریکا معافیت ترکیه از تحریم‌ها برای واردات نفت ایران را تمدید کند.

وی با اشاره به معافیت موقت ترکیه از تحریم‌های آمریکا ضد واردات نفت ایران گفت: ما انتظار یک تمدید برای معافیت ترکیه را داریم.

پیش از این، رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه، اعلام کرده بود تحریم‌های آمریکا ضد ایران، امنیت و ثبات منطقه را به خطر انداخته است.

تحولات صنعت نفت در هفته ای که گذشت

تبریک وزیر نفت به مناسبت سال نو میلادی

وزیر نفت در پیامی فرارسیدن میلاد حضرت مسیح (ع) و آغاز سال نو میلادی را به مسیحیان جهان و کارکنان مسیحی صنعت نفت تبریک گفت. متن پیام بیژن زنگنه به این شرح است: «به نام آفریدگار رحمان میلاد باسعادت پیامبر صلح و دوستی، حضرت مسیح (ع) و فرارسیدن سال نو میلادی را به همه دوستداران و پیروان حق و حقیقت در سراسر جهان به ویژه همکاران و هموطنان گرانقدر مسیحی در صنعت نفت تبریک و شادباش می گویم. امیدوارم در این سال نو جهان شاهد مهار خشونت و دشمنی و غلبه آرامش و نوع دوستی باشد.»

وزیر نفت:

تولید و ذخایر بنزین کشور وضع مطلوبی دارد

وزیر نفت، وضع تولید و ذخایر بنزین کشور را مطلوب خواند و تاکید کرد: هنوز تصمیمی برای سهمیه بندی بنزین در سال آینده اتخاذ نشده است. به گزارش خانه ملت، بیژن زنگنه با بیان این که نیازی به واردات بنزین نیست، اظهار کرد: راهکارهای مختلف مهار مصرف بی رویه بنزین در دولت در حال بررسی است. وی از راه اندازی فاز سوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس خبر داد و افزود: ظرفیت اسمی این پالایشگاه ۳۶ میلیون لیتر در روز است، اما توان تولید آن بیش از این رقم است. وزیر نفت با اشاره به این که هر چه مقدار خودرو افزایش یابد، میزان مصرف سوخت نیز بیشتر می شود، ادامه داد: این مقدار تولید برای یک سال کفایت می کند. زنگنه با بیان این که در لایحه بودجه سال ۹۸ کل کشور افزایش قیمت حامل های انرژی پیش بینی نشده است، افزود: حدود ۳ میلیون نفر برای دریافت کارت هوشمند سوخت ثبت نام کردند.

افزایش ۶۷ درصدی تولید بنزین در کشور

معاون وزیر نفت در امور پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران از افزایش ۶۷ درصدی ظرفیت تولید بنزین کشور نسبت به مدت مشابه پارسل خبر داد. علیرضا صادق آبادی افزود: در حال آماده سازی برای افزایش ظرفیت تولید بنزین و یک جهش بزرگ برای پایان هفته جاری هستیم. وی تصریح کرد: همه مراحل پیش راه اندازی و راه اندازی فاز سوم پالایشگاه ستاره خلیج از سوی نیروهای داخلی شرکت و بدون حضور نمایندگان شرکت های خارجی انجام شده است.

آغاز عملیات اجرایی فاز چهارم منابع صندوق توسعه ملی

معاون وزیر نفت از زحمات شبانه روزی سهامداران و پیمانکاران این پروژه در به ثمر رساندن این پروژه قدرانی کرد.

تحقق کامل برنامه عملیات تولید پارس جنوبی در ۳ ماه

سوم امسال

مدیر تولید و عملیات شرکت نفت و گاز پارس از تحقق کامل اهداف ابلاغ شده به این مدیریت در تولید گاز غنی از میدان پارس جنوبی در سه ماه سوم امسال خبر داد. علیرضا عبادی گفت: تولید تکلیفی گاز از پارس جنوبی و سکویهای تحت هدایت این مدیریت پس از انجام تعمیرات اساسی سکویهای گازی پارس جنوبی در پایان مهرماه، به طور کامل با میزان توان سکوها و تولید تکلیف شده از سوی وزارت نفت منطبق بوده است. وی با اشاره به این که هم اکنون به طور میانگین روزانه ۵۸۵ میلیون مترمکعب گاز غنی از میدان پارس جنوبی تولید می شود، اظهار کرد: با توجه به توسعه و بهره برداری از مرحله نخست فازهای باقی مانده (۱۳، ۱۴، ۲۲ تا ۲۴) در سال جاری و ایجاد ظرفیت های جدید برداشت گاز از دریا، میزان تولید گاز از سکویهای گازی این میدان تا پیش از پایان امسال به بیش از ۶۰۰ میلیون مترمکعب در روز می رسد. براساس تکلیف وزارت نفت و شرکت ملی نفت ایران، امسال افزایش ظرفیت ۸۴ میلیون مترمکعب تولید روزانه گاز در دستور کار شرکت نفت و گاز پارس قرار دارد که تاکنون از بخش نخست فراساحل فاز ۱۴ افزایش ظرفیت تولید ۲۸ میلیون مترمکعب معادل نیمی از مجموع تولید گاز این فاز محقق شده و با بهره برداری از مرحله نخست فازهای ۱۳ و ۲۲ تا ۲۴، ۵۶ میلیون مترمکعب دیگر نیز به ظرفیت تولید گاز غنی از میدان پارس جنوبی افزوده می شود.

تکمیل فرآیند ظرفیت سازی تولید گاز شیرین در پالایشگاه

فاز ۱۳ پارس جنوبی

پالایشگاه فاز ۱۳ پارس جنوبی آماده فرآیند شیرین سازی گاز معادل ظرفیت اسمی ۵۶ میلیون مترمکعب در روز از چهار ردیف پالایشی شد. پیام معتمد، مجری طرح توسعه فاز ۱۳ پارس جنوبی با بیان این که دستیابی به ظرفیت کامل شیرین سازی گاز در پالایشگاه فاز ۱۳ با راه اندازی چهارمین و آخرین ردیف شیرین سازی این فاز محقق شده، اعلام کرد: هم اکنون در این ردیف شیرین سازی ۶ میلیون مترمکعب گاز غنی در روز فرآوری و به شبکه سراسری تزریق می شود. وی افزود: هر کدام از این چهار ردیف فرآوری که با تالاش کلرکنان بخش های مختلف عملیاتی راه اندازی شده است، روزانه ۱۴ میلیون مترمکعب گاز را شیرین سازی و به شبکه سراسری تزریق خواهد کرد. مجری طرح توسعه فاز ۱۳ پارس جنوبی با بیان این که هم اکنون چهار ردیف شیرین سازی این فاز با دریافت گاز ترش فازهای ۸ تا ۱۳ پارس جنوبی در مدار تولید قرار دارد، تصریح کرد: قرار است امسال نیمی از این واحدهای فرآوری شامل ردیف های اول و دوم با تکمیل و بهره برداری از زنجیره تولید مرحله نخست این فاز روزانه ۲۸ میلیون مترمکعب گاز بخش فراساحلی این فاز را دریافت و پس از فرآوری به واحد ارسال گاز تزریق کنند. هم اکنون گاز اسیدی ردیف های نخست و دوم شیرین سازی پالایشگاه فاز ۱۳ به مقدار ۲۵ تن بر ساعت با غلظت ۲۰ درصد سولفید هیدروژن به واحد ۱۰۸ بازیافت گوگرد این پالایشگاه ارسال می شود تا یکی از واحدهای مهم زیست محیطی در طرح های پالایشگاهی همزمان با تکمیل ردیف های شیرین سازی و آمادگی پالایشگاه به منظور ورود گاز غنی از دریا به بهره برداری برسد. با بهره برداری از چهار سکوی بخش فراساحل فاز ۱۳ و ارسال گاز غنی به پالایشگاه این فاز، روزانه ۵۶ میلیون مترمکعب گاز ترش غنی در واحدهای فرآوری این فاز شیرین سازی خواهد شد.

لزوم توجه به رفع مشکلات اجتماعی و فرهنگی

ساکنان مناطق نفتی و گازی

مشاور اجتماعی وزیر نفت بر لزوم توجه به رفع مشکلات اجتماعی و فرهنگی ساکنان مناطق نفتی و گازی تاکید کرد و گفت: شرکت های حوزه نفت و گاز باید در حد توان و رعایت موارد قانونی، به رفع مشکلات مردم منطقه بپردازند. سیدامیر طالبیان در نشست شورای مدیران شرکت بهره برداری نفت و گاز شرق ضمن بیان اهمیت و جایگاه موضوع مسئولیت های اجتماعی در مناطق عملیاتی افزود: اهم فعالیت های شرکت ها به منظور تعهد و ایفای مسئولیت های اجتماعی، توسعه پایدار شهرها و روستاهای پیرامون مناطق عملیاتی و مسائل مربوط به حفاظت محیط زیست است. وی اظهار کرد: خوشبختانه با تاکید وزیر نفت و توجه ویژه به حوزه مسئولیت اجتماعی، مقرر شده است افزون بر تعیین مشاور در ستاد وزارت و شرکت های اصلی، در سطح شرکت های عملیاتی نیز شورای هماهنگی ایجاد شود که تاثیر مثبتی بر پیشرفت کار و جامعه پیرامونی خواهد داشت. در ادامه، سیدابوالحسن محمدی، مدیرعامل شرکت بهره برداری نفت و گاز شرق نیز متخصص در این شرکت دانست.

حدود یک ربعی از ساحل روستای «کالو» که حالا تقریباً خالی از سکنه شده است، دور می‌شویم تا به محدوده همیشگی دلفین‌های گوژپشت برسیم. ماهیگیران اندکی در سواحل به شکلی سنتی و با استفاده از گرگور (نوعی تور ماهیگیری) مشغول صیادی هستند؛ برخی در حال برگشتند و برخی دیگر هنوز تورشان روی آب است. تیم ارزباب وضعیت دلفین‌های گوژپشت این بار سه خانم هستند که همراه بانماینده شرکت پتروشیمی نوری چهار نفر می‌شوند. یک نفر اطلاعات را ثبت می‌کند، یک نفر مشاهده گر و یک نفر هم‌زمان مشاهده گر و عکاس در این تیم هستند. علاوه بر محاسبه تعدادو مشاهده وضعیت دلفین‌ها از نزدیک، تعداد زیادی تصاویر با استفاده از دوربینی مجهز تهیه می‌شود که بعداً با عکس‌های قبلی و شناسنامه‌ای که از دلفین‌های گوژپشت این منطقه ثبت شده تطبیق می‌دهند. این پروژه به شکل اختصاصی و منحصر به فرد از سوی این گروه به صورت مستمر و ماهانه و با حمایت مالی و معنوی پتروشیمی نوری تنها در این منطقه انجام می‌شود و از این جهت می‌تواند حائز اهمیت باشد؛ اتفاقی که اگر چه حدود ۵ سالی است، اجرا شده، اما تاکنون گزارش میدانی و مفصل از این عملیات تهیه نشده بود.

پس از چند ماه بیگیری و هماهنگی، همراه با اکیپ پایش دلفین‌های گوژپشت و نماینده پتروشیمی نوری (برزویه) راهی محل زندگی و دور دور دلفین‌های گوژپشت می‌شویم تا در فاصله بررسی وضعیت دلفین‌های این منطقه که ماهانه انجام می‌شود، همراهشان باشیم و از این عملیات جذاب و البته بسیار مهم، گزار شی تهیه کنیم.

گزارشی از ورود مسئولان پتروشیمی نوری

به پروژه حمایت از گوژپشت‌های خلیج فارس

دلفین‌هایی که بزنند می‌شوند

مشکل دریا آرام است و انگار آیینه‌ای دو وجهی از دریا و آسمان روبه رویمان قرار گرفته است. شانس ماست یا اکیپ پایش محیط زیست یا دلفین‌های گوژپشت که فقط خنکی دم صبح به صورت تمان می‌خورد و بادی نمی‌وزد. آب هنوز به اندازه کافی بالا نیامده تا قایق را بلند کند. پس کمی منتظر می‌مانیم و بعد آرام قایق را به درون آب هل می‌دهیم. قایقران می‌گوید: «وقت خوبی آمده اید؛ تابستان که هوا گرم و شرجی است و تقسمان بند می‌آید و این عملیات بیرون آوردن و برگرداندن قایق سخت و نفسگیر می‌شود و همین چند خانم و من باید قایق را هل بدهیم و وسایل را ببریم و بیاوریم.

رسمیت گرفت و از آن زمان تا به حال این پروژه ادامه داشته است و در حال حاضر در سال پنجم اجرای آن هستیم. در این مدت پتروشیمی نوری افزون بر اقدام‌های اجرایی، برای تبلیغ و فرهنگ‌سازی این پروژه تلاش‌های زیادی داشته است؛ اقدام‌هایی همانند نصب بنرهای تبلیغاتی در فرودگاه برای معرفی کار مسئولیت اجتماعی حمایت از دلفین‌های گوژپشت خلیج فارس و یا تهیه بروشورهای آموزشی و لوازم التحریر با معرفی دلفین گوژپشت انجام شده است.»

آموزش‌های محلی عجله بر دار نیست

این کارشناس ارشد اکولوژی دریا در طرح حمایت از دلفین‌های گوژپشت خلیج فارس در توضیح اقدام‌های مشترک به نفع دلفین‌ها می‌گوید: «در دوره تحصیلی ۹۴-۹۵ و ۹۶-۹۵ کلاسهای آموزشی برای کودکان در مدارس منطقه و به خصوص محدوده روستاهای پارک ملی نخیلو شروع شد که در مرحله اولیه، موضوع زیست دلفین‌ها را برای مردم توضیح دادیم، زیرا بسیاری از مردم محلی اصلاً نمی‌دانستند در این محدوده دلفین‌ها زندگی می‌کنند. در این سال‌ها بارها پیش آمده که در صورت علاقه مندی، تعدادی از اهالی و به خصوص جوانان را با خودمان به این برنامه پایش در دریا می‌آوردیم تا از نزدیک دلفین‌ها و این اقدامات حمایتی ما را ببینند. مسئله این است که در ارتباط با جوامع محلی نمی‌توانیم با سرعت پیش برویم و باید به آهستگی مفاهیم حمایتی را منتقل کنیم. آموزش‌ها در این روستاها با حساسیت جلو می‌رود و محور آموزش هم کودکان هستند. البته بسیاری از روستاهای محدوده پارک ملی یا به دلیل مهاجرت دیگر جمعیت کمی دارند و یا دیگر بچه‌ای ندارند که در مدارس درس بخوانند و مدارس تعطیل شده‌اند.

محسینان توضیح درباره برنامه‌های تیم پایش در هر دوره ماهانه را در حالی شروع می‌کند که سه خانم تیم به همراه قایقران که یک پیر مرد محلی و ثابت در این تیم است، لوازم ثبت اطلاعات و سایر تجهیزات را با کفش و شلوار خیس به قایق رسانده‌اند و در حال هل دادن قایق هستند. بالا آمدن آب همیشه یک ساعت مشخص ندارد و حالا که تیم اینجا است، نمی‌توانند بیشتر منتظر بمانند؛ پس باید قایق را هل داد و در همان شرایط چند صد متری وسایل را برد و برگرداند. در واقع آنها در این پنج سال و در آب و هوایی که تنها سه ماه آن قابل تحمل است و مابقی نفس گیر می‌شود، در کنار وظایفی که به‌شکل رسمی برایشان پیش بینی شده، مجبور به انجام کارهایی بوده‌اند که ممکن است در جایی ثبت نشود، اما به دلیل علاقه به کارشان، دل به انجامش می‌دهند. او می‌گوید: آقای مشیری، مدیر انجمن طرح سرزمین هم با ما همراه می‌شود و در واقع من و آقای مشیری ثابت هستیم. هم‌زمان یک نفر مشاهده گر و یک نفر برای ثبت اطلاعات همراهمان است. دو نفر دیگر مشاهده‌گر و یک نفر برای ثبت اطلاعات را متغیر می‌گذاریم تا فرصت برای دانشجویان و افراد علاقه مند وجود داشته باشد.

پتروشیمی نوری هم هزینه می‌کند هم همراهان است

این کارشناس ارشد اکولوژی دریا در طرح حمایت از دلفین‌های گوژپشت خلیج فارس، درباره هزینه‌ها و کمک‌هایی که در هر مرحله پایش پتروشیمی نوری انجام می‌دهد، هم می‌گوید: هر سال با توجه به تورم، هزینه‌هایی که پتروشیمی برای این پروژه پرداخت کرده، متفاوت است و علاوه بر هزینه مأموریت، شامل هزینه اسکان، غذا، قایق، قایقران، نگهدارن قایق و تعمیرات، رفت و آمد محلی و آنالیزها می‌شود. به گفته محسینان، هم اکنون ۳۲ دلفین گوژپشت بالغ در محدوده تحت پوشش شناسایی شده‌اند، اما تعداد دیگری هم همراه با این گروه دلفین‌ها نابالغ و با این تعداد از سال ۲۰۱۵ خطر انقراض وجود دارد. هر چند با این اقدام‌نگرانی اندکی کم شده،

هم اکنون ۳۳۲ دلفین گوژپشت بالغ در محدوده تحت پوشش شناسایی شده‌اند، اما تعداد دیگری هم همراه با این گروه دلفین‌ها نابالغ و با این تعداد از سال ۲۰۱۵ خطر انقراض وجود دارد. هر چند با این اقدام‌ها نگرانی اندکی کم شده، اما همچنان در معرض انقراض هستند. نمی‌توان گفت اگر این اقدام‌ها انجام نشده بود، این دلفین‌ها کامل از بین می‌رفتند، اما حتماً روی روند ادامه زندگی آنها تاثیر گذار بوده است.»

اما همچنان در معرض انقراض هستند. نمی‌توان گفت اگر این اقدام‌ها انجام نشده بود، این دلفین‌ها کامل از بین می‌رفتند، اما حتماً روی روند ادامه زندگی آنها تاثیر گذار بوده است.»
دلفین‌های گوژپشت، از باله پشتی خود برآمدگی دارند که آنها را از گونه‌های دیگر متمایز می‌کند و به همین دلیل به آنها گوژپشت می‌گویند. این گونه منحصر به محدوده جغرافیایی خلیج فارس و آبهای این منطقه است که ویژگی‌های خاصی دارد و در طول عمر ۳۰ تا ۴۰ ساله خود از این محدوده دور نمی‌شود و در عمق کمتر از ۲۵ متر باقی می‌ماند. در این گونه نوزاد دلفین دو تا سه سال در کنار مادر می‌ماند تا شیر بخورد و آموزش بگیرد و در این مدت نر‌های گروه از این نوزاد دلفین حفاظت می‌کنند. البته در این محدوده موارد تهدیدیی از سوی جانداران دریایی برای این دلفین‌های کم‌سن و سال وجود ندارد. این گونه منزوی تر و متفاوت از دلفین‌های بیبی بطری است که در سواحل قشم و هنگام دیده می‌شوند و معمولاً در دسته‌های سه یا چهار تایی حرکت می‌کنند. محسینان با بیان اینکه پستانداران دریایی رمز و رازهای زیادی دارند و اطلاعات کمی از آنها در ایران و دنیا وجود دارد، ادامه می‌دهد:
باله پشتی دلفین‌ها اثر انگشت و بهترین نشانه برای تشخیص تفاوت آنهاست و می‌توان از روی لک، سائیدگی، بریدگی یا رنگ دانه سفید پوست در قسمت روی قوز و باله پشتی، تشخیص داد که بالغ شده‌اند تفاوت‌هایشان را ثبت کرد. اگر کامل طوسی رنگ باشند، امکان تشخیصشان را نداریم و جزء جمعیت حساب نمی‌شوند؛ به همین دلیل ما تعدادی دلفین جوان و نابالغ و غیر قابل تشخیص داریم که نمی‌توانیم به جمعیت اضافه‌شان کنیم.»
دلفین‌های ماده معمولاً از ۷-۸ سالگی و دلفین نر از ۱۲ سالگی به بعد بالغ می‌شوند و دو – سه سال اولیه عمرشان کاملاً در کنار مادرشان می‌مانند و معمولاً در مشاهدات ما دلفین نابالغ و در اصطلاح ما «تمیزی» که در کنار مادر دیده می‌شود، دلفین نوزاد است.

ماهیگیران، دلفین را برکت می‌دانند

محسینان که هم‌زمان روی قایق کار عکاسی از دلفین‌ها را برای ساعت‌های پیاپی و گاهی چند روزی مداوم انجام می‌دهد، به باورهای محلی مردم درباره دلفین‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید: «ماهیگیران و مردم محلی دلفین را برکت می‌دانند و برایشان ارزشمند است و اتفاقاتی هم که برایشان می‌افتد و یا بدشان زخمی می‌شود، تقصیر صیاد نیست، مثلاً در تور ماهیگیری گرفتار و خفه می‌شوند چون ماهیگیران متوجه نمی‌شوند آنها در تور گرفتارند و ساعتها تور را بالا نمی‌آورند. از سوی دیگر دلفین‌ها عادت به شیطنت و دنباله روی از قایق‌ها را دارند و به همین دلیل ممکن است مثل لاک پشت‌ها گرفتار پره موتور قایق‌ها شوند و یا ممکن است پوزه‌شان در سوراخ‌های گرگور گیر کند. البته ماهیگیران می‌توانند این ملاحظات را داشته باشند و مثلاً در محل‌هایی که دلفین‌ها را مشاهده می‌کنند، تور نبندازند و با آرام حرکت کنند.»
در محدوده‌ای که دلفین‌های گوژپشت زندگی می‌کنند، جزیره زیبای نخیلوو چند جزیره زیبای دیگر همراه با جنگل‌های محدود حراً وجود دارند که زیستگاه گونه‌های جانوری زیادی هستند و تیم ارزباب دلفین‌ها در هر بار پایش ماهانه دلفین‌های گوژپشت، از این محدوده‌های ارزشمند و زی‌با هم بازدید و پایش دارند. به عبار تی حفاظت از دلفین‌ها، حفاظت از سایر گونه‌های جانداران این محدوده را هم در پی داشته‌است. به واسطه این اقدام مشترک بین یک انجمن غیر دولتی، محیط زیست و پتروشیمی نوری، پروژه حفاظت از دلفین‌های گوژپشت خلیج فارس از سوی موسسات بین‌المللی در حال رصد است و از این جهت می‌توان گفت که به واسطه این طرح حمایتی مشترک، دلفین‌های گوژپشت در همه جای دنیا به نام خلیج فارس و نام منطقه ثبت شده‌اند و تا به حال برنامه حفاظت از آنها هم به خوبی در جریان است. از آن سو هم پتروشیمی نوری به واسطه ثبت نماد دلفین‌های گوژپشت و طرح حمایتی از آنها توانسته اعتبار و جایگاهی متمایز از جایگاه اقتصادی و تجاری خود داشته باشد؛ جایگاهی که به دلیل حساسیت به محیط پیرامون و توجه به مسئولیت‌های اجتماعی به دست آورده است.

مشارکت شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب
در طرح آبرسانی به نخلستان‌های شادگان

نخل‌ها زنده می‌مانند

مشعل شاید برای بسیاری از ما، نخل تنها نماد یک تعطیلات مفرح تابستانی یا شیرینی گذرای طعم خوش خرما باشد، اما باید بدانیم حیات و ممتات خانوارهای زیادی در جنوب نفت خیز ایران، به همین محصول وابسته است. محصولی که حالا چندسالی است غبار بدبین خشکسالی آن را در معرض تهدید قرار داده و معیشت خانوارهای زیادی را هم به خطر انداخته است. طرح آبرسانی به نخلستان‌های شادگان با مشارکت شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب هم در کمک به همین مسأله اجرا شد و حالا مدیرعامل این شرکت تاکید می‌کند که همکاری در پروژه‌های عام‌المنفعه که در محدوده تاسیسات مقرر دارند، تداوم خواهد یافت. احمد محمدی، مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب با بیان اینکه مشارکت در آبرسانی به نخلستان‌های شادگان با هدف مسؤلیت اجتماعی انجام شد، به «مشعل» می‌گوید: در این طرح با احداث یک کانال خاکی به طول ۲۴ کیلومتر، آب مورد نیاز از رودخانه کارون به رودخانه جراحی منتقل شد. با توجه به اینکه رودخانه جراحی، تامین کننده آب تالاب شادگان است، به دلیل کم آب شدن آن، بخش‌هایی از تالاب و نخلستان‌های شادگان خشک شدند.

عکس: یونس خادمی

شهرستان شادگان در ۱۲۰ کیلومتری اهواز و ۹۷۱ کیلومتری تهران واقع شده که پیرامون آن نخلستان‌های گسترده‌ای وجود دارد. بر اساس برخی آمار، در شادگان ۱۳ هزار هکتار نخلستان وجود دارد که در ۲ سال اخیر به دلیل خشک شدن رودخانه جراحی، تعداد زیادی از این نخل‌ها از بین رفته و همین امر به معیشت مردم منطقه که تنها از طریق کشاورزی امرار معاش می‌کنند، ضربه وارد کرده است. به شهرستان شادگان که می‌رسیم، نخل‌ها از همان ورودی شهر خودنمایی می‌کنند.

بی‌نظمی در میان آنها از دور مشخص است. وقتی با کشاورزان گفت‌وگو می‌کنیم، مشخص می‌شود که این بی‌نظمی، ناشی از خشک شدن و از بین رفتن نخل‌هایی است که از تشنگی و بی‌آبی جان داده‌اند. برای اطلاع دقیق‌تر از وضعیت خشکسالی و اهمیت آبرسانی به نخلستان، در گشت و گذاری بیشتر در شهر و گفت‌وگو با مردم، می‌توان اندوه خشک شدن نخلستان‌ها را در چشمان بسیاری از کشاورزان دید. روایت تلخی هم هست برای این شهر که شغل اکثریت آنها کشاورزی است.

حکیمه خانم، یکی از اهالی شادگان می‌گوید: نخلستان را به خاطر بی‌آبی واگذار کردیم؛ چون از آن برداشتی نداشتیم. حالا هم همسرم بیکار است.

یکی دیگر از اهالی این شهرستان به «مشعل» می‌گوید: ۲۰۰ نفر نخل داریم، اما امسال ۵ کیلو خرما هم برداشت نداشتیم. با استقبال گرم یکی از کشاورزان، از نخلستان او بازدید می‌کنیم. داخل نخلستان می‌توان مرگ نخل‌ها را از بی‌آبی به نظاره نشست که حالا دیگر بی‌سر هستند؛ البته نخل‌های زیادی هم هنوز سالم و استوارند. آقای خلف شاه وردی ۵۷ ساله صاحب این نخلستان است و هنگام بازدید ما می‌گوید: این نخل‌ها برایمان حکم فرزندمان را دارند. مثل فرزندمان عزیزند و دوستشان داریم. به خاطر همین مرگشان از بی‌آبی برایمان دردآور است. نزدیک ۱۰ هزار نفر نخل داریم. با همین‌ها داشتیم زندگی می‌کردیم. آب نیامد، همه تلف شدند و ثمر نمی‌دهند.

او که پدرش هم همین شغل را داشته و حالا فرزندانش هم همین حرفه را ادامه می‌دهند، می‌گوید: از نخلستان هزار هکتاری، ۱۰ هکتار آن به دلیل بی‌آبی از بین رفته است. هر هکتار شامل ۱۶۰ نخل می‌شود. سه سال می‌گذرد که آبی نیست. تابستان آب هدایت نمی‌شد.

این کشاورز توضیح می‌دهد که قبل از خشکسالی، برداشت ۱۵ تا ۱۸ تنی داشتند و الان محصولشان به اندازه‌ای نیست که به فروش برسانند.

یکی دیگر از آنان هم در اهمیت آبرسانی به نخلستان شادگان که با زندگی و معیشتشان گره خورده است، یادآور می‌شود: با نخلستان‌ها زندگی می‌کنیم. اگر این نخل‌ها نباشند، زندگی ما هم شکننده می‌شود و باید بیکار در خانه بنشینیم.

جزییاتی از طرح آبرسانی به نخلستان‌ها

با این درد دل‌ها می‌شود اهمیت انتقال آب به رودخانه جراحی برای تامین آب نخلستان‌های شادگان را متوجه شد. این طرح شامل احداث ایستگاه پمپاژ در ساحل چپ رودخانه کارون و دهانه نهر بحر، احداث کانال انتقال آب در مسیر بحر

به همراه سازه‌های مربوطه است که برای اجرای آن ۷۰۰ میلیارد ریال از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور تامین شده است. با اجرای کامل این طرح، ۲۰ متر مکعب آب بر ثانیه از این کانال به شادگان منتقل می‌شود که علاوه بر تامین آب مورد نیاز نخلستان‌های شادگان، مشکل آب دامداری‌های منطقه را نیز برطرف می‌کند. این آب، پس از رسیدن به رودخانه جراحی از طریق کانال‌های قدیمی که در مسیر آن قرار دارند، به نخلستان‌ها می‌رسد.

یکی از کشاورزان می‌گوید: درخواستمان این است که این کانال آبی بسته نشود. زندگی ما به این نخل‌ها وابسته است.

محمد خانچی، مشاور مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب در امور اجرایی و پیگیری درباره مشارکت این شرکت در این طرح می‌گوید: به دلیل جلوگیری از ضرر و زیان وارد شده به نخلستان‌های شادگان بر اثر خشکسالی، مقرر شد که این طرح به صورت اضطراری و با قید فوریت در مدت زمانی بسیار کوتاه اجرا شود.

به گفته او، با توجه به اینکه در مسیر احداث کانال انتقال آب، تعداد زیادی خطوط لوله نفت و گاز مربوط به میدان نفتی منصوری وجود داشت، جابه‌جایی آنها به دلیل تاثیر گذاری بر فرایند تولید، احتمال طولانی شدن اجرای طرح را به همراه داشت که بر این اساس، شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب در اقدامی جهادی و با گسیل تجهیزات و ماشین آلات مورد نیاز، نسبت به همکاری با مجری طرح برای عبور کانال‌های مذکور از خطوط در مدت زمان کوتاهی اقدام کرد.

او یادآور می‌شود: این اقدام هزینه قابل ملاحظه‌ای برای ما داشته، اما برای عمل به مسئولیت اجتماعی خود، این طرح را در اولویت قرار داده و در کمترین زمان به انجام رسانده‌ایم.

خانچی با بیان این که وزیر جهاد کشاورزی و استاندار خوزستان در زمان افتتاح پروژه از مشارکت شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب در اجرای طرح قدردانی کرده‌اند، اظهار می‌کند: در صورت عدم همکاری این شرکت با پروژه، مسیر جایگزین برای احداث کانال انتقال آب وجود نداشت و خسارت زیادی به

پروژه انتقال آب به شادگان، زمینه احیای مجدد تالاب بین‌المللی شادگان را نیز فراهم کرده و بخشی از مشکل ریزگردها را برطرف خواهد کرد.

شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب همسویا عمل به تعهدات خود در زمینه تولید نفت و گاز، اهتمام جدی در توسعه و عمران حوزه فعالیت خود دارد و آن را با اجرای صدها پروژه عام‌المنفعه در حوزه راهسازی، احداث فضاهای آموزشی، فرهنگی، درمانی و فضای سبز به اثبات رسانده است.

نخلستان‌های شادگان وارد می‌شد. یکی از کشاورزان، این اقدام را باعث ایجاد امید در میان کشاورزان دانست.

یدالله شمایی، که در زمان اجرای این کانال به عنوان مجری طرح آبرسانی به نخلستان شادگان بوده، در این زمینه به «مشعل» می‌گوید: با توجه به بحران کم‌آبی از مسیر رودخانه جراحی، این کانال آب یک امید جدیدی را در دل کشاورزان منطقه و روستاهایی که در مسیر بودند، به وجود آورد و این حس در آنان تقویت شد که دولت و مسؤولان استان به فکرشان هستند. او توضیح می‌دهد: شادگان در آخرین نقطه رودخانه جراحی قرار دارد و پس از آن به تالاب شادگان می‌ریزد. این کانال بسیار باعث خوشحالی و مسرت کشاورزان شد و قطعا در زندگی آنها تاثیر گذار است. سرمایه این کشاورزان همین نخلستان است. آب هم عنصر حیاتی برای کشاورزان و نخلستان محسوب می‌شود. آب مردم را خوشحال کرد که امیدواریم این کار تداوم داشته باشد.

با این حال، این کانال تنها نخلستانی را از آب بهره مند ساخت که در این مسیر قرار داشتند و بسیاری هم محروم ماندند. آقای خلف شاه وردی در این باره می‌گوید: آب از کارون به منطقه منصور آمد، اما کافی نبود؛ در راستای کمکی که شد، درخواست داریم آب به اینجا هم برسد.

یکی دیگر از آنان هم می‌گوید: کاش کانالی که زدند، به نخلستان ما هم می‌رسید.

شمایی درباره این مطالبه کشاورزان می‌گوید: این کانال دائمی است و بیشتر نیاز آبی نخلستان از اردیبهشت تا آبان سال آینده دنبال خواهد شد.

فصل تازه آبی برای نخلستان

فصل خرما به پایان رسید و حالا کشاورزان شادگان چشم به فصل جدید برای نخلستان خود دارند.

یکی از کشاورزان می‌گوید: از اسفند تا فرودین لقاخ نخلستان انجام می‌شود که در واقع پیوند از خود نخل‌هاست. یکی گل دارد و آن دیگری نخل که پیوند آنها ثمر فصل تازه می‌شود.

ابتدا دانه سفیدی در می‌آید، بعد خوراک سبزی می‌شود و مراحل بعد هم خارک و رطب و خرماست که به تیر

آقای خلف شاه وردی ۵۷ ساله صاحب نخلستان است

و هنگام بازدیدمان می‌گوید: این نخل‌ها برایمان حکم فرزندمان را دارند. مثل فرزندمان عزیزند و دوستشان داریم. به خاطر همین مرگشان از بی‌آبی برایمان دردآور است. نزدیک ۱۰ هزار نخل داریم. با همین‌ها داشتیم زندگی می‌کردیم. آب نیامد، همه تلف شدند و ثمر نمی‌دهند. با نخلستان‌ها زندگی می‌کنیم. اگر این نخل‌ها نباشند، زندگی ما هم شکننده می‌شود و باید بیکار در خانه بنشینیم.

ماه می‌رسد. بارندگی‌های اخیر باعث شده نخل‌های مصون مانده از بی‌آبی سال‌های گذشته، زنده بمانند و حالا این خبر خوش که مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب از تداوم مشارکت در آبرسانی به نخلستان شادگان خبر می‌دهد، در همین زمینه مجری طرح با اشاره به اینکه فاز نخست این طرح به بهره برداری رسیده، می‌گوید: این کار با جدیت ادامه خواهد یافت و بخشی از نخلستان‌ها هم که از تامین آب محروم ماندند، به مرور آب‌دهی لازم نخلستان تامین خواهد شد.

احیای بخش خشک شده تالاب

باید بدانیم که پروژه انتقال آب به شادگان، زمینه احیای مجدد تالاب بین‌المللی شادگان را نیز فراهم کرده و بخشی از مشکل ریزگردها را برطرف خواهد کرد.

شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب همسو با عمل به تعهدات خود در زمینه تولید نفت و گاز، اهتمام جدی در توسعه و عمران حوزه فعالیت خود دارد و آن را با اجرای صدها پروژه عام‌المنفعه در حوزه راهسازی، احداث فضاهای آموزشی، فرهنگی، درمانی و فضای سبز به اثبات رسانده است.

افزون بر مشارکت شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب در طرح آبرسانی به نخلستان‌های شادگان، این شرکت در اجرای بسیاری از پروژه‌های عمومی عام‌المنفعه که از سوی سازمان‌های دیگر اجرا می‌شود، مشارکت داشته و در تسهیل و تسریع آنها وارد عمل می‌شود.

شمایی در پایان گفت‌وگو از اقدام وزارت نفت در همکاری برای به ثمر رساندن پروژه آبرسانی به نخلستان شادگان تشکر می‌کند.

سفر پایان یافته و سوغاتمان از شادگان، خرماهایی است که حاصل ثمر نخلستان خانواده شاه‌وردی است که با میزبانی خاص، آنها را با کنجد آذین کرده و موقع خداحافظی سوغات راهمان می‌کنند.

آب زندگی روی

میهمانان جدید را اعلام می‌کنند. به همه اینها صدای پرندگان را هم که در آسمان آبی‌رنگ در پرواز هستند اضافه کنید تا به زیبایی وصفناپذیر و دل‌نگیز این دیار پی ببرید.

آقاجدی یکی از اهالی برایمان توضیح می‌دهد: اینجا نه دهنار دارد و نه شورا. مردم خودشان آن را آباد کرده‌اند و ما را به سمت موزه تاریخی تالاب شادگان در این روستا هدایت می‌کنند. موزه‌ای که در آن حیوانات و پرندگان موجود در تالاب گورکن (گوره به زبان عربی)، غار، بز، بز کوهی، آهو، کفتار، بلدرچین، بزوجه، مار، گرگ، اسکلک‌لک‌لک، تیل، غورباغه، ماهی بنی، گربه، لاک‌پشت، جغد شاخدار، خروس کوهی، گراز و... که نسل برخی از آنها منقرض شده است. برخی آمار حاکی از آن است که این تالاب، زیستگاه ۱۷۴ گونه پرنده است که ۱۳ گونه از آنها مانند اردک، مرغمری، پلیکان یاخاکستری، عروس غاز، اردک سرسفید، گیلازشاه خالدار، عقاب شاهی، عقاب تالابی خالدار و عقاب دریایی دم‌سفید در معرض خطر انقراض جهانی قرار دارند.

مشعل نام

«شادگان» تنهاییه

نخل‌های آن پیوند نخورده، شهرت آن بیش از همه به تالاب بین‌المللی آن است. این تالاب در جنوب غرب ایران، جنوب شهر شادگان، در استان خوزستان واقع شده و آب آن از رودخانه‌های جراحی و کارون، همچنین جزر و مد خلیج فارس تأمین می‌شود. پروژه انتقال آب به شادگان که از سوی شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب اجرا شده، زمینه احیای مجدد تالاب بین‌المللی شادگان را فراهم کرده و بخشی از مشکل ریزگردها را نیز برطرف خواهد کرد.

اهمیت آب در تالاب شادگان به میزبانی است که باید آن را در پیوند با معیشت مردمانی دانست که زندگی‌شان وابسته به این تالاب است؛ از جمله روستای صراخیه که در نزدیکی این تالاب و یکی از روستاهای دارای جاذبه گردشگری خوزستان است.

زنان ماهی‌فروشی

در این تالاب، انواع ماهیان آب شیرین و شور مانند بنی، شیرید، حمری، شلک، ماهی‌های پرورشی و پرندگانی چون فلامینگو، حواصیل، لک‌لک، غاز وحشی، اردک و گراز زیست می‌کنند. تنها زیستگاه و محل زاد و ولد اردک کرکری در جهان این تالاب است و پرندگانی چون گیلازشاه خالدار و آکرین آفریقای نیز، از نمونه‌های بسیار کمیابی هستند که در این منطقه یافت می‌شوند. مزیت دیگر تالاب شادگان برای مردم، درآمد حاصل از ماهیگیری است. اگر گذرتان به مسیر شادگان بیفتد، در میانه راه کنار جاده صف زانی راهی ببینید که در داخل اتاق‌هایی که کنار هم قرار گرفته و بانیز ساخته‌اند، در حال فروش ماهی هستند. زنانی که از دوربین و عکس گرفتن فراری هستند و گفته‌اند یکی از جنوبی‌های همراهان باید مجوز آن را از همسرشان بگیرند. این خود نشان از تاثیر سنت‌های قدیم در این منطقه دارد. حدود ۲۰ زن هر روز صبح برای کار به اینجا می‌آیند.

یکی از آنها، هلته ۴۷ ساله است که ۶ فرزند دارد. می‌گوید پسرانم صبح زود می‌روند ماهی می‌گیرند و من هم کار فروش آن را انجام می‌دهم. از میزان فروش او که سوال می‌کنم، می‌گوید: روزانه ۱۰۰ هزار تومان تا ۱۵۰۰۰۰ فروش دارد. از یکی از آنها می‌پرسم: چرا زنان باید کار فروش ماهی را انجام دهند؟ می‌گوید: مردانمان از صبح علی‌الطول برای صید ماهی به تالاب می‌روند و وقتی برمی‌گردند، خسته هستند و اینجا کار ماهی‌فروشی را زنان انجام می‌دهند. مشتری آنها بیشتر از اهواز، شیراز، خرمشهر و ابلان هستند. فرج خانم، از دیگر زنان ماهی‌فروش و ۶۵ ساله است. با خانواده‌ای ۹ نفره که در آفتاب‌سوختگی در دستان و صورت او هویداست. می‌گوید: همین ماهی که صید می‌کنیم، اگر باشد بفروشیم درآمد داریم و اگر نباشد، هیچ پولی نداریم. فقط باید دعا کنیم خدا کمک کند. از بس زیر آفتاب ماندم و ماهی فروختم، چشمم کم‌بوس شده است. همه ساکنان اینجا مشکلاتی شبیه هم دارند، با معیشتی که به تالاب وابسته است و همواره از به خطر افتادن آن هراس دارند.

اقدام‌های شاخص مدیریت دارایی‌های فیزیکی وزارت نفت تشریح شد

واگذاری فعالیت‌ها بر اساس قرارداد

و گفت: برحسب دستور فعالیت‌های مقام عالی وزارت، سال گذشته اقدام به واگذاری دو مجموعه به صورت قرارداد های O&M در واحدهای صنعت نفت شد که هم‌اکنون سه مجموعه در حال واگذاری است و فراخوان آن در سامانه ارائه شده است؛ امیدواریم موضوع مدیریت دارایی برای واگذاری شرکت‌ها به صورت O&M به‌درستی پیاده شود.

این مقام مسئول اظهار کرد: از دیگر اقدام‌های شاخص پارسل این معاونت، امضای قرارداد پارس جنوبی با دانشگاه شریف با موضوع فرهنگ مدیریت دارایی‌های فیزیکی بود که مراحل نهایی را می‌گذراند.

مدیرکل نظام مدیریت دارایی‌های فیزیکی وزارت نفت از موضوع ارزیابی شرکت‌های ملی بخش در سراسر کشور یاد کرد و افزود: ما حاصل ارزیابی شرکت‌های ملی بخش ایجاد برقراری انضباط کاری در این شرکت‌ها بود که با این ارزیابی توانستیم بسیاری از موضوع‌ها و قوانین و مقررات موجود در شرکت‌های ملی بخش را متسجم کنیم.

مدیرکل نظام مدیریت دارایی‌های فیزیکی وزارت نفت، اقدام‌های شاخص این مجموعه در حوزه صنعت نفت را تشریح کرد.

علیرضا اصل‌عربی، روز سه‌شنبه (۱۱ دی‌ماه)، در سیزدهمین همایش بین‌المللی مدیریت دارایی‌های فیزیکی گفت: مرکز توسعه نظام مدیریت دارایی‌های فیزیکی به همت دانشگاه صنعت نفت و با هدف ارائه آموزش مدیریت دارایی‌های فیزیکی صنعت نفت به ذی‌نفعان، فعال شده است.

وی افزود: کارگروه‌های مدیریت دارایی فیزیکی در شرکت‌های نفتی و گازی و به‌ویژه در مجموعه‌های پتروشیمی فعال شده است که این کارگروه‌ها در اغلب شرکت‌ها مانند حفاری به صورت ساختاری فعالیت می‌کنند.

اصل‌عربی به واگذاری فعالیت‌های دو مجموعه در قالب قراردادهای بهره‌برداری و نگهداری (O&M) در واحدهای صنعت نفت اشاره و از آن به عنوان مهم‌ترین اقدام‌های انجام شده از سوی معاونت نگهداری و تعمیرات وزارت نفت یاد کرد.

هرم تعالی مدیریت دارایی‌های فیزیکی صنعت نفت

اصل‌عربی به هدف مدیریت دارایی‌های فیزیکی از سه سطح سیاستی، اقدامی و تجزیه و تحلیل به عنوان هرم تعالی مدیریت دارایی‌های فیزیکی صنعت نفت پرداخت و گفت: بهینه‌سازی روابط ریسک، کارایی و هزینه، هدف مدیریت دارایی فیزیکی در سازمان است که بر اساس الزام‌های این هرم، انتخاب سیاست‌های پیشگیرانه و اقدام‌های تعمیراتی برنامه‌ریزی شده بر اساس پایش‌های مبتنی بر شرایط و بازرسی فنی ضرورت

دارد و این سیاست‌ها و برنامه‌ها با تجزیه و تحلیل، بازنگری می‌شود و بهبود می‌یابد.

وی تصریح کرد: مدیریت و عملیات بهره‌برداري و نگهداشت تأسیسات و تجهیزات صنعت نفت در حال واگذاری به شرکت‌های بخش خصوصی و این موضوع برای بهره‌برداری تأسیسات جدیدالاحداث الزامی است.

به گفته وی، برای تأسیسات فرسوده رویکرد بازسازی، نوسازی و بهره‌برداری در نظر گرفته شده است.

واگذاری شرکت‌ها به نظام مدیریت دارایی فیزیکی وابسته است

مدیرکل نظام مدیریت دارایی‌های فیزیکی وزارت نفت، واگذاری فعالیت‌های شرکت‌ها به روش‌های جدید مانند بهره‌برداری و نگهداشت (O&M) را وابسته به نظام مدیریت دارایی فیزیکی دانست و افزود: واگذاری به روش‌های جدید به این نظام وابسته است و در این میان کارفرما و مالک دارایی به رویکردهای ارزیابی و تحلیل نتایج در سطح مدیریتی نیاز دارد.

علیرضا اصل‌عربی ادامه داد: پیام‌تاکار قراردادهای بهره‌برداری و نگهداشت (O&M) به رویکردهای فنی، عملیاتی و ارزیابی بهبود عملکرد نیاز دارد و در این میان مشاوران مدیریت دارایی فیزیکی به عنوان عامل سوم در قراردادهای O&M در کاهش ریسک‌های ناشی از دانش و تجربه نقش اساسی دارند. در پایان این آیین به شرکت پالایشگاه گاز بیدبلند و شرکت پالایشگاه چهارم مجتمع گازی پارس جنوبی به عنوان شرکت‌های برتر در این حوزه، لوح سپاس و تندیس مدیریت دارایی فیزیکی اهدا شد.

بحامیت وزارت نفت محقق شد جهش شرکت‌های ایرانی از شریک خارجی به پیمانکار اصلی

اکرم برنجی تغییرات ساختاری در اداره کل امور مهندسی وزارت نفت، ارزیابی مجدد شرکت‌های E&P، ملی شدن ۱۰ استاندارد نفت، محاسبه حق بیمه پروژه‌های EPC و EPD، جبران آثار افزایش نرخ ارز در قراردادهای ... بخش نخست گفت‌وگوی هفته نامه «مشعل» با امید شاکری، مدیرکل نظام فنی و اجرایی و ارزشیابی طرح‌های وزارت نفت بود که قسمت دوم این مصاحبه را در ادامه می‌خوانید:

مدیرکل نظام فنی و اجرایی و ارزشیابی طرح‌های وزارت نفت، با اشاره به تغییرات ساختاری در این اداره کل گفت: در ساختار جدید این اداره کل که اواخر سال گذشته ابلاغ شد، یک معاونت جدید با عنوان نظارت و ارزشیابی طرح‌ها و پروژه‌ها شکل گرفت که در این ارتباط قرار است تجهیز این معاونت و برنامه‌ریزی امکان‌پذیر شود. از آنجمله از چارچوب نظام فنی و اجرایی در طرح‌ها و پروژه‌ها تعریف شده، فراهم شود تا بتوانیم بازخوردش را چه برای اصلاحات در کار خودمان و چه برای کمک به انجام اصلاحات لازم در روند کار در شرکت‌های همکار در شرکت‌های اصلی و تابعه آنها منعکس کنیم. به عبارت دیگر، در مورد بخشی از اقداماتمان که در قالب یک سند، بخشنامه یا ابلاغیه درآمده، قرار است معاونت نظارت، در عمل و در درون طرح‌ها و پروژه‌ها، بررسی کند که طرح‌ها و پروژه‌هایی که در شمول نظام فنی و اجرایی صنعت نفت قرار دارند، چه مشکلاتی در اجرا و چه نیازهای جدیدی دارند که ما برای آن برنامه‌ریزی کنیم. شاکری افزود: این نیازها می‌توانند در قالب تدوین استانداردها، اسناد همسان و فهرست‌های بهای جدید باشد. بخشی هم بر می‌گردد به اینکه ما باید به شرکت‌ها و مجریان طرح‌ها، گزارش‌هایی بدهیم که عملکرد خودشان را در بعضی موارد اصلاح کنند.

ارتقای عملکرد در طرح‌ها و پروژه‌ها

شاکری ادامه داد: این اقدام‌هایی که در چارچوب نظام فنی و اجرایی دنبال می‌کنیم، خیلی متفاوت از کار واحد بازرسی و حسابرسی است. کار ما عمدتاً جنبه‌های فنی نظارت و ارزشیابی دارد و در چارچوب سند نظام فنی و اجرایی

است. این اقدام‌ها، ارتقای عملکردها را دنبال می‌کند. طرح‌ها و پروژه‌ها، با مشکلاتی روبه‌رو هستند که شاید موجب افزایش زمان اجرای طرح یا منجر به افت کیفیت پروژه‌ها شود و ما هم در این اداره کل، در حوزه وظایف و مأموریت‌های خود، تلاش می‌کنیم مشکلات به حداقل برسد.

ارتقای توانمندی داخلی

مدیرکل نظام فنی و اجرایی و ارزشیابی طرح‌های وزارت نفت، با اشاره به نقش این اداره کل در پروژه ۱۰ گروه کالایی خانواده صنعت نفت گفت: در حوزه پروژه‌های ساخت داخل، اقدام‌هایی که به اداره کل نظام فنی و اجرایی محول شده بود، بیشتر جنبه پشتیبانی داشت که در قالب تدوین استانداردهای ۱۰ گروه کالایی دنبال شد. نتیجه این اقدام‌ها، به صورت استانداردهای ملی ایران در خواهد آمد، یعنی هر کدام از این تجهیزات که قبلاً استاندارد دی برایشان وجود نداشت، دارای استاندارد شدند.

به گفته وی، اگر موضوع حمایت از توان داخلی را مجموعه‌ای از سازندگان، مشاوران و پیمانکاران ایرانی در نظر بگیریم، فراتر از ساخت داخل است و ما در این حوزه کارهای زیادی کردیم که به طور عمده در حوزه مشاوران و پیمانکاران دنبال می‌شود. شاکری ادامه داد: از جمله این اقدام‌ها می‌توان به تأیید صلاحیت ۲۲ شرکت پیمانکار برای تعمیرات اساسی ماشین‌های دوار، ارزیابی صلاحیت شرکت‌های اکتشاف و تولید یا همان شرکت‌های E&P و همچنین شرکت‌های عملیات حفاری ایرانی اشاره کرد که به نوعی جهت دادن به ظرفیت‌های داخلی بود، برای اینکه پیمانکاران بتوانند در طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت حضور بیشتری داشته باشند و در عین حال که خودشان را ارتقا می‌دهند، برای انجام کارهای بزرگتر آماده شوند. وی افزود: بارزترین این اقدام‌ها، ایجاد شرایط برای شرکت‌های E&P بود که بتوانند از انجام کارهای محدود پیمانکاری، به سطحی برسند که کارهای بزرگ بالادستی در حد و اندازه توسعه یک میدان را در دست بگیرند. طبیعی است که این حرکت از یک مدار پایین به یک مدار سطح بالا، مستلزم برنامه‌ریزی‌های خیلی دقیق و پیگیری است که بخشی از این پیگیری‌ها، در این اداره کل دنبال می‌شود و سعی کردیم در قالب ارزیابی‌های مجدد صلاحیت، برای آن ضمانت‌های اجرایی ایجاد کنیم که مطمئن شوم این ظرفیت‌سازی‌ها در جهت درستی اتفاق می‌افتد و عملاً شاهد ارتقای توانمندی داخلی باشیم و اگر جای هم مشکلی وجود دارد که نیازمند برنامه‌ریزی است، برای آن اقدام کنیم.

مدیرکل نظام فنی و اجرایی و ارزشیابی طرح‌های وزارت نفت اعلام کرد: همچنین در حوزه مشاوران، حضور مشاوران ایرانی در طرح‌های مطالعات مخازن شرکت ملی نفت، یک اقدام توانمندساز بود تا این مشاوران به عرصه‌ای وارد شوند که شاید پیش از این، کمتر اجازه ورود می‌یافتند، در حالی که اکنون به صورت گسترده این موضوع در دستور کار شرکت ملی نفت ایران قرار گرفته و این شرکت‌های مشاور بالادستی که شرکت‌های توانمندی هم هستند، بتوانند با بهره‌گیری از این فرصت و گرفتن کمک از شرکت‌های معتبر خارجی، در زمینه‌هایی که کمبود دارند، به یک توان بالاتری برسند و بتوانند پروژه‌های بعدی را با کیفیت بالا و به تنهایی به سرانجام برسانند.

هدفی که ما در این چارچوب دنبال می‌کنیم، خلاصه می‌شود در اینکه چطور از فرصت اجرای طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت بهره‌گیری کنیم تا بتوانیم ظرفیت‌های داخلی در حوزه مشاوره و پیمانکاری را در چارچوب نظام فنی و اجرایی ارتقا دهیم.

رشد سریع شرکت‌های داخلی

شاکری با بیان اینکه ظرفیت شرکت‌های ایرانی بسیار مناسب و خوب است، گفت: در سال‌های گذشته، این ظرفیت‌ها در حوزه‌های پایین‌دستی خیلی خوب بود و موفق بودند و شرکت‌های توانایی داشتیم که هم در کارهای مهندسی و مشاوره و هم در کارهای پیمانکاری، توان اجرای پروژه‌ها در مقیاس بزرگ در حوزه پایین‌دستی را داشتند؛ ولی کمتر به حوزه بالادستی که بخش اصلی فعالیت‌های صنعت نفت است، ورود کرده بودند. در چند سال گذشته، با سیاستگذاری وزیر نفت و معاونت مهندسی، جهت‌گیری به سمت فعالیت‌های حوزه بالادست هم تغییر کرد تا در این حوزه‌ها هم شرکت‌های داخلی ارتقا یابند. خوشبختانه شرکت‌های داخلی نیز در این مسیر با وزارت نفت همکاری کردند؛ البته هنوز تا حدی که باید برسند، فاصله دارند، اما در مسیر ارتقا حرکت می‌کنند و امیدوارم بزودی شاهد این باشیم که کارهای خیلی بزرگ به تنهایی از سوی شرکت‌های ایرانی قابل انجام باشد؛ اما تا رسیدن به آن زمان، در مواردی نیاز است از توان مالی و تکنولوژیکی شرکت‌های خارجی استفاده کنیم. وی ادامه داد: تلاش تمامی مدیران صنعت نفت این است که با تعریف پروژه‌های بیشتر و دادن سهم بیشتر به شرکت‌های ایرانی، فضا را برایشان مهیا کنند که بتوانند

در سال‌های پیش رو، ارتقای توانمندی ایجاد شده را در عمل هم پیاده کنند. به گفته مدیرکل نظام فنی و اجرایی و ارزشیابی طرح‌های وزارت نفت، طرف ۲ سال آینده که عمل‌آزمایی‌های پروژه‌های EPC/EPD است، شرکت‌هایی خواهیم داشت که خیلی مجرب‌تر شده‌اند و توان انجام کارهای بزرگ را پیدا کرده‌اند، ضمن اینکه در تعدادی از قراردادهای IPC هم که به امضا رسیده، شاهد حضور شرکت‌های ایرانی هستیم.

وی اظهار اطمینان کرد که این شرکت‌ها ۴ سال دیگر، با سطحی که الان هستند، خیلی فرق خواهند داشت؛ البته برای دیدن نتایج آن، الزاماً نباید زمان زیادی منتظر باشیم. شاید یکی و دو سال دیگر، میوه‌های این سیاستگذاری را بتوان چید تا کل کشور از این ظرفیت جدید تقویت شده بهره‌مند شود.

الزام پیمانکاران به خرید کالاهای داخلی

شاکری درباره الزام پیمانکاران به خرید کالاهای داخلی گفت: آن چیزی که در قالب سیاست‌های رسمی وزارت نفت ابلاغ شده، دو جهت را دنبال می‌کند؛ اول حمایت از توانمندی داخلی که بتوانند سهم بیشتری از پروژه‌ها را داشته باشند. در گام دوم اقدام‌های پشتیبانی کننده است که باید به نوعی تضمین‌کننده کیفیت باشد. وی افزود: وقتی می‌گوییم می‌خواهیم سهم ایرانی در پروژه‌ها افزایش یابد، این به معنی چشم‌پوشی از کیفیت نیست، برای اینکه کیفیت حفظ و در عین حال تقویت شود، یکسری برنامه‌ریزی‌های دیگر مثل اخذ گواهینامه کیفیت و تدوین استانداردها انجام شده که به موازات موضوع اول، پیگیری می‌شود. در این ارتباط، الزام‌هایی برای پیمانکاران در قالب پروژه‌های EPC/EPD تعریف شده که در ابلاغیه وزارت آمده و تمامی سازندگان، ملزم هستند حداقل استفاده از توان داخلی را داشته باشند تا هم‌زمان هم حضور پررنگ شرکت‌های ایرانی و هم ارتقای کیفیتشان را شاهد باشیم.

مدیرکل نظام فنی و اجرایی و ارزشیابی طرح‌های وزارت نفت ادامه داد: برای دیدن نتیجه این سیاست، باید صبر کنیم تا پروژه‌ها جلو بروند و میزان حضور شرکت‌های ایرانی و اقدام‌هایی را که انجام دادند، از نزدیک ارزیابی کنیم، البته تا همین جا هم می‌توان گفت که نتایج خیلی خوبی حاصل شده است، به عنوان مثال در اردیبهشت امسال در افتتاح رسمی نمایشگاه نفت، گاز و پتروشیمی از سوی وزیر نفت و هم در بازدید رئیس جمهور و معاونان ایشان، غرفه‌ای که نمونه‌هایی از توانمندی داخلی بودند، به نمایش گذاشته شدند.

ابلاغ ۱۳ فهرست بهای تخصصی

شاکری به ابلاغ بهای تخصصی اشاره کرد و گفت: اقدام دیگر که هر ساله انجام می‌شود، انتشار فهرست‌های بهای تخصصی به روز شده است که آخرین نسخه‌های آن نیز در قالب ۱۳ فهرست بهای تخصصی با نرخ‌های سال ۹۷، در مرداد امسال ابلاغ شد. در عین حال که تدوین دو فهرست بهای جدید در حوزه حفاری در خشکی و پایانه‌های نفتی هم در دست داریم که جلسات کارشناسی زیادی برگزار شده و ادامه دارد که در نهایت این دو مورد پس از تکمیل، به مجموع فهرست بهای تخصصی صنعت نفت اضافه خواهد شد. مدیرکل نظام فنی و اجرایی و ارزشیابی طرح‌های وزارت نفت، با اشاره به اینکه هر یک از این فهرست‌های بهای، چند هزار ردیف دارد که در مجموع، این موارد بالغ بر ۲۵ هزار ردیف است، افزود: تدوین فهرست‌های بهای، کاری بسیار وقت‌گیر و دقیق است. به عنوان مثال یک فعالیت گسترده مثل حفاری را - با تمام زیرفعالیت‌هایش که قابل قیمت‌گذاری باشد - در مرحله اول باید احصا کنیم و سپس بتوانیم قیمت‌های متناظرش را آنالیز کرده و توافق ذینفعان را نیز دریافت کنیم تا در نهایت بتوانند در مجموعه فهرست‌های بهای منتشر شود.

وی ادامه داد: ذکر این نکته ضروری است که تمامی این فعالیت‌ها، چه تدوین اسناد همسان، استانداردها و فهرست‌های بهای، کاملاً به صورت مشارکتی انجام می‌شود.

یعنی همکاران ما با جلب مشارکت حداکثری متخصصان و خبرگان شرکت‌های ذی‌ربط در صنعت نفت، جلسات سنگین کارشناسی را مدیریت می‌کنند تا به نتیجه برسند. از این رو، بجاست که این موارد را به عنوان دستاوردها و عملکرد کل صنعت نفت منظور کرد؛ چرا که نتیجه کار، حاصل یک مشارکت گسترده بوده است.

پیوست فناوری در قراردادهای نفتی

شاکری با اشاره به پیوست فناوری در قراردادهای نفتی گفت: قراردادهای جدید نفتی که به قراردادهای IPC معروف شده، یک پیوست فناوری دارد. در این پیوست، سطوح انتقال گیرنده فناوری هم در ۵ سطح مشخص شده است.

سطح اول: شرکت‌های E&P ایرانی

سطح دوم: شرکت‌های پیمانکاری در حوزه خدمات فنی و شرکت‌های EPC

سطح سوم: سازندگان تجهیزات

سطح چهارم: دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی

سطح پنجم: کارفرما

در هر کدام از این پنج سطح، احکامی در پیوست فناوری آمده که ارتقای این سطوح را دنبال می‌کند. به گفته وی، آن بخش را که به شرکت‌های E&P و شرکت‌های پیمانکار و خدمات‌دهنده نفتی مثل حفاری و EPC برمی‌گردد، ما پیگیری می‌کنیم. در انتقال تکنولوژی، یک انتقال دهنده و یک انتقال گیرنده داریم. اگر نقش انتقال دهنده را مثل نقش یک معلم بدانیم، انتقال گیرنده نقش دانش‌آموز را خواهد داشت که باید استعدادهایش را از حالت بالقوه به بالفعل تبدیل کرده و توان بیشتری به خرج بدهد که بتواند از آن استاد بیشتر بیاموزد.

شاکری افزود: همچنین برنامه‌ریزی کردیم که شرکت‌های پیمانکاری ایرانی از فرصت انتقال تکنولوژی، در قالب پیوست فناوری در قراردادهای جدید نفتی بهره‌گیری کنند و به بیان ساده، شاگردهای مستعد و کوشایی باشند تا آنچه که اسمش را تکنولوژی می‌گذاریم، بدرستی و با تسلط بالا کسب کنند.

به اعتقاد مدیرکل نظام فنی و اجرایی و ارزشیابی طرح‌های وزارت نفت، اگر تلاش و کوشش طرف ایرانی خوب نباشد، بهترین شرکت دنیا را هم که بیاییم، در نهایت شاید تأثیر چندانی در کشور نداشته باشد. هم‌زمان با اینکه ما این فرصت و کریبدور را باز می‌کنیم که تکنولوژی وارد کشور شود، باید کسانی که می‌خواهیم به عنوان انتقال‌گیرنده به شرکت‌های خارجی معرفی کنیم، تلاش بیشتری کنند تا بتوانند توانمند شده و در حوزه‌هایی که کمتر در آن کار کرده‌اند، تسلط بیشتری پیدا کنند. وی تأکید کرد: به دلیل تحریم‌ها، شاید آنقدر که پیش از این انتظار بود، میدان برای همکاری‌های بین‌المللی باز نباشد؛ ولی با این وجود، این مسیر کاملاً بسته نشده و می‌توان امیدوار بود که در ادامه باز هم فرصت‌های دیگری فراهم شود. این نکته بسیار مهم است که پیوست فناوری، الزاماً تنها راه برای دستیابی به تکنولوژی نیست و مسیرهای متعددی برای رسیدن به تکنولوژی وجود دارد که یکی از آنها در قالب قرارداد IPC و پیوست فناوری بود. در همین پروژه‌های ساخت داخل هم، یک رکن اصلی، انتقال تکنولوژی از شرکت‌های صاحب تکنولوژی به شرکت‌های داخلی بود. شاکری ادامه داد: انتقال تکنولوژی می‌تواند جنبه‌های غیررسمی‌تری هم داشته باشد. ما الان شرکت‌های ایرانی داریم که افراد خبره خارجی را به استخدام خودشان در آورده‌اند، چون بخشی از تکنولوژی که جنبه نرم دارد و سخت‌افزاری نیست، در ذهن و فکر افرادی است که دارند با برخی شرکت‌های ایرانی همکاری می‌کنند. این هم یک جنبه دیگر از انتقال تکنولوژی است. پس مهم این است که انتقال تکنولوژی را صرفاً در یک مسیر نبینیم و از همه مسیرها به موازات بهره‌برداری کنیم تا هر کدام به میزان استعداد و کسب همیاری بیشتر، موفقیت نسبی داشته باشد. همچنین، مهم این است که ما در تمامی این عرصه‌ها در مسیر یادگیری فناورانه حرکت کنیم و در قالب انجام طرح‌ها و پروژه‌های مختلف، با گرفتن همکاری‌های بین‌المللی، یک یادگیری فناورانه داشته باشیم و آن جهش فناورانه ما را تسهیل کند.

تدوین دو فهرست بهای جدید در حوزه حفاری در خشکی و پایانه‌های نفتی را هم در دست داریم که جلسات کارشناسی زیادی برگزار شده و ادامه دارد که در نهایت این دو مورد پس از تکمیل، به مجموع فهرست بهای تخصصی صنعت نفت اضافه خواهد شد

بارزترین نتیجه ایجاد شرکت‌های E&P این بود که پیمانکاران داخلی دیگر به عنوان شریک شرکت‌های خارجی در پروژه‌ها حضور پیدا نکنند و به سطحی برسند که کارهای بزرگ بالادستی در حد و اندازه توسعه یک میدان را به تنهایی در دست بگیرند

احداث جایگاه عرضه سوخت تابع استانداردها و شاخص‌های فنی است که شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی باید آن را تایید کند و مجوز ساخت و فعالیت دهد. جایگاه‌های کمپکت و تک سکو نیز از این قاعده مستثنی نیستند

ساز کار احداث جایگاه (بزرگ مقیاس، کوچک مقیاس) چگونه است؟

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران برای احداث جایگاه جدید به وسیله سرمایه‌گذار بخش خصوصی، به‌روال گذشته عمل نمی‌کند و به شخص مجوز ساخت نمی‌دهد بلکه این مجوز به صاحب برند (شرکت صاحب نشان) داده می‌شود. بنابراین هر کس بخواهد جایگاه سوخت احداث کند؛ چه کمپکت چه تک سکو و چه بزرگ مقیاس، تقاضای خود را حتماً باید از طریق شرکت‌های زنجیره‌ای صاحب نشان به شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی اعلام کند؛ بنابراین تقاضاهای شخصی در این زمینه پذیرفته نمی‌شود.

برگشت سرمایه به جایگاه‌های کمپکت چگونه است؟

این نوع جایگاه‌ها برای احداث به زمین زیادی نیاز ندارند، تعداد تجهیزات (تلمبه، مخزن، نازل) به کار گرفته شده زیاد نیست، با نیروی انسانی کمی قابلیت بهره‌برداری دارد و به سرمایه‌گذاری زیادی هم نیاز ندارد. همه اینها، امتیازهایی هستند که در یک سرمایه‌گذاری و بازگشت آن می‌تواند مورد توجه قرار گیرد. برگشت سرمایه هزینه شده به مکان بایی و مقدار عرضه فرآورده نفتی در آن نیز بستگی دارد.

جایگاه‌های کمپکت، محدود به ظرفیت ذخیره سازی مشخصی است یا این که می‌توان این نوع جایگاه را در ابعاد بزرگتر با حجم عرضه بیشتر ایجاد کرد؟

به‌طور طبیعی، جایگاه‌های فشرده بنزین (کمپکت) با ظرفیت ۲۰ هزار لیتر پاسخ گوست اما اگر شرکت صاحب نشانی بخواهد چنین جایگاهی را با ظرفیت ذخیره سازی بیشتر ایجاد کند، محدودیتی وجود ندارد. این موضوع به مکان احداث جایگاه و پیش‌بینی جایگاه دار به میزان فروش فرآورده‌های نفتی در آن برمی‌گردد.

در مکان‌هایی که جایگاه‌های سوخت (کوچک مقیاس، بزرگ مقیاس) احداث می‌شود، رضایت ساکنان محلی تا چه حدود مورد توجه قرار می‌گیرد؟

به‌طور حتم در مکان بایی به این موضوع به عنوان یکی از شاخص‌های مهم توجه شده و در نظر گرفتن فاصله ساخت جایگاه از منازل مسکونی با لحاظ شرایط ایمن و استاندارد نیز بر پایه همین توجه است.

آیا نکته دیگری هست که بخواهید به عنوان کلام پایانی بگویید؟

در چرخه سوخت‌رسانی، آنچه بیش از همه اهمیت دارد، رضایت‌مندی مردم است. تلاش مجموعه شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه تهران به عنوان بخش فعال در این حوزه نیز حرکت در این مسیر برای دستیابی به همین هدف است؛ هدفی مهم که نقطه توفیقی ندارد.

شهروندان استان تهران فعالیت می‌کنند. برخی جایگاه‌ها به دلیل قرار گرفتن در طرح تعریض بزرگراه‌ها و پل‌ها، جمع‌آوری و تا حد ممکن جایگزین شده، اما با توجه به رشد روزافزون تقاضا به سستی باید حرکت کنیم که به این تقاضاها پاسخ داده شود. توجه به این موضوع در جهت سهولت خدمت‌رسانی به مردم در حوزه تامین و عرضه سوخت، دستگاه متولی را بر آن داشت که به احداث جایگاه‌های کوچک مقیاس توجه کند و در این حوزه از توان بخش خصوصی بهره گرفته شود. پیرو همین موضوع، بخش خصوصی برای ایجاد جایگاه‌های کوچک مقیاس تقاضاهای در جهت گسترش بهره‌گیری بیشتر از جایگاه‌های فشرده با شهرداری امضا کرده است که انتظار می‌رود در آینده‌ای نه چندان دور مردم بتوانند از این نوع جایگاه‌ها برای سوخت‌گیری خودروهای خود در نقاط مختلف شهر استفاده کنند.

ایمینی این جایگاه‌ها (کمپکت) چگونه پایش می‌شود؟

احداث جایگاه عرضه سوخت تابع استانداردها و شاخص‌های فنی است که شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی باید آن را تایید کند و مجوز ساخت و فعالیت دهد. جایگاه‌های کمپکت و تک سکو نیز از این قاعده مستثنی نیستند. از سوی دیگر توجه به محیط زیست، موضوع دیگری است که سازمان متولی خود را دارد. به این معنا که احداث کننده این نوع جایگاه‌ها باید استانداردهای زیست‌محیطی مورد نظر سازمان محیط زیست را به‌طور دقیق رعایت و از این سازمان نیز مجوز دریافت کنند. نکته دیگر درباره احداث جایگاه‌های فشرده بنزین، دریافت مجوز از سوی شورای عالی ترافیک است. بنابراین مجموعه این مجوزها را می‌توان پایشی دقیق برای فعالیت ایمن جایگاه‌های فشرده بنزین تلقی کرد. بنابراین، ساخت و استقرار جایگاه فشرده بنزین با هدف تامین سلامت شهروندان، نیازمند گذشتن از فیلترهای مختلف برای دریافت تاییدیه‌های ایمنی (سلامت تجهیزات فنی و محیط زیست) آنهاست.

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران دقیقاً چه نقشی دارد؟

متولی اصلی احداث و بهره‌برداری از مجاری عرضه سوخت، حاکمیت و شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران نیز، از طرف وزارت نفت نماینده دستگاه حاکمه است. با این توضیح این شرکت مسئولیت احداث و بهره‌برداری از جایگاه‌های عرضه سوخت را چه در مقیاس بزرگ و چه در مقیاس کوچک، به عهده دارد. وظیفه شرکت ملی پخش به عنوان ناظر عالی و متولی سوخت‌رسانی در کشور این است که به نمایندگی از دستگاه حاکمیت، خدمات‌رسانی به مردم در حوزه سوخت را از طریق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی انجام دهد.

جایگاه تشخیص دهند و مجوز لازم را صادر کنند. چنین زمینی برای ساخت یک جایگاه با ابعاد بزرگ، در شهرهای بزرگی مانند تهران که بیشتر مناطق آن مترکم از جمعیت و ساخت و ساز است، حتی با تغییر برخی موارد از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست (کاهش فاصله ۵۰ متر به ۲۰ متر از منازل مسکونی برای ساخت جایگاه) تقریباً وجود ندارد؛ بنابراین، ساخت جایگاه‌های کوچک مقیاس در قالب تک سکو و فشرده (کمپکت) می‌تواند برای سرمایه‌گذار فعال در این بخش، مناسب‌تر و عملی‌تر باشد.

در استان تهران چه تعداد جایگاه بزرگ مقیاس فعال است؟

در این استان حدود ۲۰۰ جایگاه بزرگ مقیاس فعالیت می‌کنند. ساخت جایگاه‌های بزرگ مقیاس در بزرگراه‌ها، آزادراه‌ها و مکان‌هایی از این دست، قابل انجام است اما در مراکز شلوغ و پرجمعیت با توجه به نبود زمین، امکان ساخت چنین جایگاه‌هایی نیست و جایگاه‌های تک سکو و کمپکت، پاسخ گو خواهند بود.

جایگاه‌های فشرده (کمپکت) بنزین چه ویژگی‌هایی دارد؟

این نوع جایگاه‌ها که به یک کانتینر شبیه است، با هزینه‌ای کم، در فضایی کوچک و در زمانی بسیار کوتاه، قابلیت ساخت و استقرار در مکان‌های مختلفی مانند شهرک‌های مسکونی و نقاط پرجمعیت شهر را دارند و هم‌اکنون نیز یک باب آن به عنوان نخستین جایگاه فشرده عرضه کننده سوخت در بازار تهره بار پیروزی واقع در شرق تهران استقرار یافته است و به شهروندان خدمات‌رسانی می‌کند. این جایگاه در فضای ۸۰۰ مترمربع بنا شده است و با دو مخزن ۱۸ هزار لیتری، سوخت‌رسانی به خودروها را انجام می‌دهد. الگویی است که به نظر می‌آید بازتاب و کارایی خوبی داشته باشد. جایگاه احداث شده در بازار تهره بار پیروزی به گونه‌ای طراحی شده است که می‌تواند دو نوع فرآورده (بنزین، بورو ۴ و سوپر) را عرضه کند. در این جایگاه، چهار دستگاه خودرو می‌توانند هم‌زمان سوخت‌گیری کنند. اصطلاح فشرده (کمپکت) به کار گرفته شده در این نوع جایگاه به این دلیل این است که تاسیسات تعبیه شده در آن مرکب از مخزن و تلمبه، و فضای کمی دایر کرد.

برای افزایش جایگاه‌های فشرده برنامه‌ای وجود دارد؟

همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، ۲۰۰ جایگاه برای خدمت‌رسانی به

احداث جایگاه‌های فشرده عرضه بنزین در کلانشهر تهران با چه رویکردی انجام شده است؟

توسعه روزافزون شهرها، رشد جمعیت و تقاضای سفر، همچنین افزایش تقاضای دریافت سوخت (بنابه دلایل اخیر) موجب شده است که سناریوهای عملی‌تری برای پاسخ به نیاز مردم در حوزه سوخت مورد توجه قرار گیرد.

چه سناریوهای؟

همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، زمین «در شهرهای بزرگ»، مهم‌ترین عامل برای ساخت جایگاه است. به عبارتی، باید زمین باشد که جایگاه ساخته شود. در کلان‌شهر تهران، ساخت یک جایگاه با ابعاد مناسب به دلیل کمبود و گاه نبود زمین، تقریباً ناممکن شده است. از سوی دیگر، تعدد سفرهای شهری، زمانی که برای سوخت‌گیری سپری می‌شود، توزیع نامتوازن سوخت در مجاری عرضه سوخت و متعاقب آن تشکیل صف در برخی از آنها، همچنین روند افزایش مصرف بنزین را می‌توان عواملی برشمرد که افزایش جایگاه‌های عرضه سوخت را در این کلان‌شهر ضروری می‌سازد. مجموعه این عوامل موجب شده است تا سناریوهای مثل ایجاد جایگاه‌های تک سکو و جایگاه فشرده (کمپکت) مورد توجه قرار گیرد تا به نیاز شهروندان پاسخی مناسب داده شود.

در ساخت یک جایگاه با ابعاد بزرگ (بزرگ مقیاس) چه مواردی باید رعایت شود؟

مهم‌ترین آن زمین است. زمین مناسبی که باید استانداردهای شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی را داشته باشد. افزون بر این، سازمان‌هایی مانند حفاظت از محیط زیست و شورای عالی ترافیک نیز باید با توجه به استانداردهای خود، این زمین را مناسب ساخت

گفت‌وگو با مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه تهران
بارویکرد راه‌اندازی نخستین جایگاه فشرده سوخت

کمک بزرگ جایگاه‌های کوچک

سعید محمد بیگی روزانه هزاران خودرو در کلانشهر تهران به پمپ‌های بنزین مراجعه و سوخت‌گیری می‌کنند، شماری از این جایگاه‌ها در نقاط پرترکم احداث شده‌اند و صفوف نسبتاً طولانی که در آنها ایجاد می‌شود، سوخت‌گیری را برای شهروندان زمانبر و البته مشکل‌آفرین می‌سازد. در این کلانشهر با تراکم جمعیتی بالا، زمین موضوع مهمی است با سال‌ها پیشینه و البته دغدغه‌های تقریباً حل‌ناشدنی. به‌ویژه در بخش‌های خدمات‌رسانی مانند سوخت و توزیع آن که زمین نیاز اولیه آنهاست. اگر چه در گذر زمان، برای رفع این دغدغه راهکارهایی از جمله افزایش جایگاه‌ها از نظر دور نمانده، اما مشکل همیشگی یعنی «کمبود زمین» برای ساخت جایگاه جدید، به این دلیل که میل به آسمان و آسمان خراش شدن پیدا کرده است، این اجازه را نمی‌دهد که به راحتی جایگاه جدید دیگری در این کلان‌شهر احداث شود. پس از احداث جایگاه‌های تک تلمبه (تک سکو) به عنوان راهکاری برای مقابله با کمبود زمین در حوزه جایگاه‌سازی، ساخت جایگاه‌های فشرده (کمپکت) نیز به عنوان راه‌حلی دیگر در این بخش مورد توجه قرار گرفته؛ به گونه‌ای که به تازگی یک مورد آن در شرق تهران به بهره‌برداری رسیده است. این موضوع دستمایه‌ای شد تا به منظور کسب اطلاع از کم و کیف فعالیت این گونه جایگاه‌ها و امکان تعمیم آنها در دیگر نقاط تهران، با کریمت ویس کریمی، مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه تهران گفت‌وگو شود. آنچه می‌خوانید، حاصل این گفت‌وگوست.

قلب شهر بارعایت اچ اس ای می تپد

روایت «مشعل» از شکل گیری واحد اچ اس ای شرکت پالایش نفت آبادان و اقدام های پیش روی آن

سمیه راهیما | پالایشگاه آبادان، یکی از قدیمی ترین

پالایشگاه های کشور به شمار می رود که زمان تاسیس، هیچ خانه ای در اطراف آن نبود و با گسترش آبادان کم کم در وسط شهر قرار گرفت و مشکلاتی برای ساکنان آنجا به وجود آمد، از این رو تمهیداتی در نظر گرفته شد تا مشکلات زیست محیطی و بهداشتی برطرف شود و برای رفع آن مدیریت اچ اس ای تشکیل شد. این پالایشگاه تا قبل از سال ۸۵ واحدهای ایمنی، آتش نشانی و دفتر محیط زیست داشت که از آن سال به بعد و به دلیل اهمیت موضوع بهداشت، ایمنی و محیط زیست، یکی از نخستین پالایشگاه هایی بود که توانست مدیریت اچ اس ای را تجربه کند و اقدام هایی را برای رفع آلودگی هوا، زیست محیطی و دیگر واحدها انجام دهد. به دلیل اهمیت این موضوع، خبرنگار «مشعل»، گزارشی از عملکرد مدیریت اچ اس ای، مدیریت بحران و پدافند غیرعامل تهیه کرده است که در ادامه می خوانید:

حمیدرضا ترکی، رئیس اچ اس ای و پدافند غیرعامل شرکت پالایش نفت آبادان، یکی از نخستین کسانی است که از ابتدای شکل گیری اچ اس ای در شرکت های پالایش نفت حضور داشته است. او می گوید: «این پالایشگاه تا قبل از سال ۸۵ واحدهای ایمنی، آتش نشانی و دفتر محیط زیست داشت و از آن سال به بعد، ادارهای به عنوان اچ اس ای شروع به کار کرد. از این رو برای ایجاد وحدت رویه در میان واحدهای مذکور نخست ایمنی و آتش نشانی ادغام شدند و تمهیداتی در نظر گرفته شد تا مخاطرات ایمنی، بهداشتی، زیست محیطی و پدافند غیرعامل کنترل شوند. در مرحله بعد نیز ۱۳ هزار ریسک کاری را شناسایی و ارزیابی کردیم و در این زمینه تیم های مدیریت ریسک با هدف شناسایی

زیست را کسب کردیم.» همچنین در زمینه آموزش اچ اس ای در سال های ۹۵ تا ۹۶ رتبه نخست را در میان پالایشگاه های کشور به خود اختصاص دادیم. سال های ۹۴، ۹۶ و نیز رتبه نخست را در حوزه بهداشت کسب کردیم. همچنین سال ۱۳۹۴ نیز موفق به کسب رتبه دوم در زمینه ایمنی و آتش نشانی شدیم.» او در ادامه به فعالیت های انجام شده برای دریافت رتبه های مذکور اشاره می کند و می گوید: «هر کدام از این واحدهای ممیزی اچ اس ای، محیط زیست، آموزش، بهداشت، ایمنی و آتش نشانی برای ارزیابی عملکرد، شاخص هایی دارند که هر سال از سوی واحد مدیریت اچ اس ای پالایش و بخش فرآورده های نفتی ایران پایش می شود. ضمن آنکه شرکت پالایش نفت آبادان در سیستم تعالی سازمانی شرکت کرده که بخشی از آن به سیستم های مدیریت یکپارچه (IMS) و ممیزی اچ اس ای اختصاص دارد.»

نصب پایش آنلاین آلایندها

با توجه به اینکه پالایشگاه آبادان، یکی از پالایشگاه های قدیمی در کشور است، فرایند نوسازی واحدهای قدیمی از سال ۸۵ آغاز شد. رئیس اچ اس ای و پدافند غیرعامل شرکت پالایش نفت آبادان می گوید: «این پالایشگاه، پنج واحد تقطیر ۶۰، ۶۵، ۷۰ و ۸۵ دارد که ۲۶ درصد فرآورده های نفتی مورد نیاز کشور از طریق این واحدها تامین می شود. تمام این واحدها به جز واحد ۸۵ قدیمی است. سیستم های قدیمی با مشکلاتی از جمله سباب رویه و هستند که با استفاده از سیستم یکبار گذر، توانستیم معیارهای زیست محیطی و سباب ها را ارتقا دهیم. برای ارتقای معیارهای زیست محیطی کوره های نیز بر روی مطالعاتی داریم که بر اساس آن، مشعل کوره های قدیمی تعویض شد. با این روش، شاهد بهبود فرایند سوخت و ارتقای معیارهای زیست محیطی خواهیم بود. البته این روند در کاهش مصرف انرژی نیز موثر است.» به گفته او، کنترل سباب، یکی از مهمترین کارهای اچ اس ای است و با برنامه ریزی های انجام شده می توان گفت که تا سال ۱۴۰۰ معیارهای سباب را به حد استاندارد خواهیم رساند. یکی دیگر از کارهایی که شرکت پالایش نفت آبادان انجام داده، احداث نیروگاه سوم است. ترکی می گوید: «در گذشته برق را باید از سازمان برق خریداری می کردیم؛ ولی با احداث نیروگاه سوم ضمن اینکه مبدل های قدیمی را از رده خارج کردیم، امسال به سازمان برق نیز برق رسانی داشتیم.» رئیس اچ اس ای و پدافند غیرعامل شرکت پالایش نفت آبادان به دیگر پروژه های زیست محیطی اشاره می کند و می گوید: «سازمان محیط زیست تاکید دارد که روی دودکش ها، سیستم آنلاین برای پایش لحظه ای آلایندهای زیست محیطی نصب کنیم. به همین دلیل در قالب یک پروژه، نیروگاه سه را به سیستم آنلاین مجهز کردیم.»

پایش بصری اقدام های پالایشگاه

ترکی در کنار فعالیت ها و اقدام هایی که در مدیریت اچ اس ای و پدافند غیرعامل صورت گرفته، به برخی سختی ها و کمبودهای کار اشاره می کند و می گوید: «بیشتر حوادث در پالایشگاه ها به نیروی انسانی بازمی گردد و در این بخش کمبود داریم. اگر نیروی انسانی با تجربه، دلسوز و مسوولیت پذیر داشته باشیم، از بروز بسیاری از حوادث جلوگیری می شود. پالایشگاه آبادان نیروهای جوانی دارد که برای ارتقای معیارهای فردی شان باید آموزش ببینند و برای آموزش اچ اس ای، ۴ هزار نیروی پیمانکار که بیشتر آنها بومی هستند، برنامه ریزی های داشته ایم.» او ادامه می دهد: «پالایشگاه آبادان در قلب شهر واقع شده و ساکنان منطقه نسبت به فعالیت هایمان پایش بصری دارند. به همین دلیل باید شاخص ها و فعالیت های زیست محیطی سخت تر و بیشتر شود، ضمن اینکه باید رویه ها، دستور عمل ها و سیستم های پایش را ارتقا دهیم. همچنین فرایندهای پالایشگاه باید نوسازی و کنترل شوند تا بتوان اطمینان پیدا کرد که این فرایندها، مخاطراتی برای کارکنان، همسایه ها و ... ندارد. از این رو برای تحقق این امر پروژه هایی تعریف کرده ایم.» به گفته او، سازمانی چابک است که نخست مخاطرات را پیش بینی کند و بعداگر حادثه ای رخ داد، جلوی آن را در ابتدای حادثه بگیرد و اگر نتوانست، نگذارد به بحران تبدیل شود. آتش سوزی و انفجار، یکی از مخاطرات جدی در پالایشگاه

کسب رتبه دوم ممیزی اچ اس ای

شرکت پالایش نفت آبادان در طول سالیان گذشته، توانسته در کنار فعالیت اصلی خود که همان تولید فرآورده های نفتی است، افتخاراتی در زمینه اچ اس ای کسب کند، ترکی در این باره می گوید: «در سال ۹۴ موفق به کسب رتبه نخست ممیزی اچ اس ای شدیم و در سال ۹۷ نیز رتبه دوم را به دست آوردیم، ضمن آنکه در سال های ۹۱ تا ۹۵ هم رتبه نخست محیط

است که برای رفع آن باید تمام کارها مدیریت شوند و یکسری رویه ها و دستور عمل ها را جاری و ساری کنیم. یکی از بهترین روش های کنترل مخاطرات در پالایشگاه ها، اخذ مجوز است. از این رو هیچ کس نمی تواند ولوی را باز کند، مگر اینکه مجوز داشته باشد.» رئیس اچ اس ای و پدافند غیرعامل شرکت پالایش نفت آبادان می گوید: «اگر ادوات و تجهیزات به موقع بازرسی و تعمیر شوند، جلوی حادثه گرفته خواهد شد. برای مدیریت حادثه، برنامه مدونی در زمینه تعمیرات اساسی داریم و تعمیرات قطعات در واحدها بررسی می شود. هر فرد یا تجهیزاتی که وارد پالایشگاه می شود، باید از سوی نیروهای حراست و اچ اس ای کنترل شود.»

شهر دار صنعتی

شاید در کمتر پالایشگاهی عنوان «شهر دار صنعتی» را شنیده باشید که یکی از زیرمجموعه های اچ اس ای است و وظیفه نگهداری فضای سبز، تنظیمات و پاکسازی، امور متفرقه، آراستگی صنعتی، امور عمرانی و بهسازی، لابروبی اهنار و جوی ها، جمع آوری خاروبوت و کنترل پسماندهای حاصل از فعالیت شرکت های پیمانکار را به عهده دارد. سیروس سرافرازی، مسوول شهر دار صنعتی شرکت پالایش نفت آبادان می گوید: «شهر دار صنعتی یکی از بازوهای مدیریت بحران و پدافند غیرعامل است. شاید از نظر سازمانی، شهر دار صنعتی یک نفر باشد، اما با کمک مدیریت چهار اداره فضای سبز، تنظیمات و پاکسازی، آراستگی صنعتی و بهسازی، بهسازی و مجازی وظیفه خود را انجام دهد.» او به برخی مشکلات موجود اشاره می کند و ادامه می دهد: «ورود شرکت های پیمانکاری به پالایشگاه، یکی از مشکلات ماست. زیرا متأسفانه با وجود تأکیدات فراوان و پیگیری های انجام شده، شاهدیم که از نیروهای نظارتی در حین انجام کارها در زمان تجهیز کارگاه و بعد از اتمام کار انرژی زیادی می گیرند. مصداق این امر ریختن نخاله های این شرکت ها در نقطه های کور پالایشگاه بود که به بیرون از پالایشگاه برده نمی شد. برای رفع این مشکل، تمهیداتی در نظر گرفته شده است. یکی از آنها نیز فرم چهار اضایی است. این یکی از تحولاتی است که در زمان شروع به کار شرکت های پیمانکاری اتفاق افتاده است، ضمن آنکه سندنهایی پیمانکار منوط به رعایت الزام های اچ اس ای در بخش مدیریت پسماند است. رعایت آراستگی صنعتی، یک الزام است و سه بار در سال ممیزی داریم و گزارش های آن به روسای اداره ها ارسال می شود و آنها تحت عنوان کار گروه اجرایی، موظف هستند در رفع مغایرت ها، اقدام و آنها را بر طرف کنند.»

کاهش غیبت ناشی از بیماری

ارزیابی عوامل زیان آور از کونومیک، ارزیابی عوامل زیان آور فیزیکی، ارزیابی عوامل زیان آور شیمیایی، ارزیابی عوامل زیان آور بیولوژیک، ارزیابی فعالیت های بهداشت محیط، ارزیابی فعالیت های تغذیه و رژیم درمانی، ارزیابی معاینات ادواری شغلی و محدودیت های شغلی از جمله اقدام هایی است که واحد بهداشت و طب کار صنعتی انجام می دهد. مزارعی، مدیر بهداشت و طب کار صنعتی شرکت پالایش نفت آبادان می گوید: «این واحد با ارائه اقدام های اصلاحی و طرح های کنترلی در زمینه کاهش یا حذف عوامل زیان آور محیطی (نور، صدا، ارتعاش و...) اقدام می کند. همچنین بهداشت روان کارکنان نیز مورد بررسی قرار می گیرد.» به گفته او برای حفظ سلامت کارکنان در زمینه اختلالات جسمی، اختلالات مرتبط با کار را نیز داریم. به عنوان مثال کسی که مشکل تنفسی دارد، از سوی طب کار آلایندهای محیطی بررسی می شود که آیا شامل تعداد زیادی می شود یا خیر؟ با بررسی هایی مشخص شد که اختلالات مرتبط با محیط کار پایین است. مزارعی در ادامه به آمار غیبت ناشی از کار اشاره می کند و می گوید: «در عوامل بیماری های قلبی و عروقی دو نکته بروز و شیوع اهمیت دارد. پالایشگاه آبادان به نسبت جمعیتی که دارد ۱۷ هزار روز غیبت ناشی از بیماری در سال ۸۹ داشتیم که اکنون این میزان به ۲ هزار و ۲۳۰ روز رسیده است.» آتش نشانی شرکت پالایش نفت آبادان همانند دیگر پالایشگاه ها به خودکفایی رسیده و توانسته طی ۴ تا ۵ سال گذشته، ناوگان فرسوده خود را نوسازی کند. علیرضا بهادران، رئیس آتش نشانی شرکت پالایش نفت آبادان می گوید: «با وجود کمبود نیروی انسانی و برخی مشکلات توانستیم در زمینه ادوات و تجهیزات آتش نشانی به خودکفایی برسیم. مصداق این امر بازسازی تانکرهای آتش نشانی و طراحی روی آنهاست. ضمن آنکه این واحدها باید به پالایشگاه، منازل، شهر و تاسیسات همجوار خدمات ارائه کند.»

چاپ نتایج در نشریه معتبر بین‌المللی

ایراد مهمی که ممکن است به این نتایج وارد شود، این است که اطلاعات به دست آمده و تجزیه و تحلیل اطلاعات را نیروهای شاغل در سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت انجام داده‌اند و خوب «کسی نگوید که دوغ من ترش است». در این مورد حبیب‌زاده می‌گوید: «برای رفع ابهام‌ها اصرار داشتیم که نتایج این مطالعه حتماً از سوی یک گروه مستقل متخصص داوری و ارزیابی شود. در شیراز نشریه معتبر بین‌المللی طب کار و محیط زیست (The IJOEM) را داریم که می‌توانستیم نتایج این پژوهش را در آن چاپ کنیم، اما به دلیل اینکه من خودم سردبیر آن نشریه هستم و ممکن است این شبیه ایجاد شود که این نتایج بدون داوری صحیح در نشریه‌ای که متعلق به سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت است، چاپ شده‌از این رو تصمیم گرفتیم نتایج بدست آمده را در یک نشریه علمی وزین با عنوان «مجله بین‌المللی برنامه‌ریزی و مدیریت سلامت» که در انگلستان و به کوشش انتشارات وایلی منتشر می‌شود، چاپ کنیم.» او ادامه داد: «انتشارات وایلی، یکی از معتبرترین انتشارات دنیاست که دفتر مرکزی آن در نیوجرسی آمریکا است. مجله مذکور و انتشارات وایلی به طور قطع مستقل از سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت بوده و به این ترتیب شکی در کار باقی نخواهد ماند. داوران این مجله که عمدتاً از متخصصان اروپایی و آمریکایی هستند، مقاله‌ارسانی را بررسی کرده و پس از کمتر از شش هفته در ۱۲ نوامبر ۲۰۱۸ این مقاله در مجله یاد شده پذیرفته و چاپ شد. بعضی ممکن است بگویند در دنیا مجلاتی هستند که در ازای دریافت مبلغی، مقاله شما را چاپ می‌کنند ایشان حق دارند و در پاسخ می‌گویم که این مجله بابت بررسی و چاپ مقاله هیچ هزینه‌ای دریافت نمی‌کند و مقالات را صرفاً بر اساس کیفیت علمی آنها انتخاب می‌کند.»

ارائه سطح سلامت در قالب عدد و رقم آسان نیست

حبیب‌زاده می‌گوید: «دسترسی آسان به خدمات سلامت از حقوق اولیه هر فرد در جامعه است. سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت مسئولیت حفظ و ارتقای سطح سلامت اعضای خانواده نفت را به عهده دارد. کیفیت دسترسی به خدمات درمانی در سازمان‌های بیمه‌گر متفاوت است. مطالعات مختلف نشان داده است که فراهم کردن سیستم‌های بیمه‌ای مناسب در افزایش سطح سلامت و کاهش مرگ و میر مؤثر است.» به گفته او «در بسیاری از مطالعات، مرگ میر ناشی از بیماری‌ها در بیمه‌های دولتی بیشتر از بیمه‌های خصوصی بوده و پوشش کامل بیمه‌ای یکی از ایده‌آل‌ترین نوع بیمه در جهان است. بیشتر سازمان‌های بیمه‌گر در ایران تنها قسمتی از خدمات درمانی، بیمارار را پوشش می‌دهند. سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت تنها سازمان درمانی است که خدمات درمانی را به طور کامل و در دورترین نقاط کشور از سوی کادر درمان که در استخدام وزارت نفت هستند، به طور رایگان در اختیار کارکنان زحمتکش صنعت نفت و اعضای خانواده آنها قرار می‌دهد.»

○ اگر قیمت زندگی هر انسان را فقط در حد یک دیه کامل برآورد کنیم (که البته در این صورت به نظر من ارزش آن را خیلی کم برآورد کرده‌ایم)، ارزش عمر تولید شده معادل ۲۱۰ میلیارد تومان خواهد شد

○ در پروژه مطالعاتی انجام شده، سال‌های از دست رفته به دلیل مرگ و میر زودرس در جمعیت تحت پوشش سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت ۴۷ سال در هر هزار نفر در سال است

انتشار نتایج مطالعه معلولیت بزودی

مطالعه پژوهشی انجام شده را می‌توان به دو بخش عمده تقسیم کرد؛ بخش نخست به میزان عمر از دست‌رفته اشاره داشت که نتایج آن به چاپ رسیده است و بخش دوم، مطالعه‌ای است که به ارزیابی سطح معلولیت می‌پردازد. در این زمینه رئیس آموزش و پژوهش بهداشت و درمان صنعت نفت فارس و هرمزگان می‌افزاید: «سعی می‌کنیم نتایج مربوط به بخش معلولیت را بزودی در یکی از نشریه‌های معتبر دنیا به چاپ برسانیم.» او با اشاره به بهای معلولیت می‌گوید: «بی‌گمان عملکرد سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت از دیگر ارائه‌دهندگان خدمات سلامت بسیار بهتر است. با وجود این لازم است این موضوع از جهات دیگر، از جمله از منظر اقتصاد سلامت نیز به صورت علمی ارزیابی شود.»

درمان صنعت نفت طراحی و اجرا شد. در این مطالعه، کشور به سه قسمت شمال، مرکز و جنوب تقسیم شد و شش مرکز به صورت تصادفی انتخاب شدند. این مراکز شامل اهواز و بوشهر از جنوب، اصفهان و شیراز از مرکز و کرج و مشهد از شمال بودند. بیش از ۲۰۰ هزار نفر مورد مطالعه قرار گرفتند و دلیل مرگ و میر در این مراکز بررسی شد. هماهنگ‌کننده پژوهش سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت می‌افزاید: «نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تعداد سالخوردگان در جمعیت تحت پوشش سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت به طرز چشمگیری بیش از جمعیت ایران است. در حالی که دو دهم درصد از جمعیت ایران بیش از ۸۵ سال عمر می‌کنند، پنج برابر آن یعنی یک درصد از جمعیت تحت پوشش نفت بیش از ۸۵ سال عمر می‌کنند. نرخ مرگ و میر در جمعیت تحت پوشش این سازمان ۲۳٪ در هر هزار نفر در سال است، که نصف این نرخ در ایران (چهار و شش دهم در هزار) است. این در حالی است که بسیاری از کارکنان صنعت نفت نسبت به جمعیت ایران، در معرض عوامل خطر زای شغلی بیشتری هستند.»

حبیب‌زاده ادامه می‌دهد: «در این پژوهش مشخص شد که در نتیجه فعالیت‌های سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت، طول عمر جمعیت تحت پوشش این سازمان به نحو چشمگیری نسبت به جمعیت کشور افزایش یافته‌است. بیشترین علت فوت در جمعیت تحت پوشش، مشابه با سایر هموطنان در ایران، بیماری‌های قلبی، عروقی و انواع سرطان‌هاست.»

کردیم.» فرخ حبیب‌زاده ادامه می‌دهد: «شاخص دالی، سال‌هایی از عمر طبیعی است که در اثر مرگ پیش از موعد یا به سبب ناتوانی حاصل از عوارض یک یا چند بیماری از دست رفته است. در کشوری مانند ژاپن که امید به زندگی در آن زیاد است و مردم آن به عمر طولانی و سالم معروفند، انتظار داریم نوزاد پسری که به دنیا می‌آید، به ۸۰ سالگی برسد. حال اگر آن نوزاد در بدو تولد بنا به هر دلیلی فوت کند، مانند این است که ۸۰ سال زندگی سالم را از دست داده‌است. در همان کشور انتظار داریم یک مرد ۵۰ ساله حدود ۳۰ سال دیگر زندگی کند. با فوت آن مرد ۵۰ ساله، ۳۰ سال زندگی سالم از دست رفته‌است. این سال‌های از دست‌رفته بخشی از محاسبه دالی است.» به گفته او «به دلیل اهمیت محاسبه بهای سلامت از دست‌رفته مطالعه‌ای در چند مرکز سازمان بهداشت

مطالعه موردی ۲۰۰ هزار نفر

مستول آموزش و پژوهش بهداشت و درمان صنعت نفت فارس و هرمزگان درباره نتایج پروژه پژوهشی «بهای تولید سلامت» می‌گوید: «با توجه به طبیعت «سلامت» سنجش کمی (ریالی) آن بسیار دشوار است. در حالی که به راحتی می‌توان تولیدات یک شرکت را در قالب عدد و رقم بیان کرد، ارائه سطح سلامت به صورت عدد و رقم کار ساده‌ای نیست و به همین دلیل نیز محاسبه بهر موری مجموعه‌ای مانند سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت و مقایسه عملکرد آن با سایر ارائه‌دهندگان خدمات بهداشتی درمانی در کشور به راحتی انجام نمی‌شود، به همین دلیل گاهی عملکرد سازمان یاد شده از سوی شرکت‌های دیگر زیر سؤال می‌رود؛ از این رو تصمیم گرفته شد در یک طرح پژوهشی، سلامت را با معیار قابل سنجش علمی ارزیابی و عملکرد سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت را با دیگر ارائه‌دهندگان خدمات سلامت در ایران و کشورهای دیگر مقایسه کنیم. به این منظور از شاخصی به نام «دالی» که مورد تایید سازمان جهانی بهداشت (WHO) است، استفاده و سال‌های از دست‌رفته عمر را محاسبه

پیشگیری از مرگ و میر زودرس

به گفته او «در پروژه مطالعاتی انجام شده، سال‌های از دست‌رفته به دلیل مرگ و میر زودرس در جمعیت تحت پوشش سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت ۴۷ سال در هر هزار نفر در سال است. این شاخص برای جمعیت ایران ۱۶۸ سال به ازای هر هزار نفر است. یعنی سالانه در مجموع ۱۶۸ سال عمر در هر هزار نفری که در کشورمان زندگی می‌کنند به دلیل مرگ و میر زودرس تلف می‌شود. هرچه این عدد کمتر باشد، بهتر است و نشانگر عمر تلف شده کمتری است.» حبیب‌زاده ادامه می‌دهد: «سال‌های از دست‌رفته به سبب مرگ و میر زودرس در کشورهای انگلستان، کانادا و سوئد به ترتیب ۸۹ سال، ۸۵ سال و ۷۳ سال در هر هزار نفر است. این شاخص در کشور ژاپن که از نظر امید به زندگی،

سالانه ۲۱۰ میلیارد تومان بهای عمر تولید شده!

هماهنگ‌کننده پژوهش سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت می‌گوید: «این که قیمت هر عمر را چقدر ارزیابی کنیم موضوع مهمی است. اگر قیمت زندگی هر انسان را فقط در حد یک دیه کامل برآورد کنیم (که البته در این صورت به نظر من ارزش آن را خیلی کم برآورد کرده‌ایم)، ارزش عمر تولید شده معادل ۲۱۰ میلیارد تومان خواهد شد.» حبیب‌زاده ادامه می‌دهد: «با بیان این اعداد و ارقام شاید عده‌ای بگویند که فعالیت‌های سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت صرفاً باعث طولانی‌تر شدن عمر جمعیت تحت پوشش می‌شود و کیفیت عمر جمعیت را افزایش نمی‌دهد. بخش دیگر این مطالعه که هنوز چاپ نشده است، بخش مربوط به محاسبه معلولیت است. بر مبنای نتایج حاصله، معلولیت در جمعیت تحت پوشش سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت نیز از جمعیت ایران و جمعیت کشورهای اروپایی توسعه یافته مانند سوئد، نروژ، ژاپن و... به مراتب کمتر است.»

بهداشت و درمان صنعت نفت فارس و هرمزگان با محاسبه شاخص دالی بررسی کرد

بهای تولید سلامت؟!!

سهمیه راهبیمایا آیا تا کنون از خودتان پرسیده‌اید سلامت چه بهایی دارد و هر صبح که چشم به جهان می‌گشاییم، چه گوهر گرانبهایی از سوی خداوند به ما اعطا می‌شود؟ چگونه می‌توانیم بهای سلامتی را که ر اینگان در اختیارمان قرار گرفته است، محاسبه کنیم؟ بهداشت و درمان صنعت نفت فارس و هرمزگان به این سوال پاسخ داده و محاسبه کنیم؟ است با محاسبه شاخصی به نام دالی (DALY) بهای سلامت از دست‌رفته را معتبر دنیا منتشر شده است.

وزیر نفت انتصاب آیت‌الله آملی لاریجانی را تبریک گفت

وزیر نفت در نامه‌ای، انتصاب آیت‌الله آملی لاریجانی را به سمت ریاست‌مجمع تشخیص مصلحت‌نظام تبریک گفت. بیژن زنگنه، وزیر نفت در نامه‌ای خطاب به آیت‌الله آملی لاریجانی، رئیس قوه قضاییه، انتصاب ایشان به ریاست مجمع تشخیص مصلحت‌نظام و عضو فقهای شورای نگهبان را از سوی مقام معظم رهبری تبریک گفت. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی، روز یکشنبه (نهم دی‌ماه)، در حکمی آیت‌الله آملی لاریجانی را به‌عنوان رئیس مجمع تشخیص مصلحت‌نظام و عضو فقهای شورای نگهبان منصوب کردند.

انتصاب مشاور حقوقی شرکت ملی نفت

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در حکمی، زهرا گوهرزری را به عنوان مشاور حقوقی خود منصوب کرد. درحکم مسعود کریمی‌سیان خطاب به گوهرزری آمده است: «نظر به شایستگی و تجارب ارزشمندتان در امور حقوقی، سرکار را به عنوان مشاور حقوقی مدیرعامل منصوب می‌نمایم. امید است با تکیه‌به‌الطاف خداوند متعال در انجام امور محوله موفق و مؤید باشید.» گوهرزری دارای دکترای حقوق نفت و گاز از دانشگاه تهران و عضو اصلی هیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران است.

برگزاری کارگاه آموزشی استاندارد در نفت مناطق مرکزی

کارگاه آموزشی آشنایی با الزام‌های استاندارد ایزو ۵۰۰۰۱ با هدف ایجاد سیستم‌ها و فرآیندهای لازم در سازمان‌ها به‌منظور بهبود عملکرد انرژی، بهره‌برداری و مصرف بهینه آن در شرکت نفت مناطق مرکزی ایران برگزار شد. غلامرضا نصیری، مدیرتولید شرکت نفت مناطق مرکزی ایران درباره نتایج اجرایی شدن این استاندارد بین‌المللی در سازمان‌ها گفت: پیاده‌سازی این استاندارد، سبب کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، آثار زیست محیطی و هزینه‌های انرژی از طریق مدیریت نظام‌مند مصرف انرژی می‌شود. وی افزود: این استاندارد بین‌المللی الزام‌های پیاده‌سازی سالمه مدیریت انرژی (ENMS) را مشخص می‌کند تا براساس آن یک سازمان، توانایی توسعه و پیاده‌سازی خط‌مشی انرژی، ایجاد اهداف کلان و خرید همچنین برنامه‌های اجرایی را که با الزام‌ها و اطلاعات قانونی بهره‌برداری انرژی مرتبط است، داشته باشد. نصیری تصریح کرد: این استاندارد بر اساس چرخه بهبود مستمر شامل برنامه‌ریزی، اجرا، بررسی و اقدام کنترل می‌شود. مدیرتولید شرکت نفت مناطق مرکزی ایران درباره سامانه مدیریت انرژی گفت: این سامانه مجموعه‌ای از عناصر به هم وابسته یا در تعامل برای ایجاد یک خط‌مشی انرژی، اهداف انرژی، همچنین فرآیندها و روش‌های اجرایی برای دستیابی به این اهداف است. خط‌مشی انرژی باید تعهد سازمان را برای دستیابی به بهبود عملکرد انرژی نشان دهد. خط‌مشی انرژی باید مستندسازی شود و به تمام سطوح سازمان انتقال یابد و مرتب بازنگری و روزآمد شود. نصیری درباره الزام‌های سالمه مدیریت انرژی گفت: این الزام‌ها شامل الزام‌های عمومی، مسئولیت مدیریت، خط‌مشی انرژی، طرح‌ریزی انرژی، اجرا و عملیات، بررسی و بازنگری مدیریت است.

۴۵۰۰ میلیارد تومان اعتبار برای توسعه مخازن نفتی

مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب از اختصاص ۴۵۰۰ میلیارد تومان اعتبار برای توسعه پنج مخزن از مخازن شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مسجدسلیمان خبر داد. احمد محمدی در نخستین بازدید از شرکت‌های بهره‌بردار تابع مناطق نفت‌خیز جنوب، کارخانه‌های بهره‌برداری و نمک‌زدایی هفت شهیدان و دو پروژه عام‌المنفعه شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مسجدسلیمان گفت: مسجد سلیمان افزون بر ظرفیت‌های جغرافیایی و تاریخی، با بهره‌مندی از نسل نخست تاسیسات و تسهیلات صنعت نفت، ظرفیتی پنهان و نهفته به نام «توریسم صنعتی» هم دارد که مغفول مانده است. وی تصریح کرد: با استفاده از راهکارها و تمهیدات مختلف باید این ظرفیت را به کار گرفت و از آن به منظور توسعه و اشتغال بهره‌برداری کرد. محمدی، سهم مسجدسلیمان از طرح عظیم توسعه ۲۸ مخزن را قابل توجه ارزیابی کرد و افزود: توسعه پنج مخزن از مخازن تحت اختیار شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مسجدسلیمان با تخصیص ۴۵۰۰ میلیارد تومان هم در برنامه‌ای دو ساله گنجانده شده است. وی با بیان این که در اجرای این طرح، ظرفیت‌های بالفعل و بالقوه منطقه به کار گرفته می‌شود، تصریح کرد: این مهم، موجبات رونق کسب و کار، همچنین توسعه شهری و روستایی در منطقه را فراهم خواهد کرد و بی‌شک بخشی از این هزینه، صرف مسئولیت‌های اجتماعی و طرح‌های اولویت‌دار عمرانی، فرهنگی و آموزشی منطقه خواهد شد. مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، همچنین در بازدید از دو پروژه پارک سیاحتی تمبی و مرمت و بازسازی بیمارستان امام خمینی (ره) صنعت نفت، بر لزوم تداوم خدمات‌رسانی به مردم و کارکنان سختکوش سرزمین «ولین‌های ایران» تاکید کرد.

ساخت نخستین گل حفاری فوق سنگین در ایران

با تلاش متخصصان معاونت حفاری شرکت ملی مناطق

پایش منطقه عملیاتی پارسیان با هدف پایداری سوخت زمستانی

منطقه عملیاتی پارسیان با هدف تولید پایدار سوخت زمستانی از سوی مدیرعامل و جمعی از مدیران و رؤسای ادارات ستادی شرکت بهره‌برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی در این منطقه، بررسی و پایش شد. حمید ایزدی، مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی در بازدید از نواحی عملیاتی منطقه پارسیان، وضع تولید و تامین پایدار سوخت زمستانی را بررسی کرد. در روز نخست این بازدید، شرایط تولید و انتقال گاز در مرکز تفکیک خیرگو و میدان گازی شانول بررسی و مسائل مربوط

سرپرست معاونت عملیات حفاری شرکت ملی حفاری از حفر و تکمیل ۱۰۵ حلقه چاه نفت و گاز در ۹ ماه امسال خبر داد. محمد آل خمیس گفت: متخصصان و کارکنان عملیاتی شرکت ملی حفاری ایران در این بازه زمانی موفق به ثبت ۱۴۲ هزار و ۴۵۰ متر حفاری در بخش‌های خشکی و دریا شده‌اند. وی افزود: از تعداد چاه‌های حفر شده، ۴۷ حلقه توسعه‌ای و ۵۸ حلقه تعمیری است که ۷۳ حلقه آن در گستره عملیاتی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و دو حلقه در حوزه شرکت نفت مناطق مرکزی ایران حفر و تکمیل شده است. آل خمیس گفت: ۶ حلقه چاه در مناطق عملیاتی شرکت نفت فلات قاره، ۱۴ حلقه در طرح‌های توسعه‌ای شرکت مهندسی و توسعه نفت (متن) و ۱۰ حلقه چاه نیز در قالب پروژه‌های حفاری و تکمیل شده است. سرپرست معاونت عملیات حفاری شرکت ملی حفاری ایران اظهار کرد: از مجموع تعداد چاه‌ها و مترهای حفاری، هفت حلقه چاه و ۱۵ هزار و ۵۵۱ متر حفاری در آذرماه انجام شده است. وی افزود: در این مدت، عملیات حفاری دو حلقه چاه اکتشافی نیز بنا به کارگیری دکل‌های حفاری ۳۲ و ۳۳ فتح در دو منطقه خنج (استان فارس) و شادگان (استان خوزستان) آغاز شد، این در حالی است که هم‌اکنون دستگاه ۷۴ فتح شرکت ملی حفاری ایران برای حفر یک حلقه چاه اکتشافی

ایمنی فرودگاه خارك افزایش یافت

سرپرست شرکت پایانه‌های نفتی ایران با اشاره به اهمیت بسیار بالای فرودگاه شهدای جزیره خارك گفت: الزام‌های فرودگاهی و ایمنی زمینی فرودگاه خارك افزایش یافت. عباس اسدروز در نشست بررسی وضع فرودگاه جزیره خارك تصریح کرد: فرودگاه شهدای جزیره خارك، یکی از مهم‌ترین و راهبردی‌ترین فرودگاه‌های کشور در حوزه حمل‌ونقل هوایی است و از لحاظ لجستیک، نقش مهم و تأثیرگذاری در این جزیره دارد. وی ادامه داد: در ۹ ماه امسال بیش از سه هزار و ۶۰۰ پرواز در فرودگاه جزیره خارك بدون حادثه و با ایمنی کامل انجام شده است و این نشان از توان بالای کارکنان زمینی و عملیاتی شرکت پایانه‌های نفتی ایران در حوزه فرودگاه این جزیره دارد.

به گفته وی، همچنین در ۹ ماه گذشته بیش از ۱۶۹ هزار مسافر و بیش از دو میلیون و ۷۰۰ هزار کیلوگرم بار با بالاترین استانداردهای روز جابه‌جا شده است. در ادامه، اصلان کاظم‌پور، مشاور هوانوردی، هواپیمایی و فرودگاهی وزارت نفت گفت: در بازیدها و ممیزی فرودگاه شهدای جزیره خارك، گام‌های موثری در زمینه رعایت الزام‌های فرودگاهی و ایمنی زمینی فرودگاهی برداشته شده است و روند رو به رشدی را در فرودگاه جزیره خارك می‌توان مشاهده کرد.

همچنین مانی عبدالله‌زاده، مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست (اچ‌اس‌ای) شرکت ملی نفت ایران، درباره اهمیت و ارتقای ایمنی زمینی فرودگاه‌های ملکی شرکت ملی نفت ایران گفت: رعایت استانداردهای بین‌المللی سازمان هواپیمایی کشوری و تلاش برای ایجاد یک نظام‌نامه نوین سازماندهی مشاغل آتش‌نشانی و تصدی‌گری ایمنی صنعت نفت، نیازمند یک برنامه مدون و اجرایی است.

حفاری ۱۰۵ حلقه چاه نفت و گاز در ۹ ماه امسال

دیگر برای مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت ایران آماده می‌شود. آل خمیس گفت: به همت کارکنان این شرکت در بخش‌های عملیاتی، فنی و پشتیبانی در ۹ ماه امسال، حفاری ۱۰ حلقه چاه، ۷۹ روز زودتر از برنامه پیش‌بینی شده از سوی کارفرما تکمیل شد که یک حلقه آن، آذرماه چهار روز جلوتر از برنامه تحقق یافت. سرپرست معاونت عملیات حفاری شرکت ملی حفاری ایران تصریح کرد: هم‌اکنون ۷۲ ریل حفاری سبک، سنگین و فوق سنگین در مالکیت شرکت ملی حفاری است که از این تعداد ۶۹ دکل خشکی و سه دکل دریایی هستند.

مشبک کاری چاه به روش TCP

مدیرخدمات ویژه شرکت ملی حفاری ایران نیز از تحقق عملیات مشبک کاری یک حلقه چاه به روش TCP به مترهای ۱۱۸ متر با استفاده از گان‌های چهار و یک دوم اینچ خبر داد. علی قفاقی گفت: این عملیات برای نخستین‌بار در چنین مترهای با موفقیت انجام شد. وی افزود: در این عملیات که روی چاه شماره ۴۶۶ میدان نفتی مارون در مناطق نفت‌خیز جنوب در موقعیت استقرار دستگاه حفاری ۸۰ فتح انجام شد، یک هزار و ۷۵ گلوله با کاربست ۱۸ عدد، گان با رعایت کامل نکات ایمنی و دستورعمل‌های کار

حذف کالابرگ در ۸۰ فروشنده‌ی نفت سفید

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه ایلام گفت: طرح توزیع الکترونیکی نفت سفید با زیرساخت بانکی و حذف کالابرگ در ۸۰ فروشنده‌ی نفت سفید استان ایلام آغاز شده است. علی اصغر چانغروندی افزود: با انعقاد تفاهم‌نامه‌ای بین این شرکت و اداره کل پست استان، هم‌اکنون ویرایش اطلاعات سرپرست خانوارها در دفاتر پستی استان برای دریافت سهمیه نفت سفید الکترونیکی با زیرساخت بانکی، قابل انجام است. وی با قدردانی از تلاش شبانه‌روزی کارکنان این شرکت در اجرای طرح توزیع الکترونیکی نفت سفید تصریح کرد: سال گذشته، کارکنان ستادی و عملیاتی این منطقه، در مدت سه ماه با حضور در

تعویض تجهیزات مشعل‌های منطقه لاوان

نازل‌ها، صافی‌ها و سیم‌های مهارکننده کششی، مشعل گاز برج بوت و مخزن اتمسفریک منطقه لاوان تعویض شد. با تلاش واحدهای بهره‌برداری خشکی، بهداشت، ایمنی و محیط زیست (اچ‌اس‌ای)، تعمیرات مکانیک و بازرسی فنی منطقه لاوان، عملیات تعویض نازل‌ها، صافی‌ها و سیم‌های مهارکننده کششی مشعل گاز برج بوت و مخزن اتمسفریک در کمترین زمان ممکن و بدون حادثه انجام شد. در زمانی که کمپرسور گاز گردش از سرویس خارج می‌شود، حجم زیادی گاز همراه نفت به محیط اطراف انتشار می‌یابد که بسیار خطرناک است. به این منظور به دلیل گرفتگی شدید صافی‌های مسیر گاز پایلوت و پوسیدگی نازل‌های مربوط به مشعل گاز بوت، انجام عملیات تعویض نازل‌ها، صافی‌ها و سیم‌های مهارکننده کششی در دستور کار قرار گرفت. با توجه به حساسیت موضوع و پوسیدگی وایرهای نگهدارنده مشعل، با فوریت و هماهنگی‌های لازم، مسیر نفت در کارخانه سلمان پس از برج‌های عربان‌ساز مستقیم به مخازن ذخیره

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران

توزیع گازوئیل یورو ۴ در استان بوشهر

مدیرتأمین و توزیع شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران از توزیع نفت‌گاز یورو ۴ در استان بوشهر خبر داد. مجتبی دلبری با بیان این خبر از ورود کشتی حامل نفت‌گاز یورو ۴ برای نخستین بار به این استان خبر داد. وی همچنین از افزایش حجم ذخیره‌سازی نفت‌گاز یورو ۴ برای مصرف در استان بوشهر و استان‌های همجوار با ورود کشتی حامل این فرآورده به اسکله بوشهر خبر داد و افزود: امید است با ورود این فرآورده به این منطقه شاهد رونق و افزایش فعالیت ناوگان حمل‌ونقل (نفتکش‌های جاده‌پیما) باشیم. مدیر تأمین و توزیع شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران همچنین از رفع مشکلات رانندگان و پیگیری مستمر وضع آنها در کشور خبر داد و افزود: با توجه به این‌که در جنگ اقتصادی با دشمن هستیم، لازم است دست به دست یکدیگر دهیم و روند سوخت‌رسانی بدون وقفه را تحقق بخشیم.

وصول ۴ میلیارد تومان از مطالبات پرونده تخلف منطقه بوشهر

پیرو تخلف شهرویرامسال در شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه بوشهر، تاکنون ۴میلیارد تومان از مطالبات وصول و به صندوق دادگستری واریز شده است. این پرونده تخلف مالی که مبلغ آن در مجموع، پنج میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان اعلام شده بود، با درایت مدیر و کارشناسان شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی کشف و به نهادهای ذی‌ربط منکس شد.

موضوع تخلف یادشده در حوزه فروش فرآورده‌های نفتی به شناورها و کشتی‌ها در شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه بوشهر از سوی گروهی از بازرسان و کارشناسان خبره واحدهای نظارتی در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی شناسایی و متخلفان این پرونده همگی دستگیر شدند.

پیگیری برای وصول مطالبات باقی‌مانده (یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان) و رسیدگی به جرایم صورت گرفته همچنان ادامه دارد.

بخش فرآورده‌های نفتی منطقه‌زاهدان

بهره‌برداری از نخستین فروشندهگی گازوئیل شهری در سراوان

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه زاهدان از بهره‌برداری نخستین فروشندهگی نفت‌گاز شهری در شهرستان سراوان خبر داد. کوروش یالادست گفت: احداث این فروشندهگی همسو با دستورعمل‌های شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی مبنی بر انتقال خرده فروشی‌ها به خارج از جایگاه‌های عرضه سوخت صورت گرفته است.

وی افزود: فروشندهگی نفت‌گاز شهری شماره یک سراوان با تجهیز دو تلمبه وچهار نازل، به منظور توزیع سهمیه نفت‌گاز حواله‌های جزء در نظر گرفته شده است. بالادست شتاب‌بخشی به توزیع سوخت و جلوگیری ازدحام در جایگاه‌ها را از اهداف طرح تفکیک خرده فروشی از جایگاه‌های عرضه سوخت برشمرد.

بخش فرآورده‌های نفتی منطقه کردستان

توزیع روزانه ۲۰۰ هزار لیتر نفت‌گاز یورو۵ در کردستان

همسو با سیاست‌های زیست‌محیطی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، روزانه بیش از ۲۰۰ هزار لیتر نفت‌گاز یورو ۵ در جایگاه‌های عرضه فرآورده‌های نفتی منطقه کردستان توزیع می‌شود.فریدون یاسمی، مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه کردستان گفت:توزیع نفت‌گاز یورو۵از ابتدای آبان‌ماه امسال در ۱۱ جایگاه عرضه سوخت راه‌های مواصلاتی استان آغازشده است. وی افزود: هم‌اکنون نیز با هماهنگی‌های انجام شده درصدد جذب سهمیه بیشتر برای توزیع در دیگر جایگاه‌های عرضه نفت‌گاز در استان هستیم. یاسمی هدف از این مهم را ارائه خدمات مطلوب به شهروندان و تحقق حقوق شهروندی اعلام‌واظهار کرد:سازگاری این فرآورده با محیط‌زیست افزون بر کاهش آلاینده‌های زیست محیطی، در افزایش راندمان سوخت خودروها، جلوگیری از فرسودگی زود هنگام قطعات خودروهای نفت گازسوز و افزایش طول عمر متوسط ناوگان حمل‌ونقل،تاثیر بسزایی دارد.مدیر شرکت ملی پخش متوسط ناوگان حمل‌ونقل، تاثیر بسزایی دارد.مدیر شرکت ملی پخش

بخش فر آورده‌های نفتی منطقه خراسان شمالی

فعالیت ۲۹ جایگاه سی‌ان‌جی در خراسان شمالی

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه خراسان شمالی از فعالیت ۲۹جایگاه عرضه گاز طبیعی(سی‌ان‌جی) در این حوزه عملیاتی خبر داد. مجتبی شکوری با بیان این‌که مصرف سی‌ان‌جی در آذرماه امسال ۸ میلیون مترمکعب بوده است، افزود: این میزان سی‌ان‌جی از طریق ۹ جایگاه دو منظوره و ۲۰ باب جایگاه تک منظوره توزیع شده است. وی با تأکید بر این‌که سی‌ان‌جی، درصد افزایش داشته است.

بخش فر آورده‌های نفتی منطقه سبزوار

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه سبزوار گفت: به منظور سوخت رسانی مطلوب در فصل سرما به مصرف‌کنندگان عمده و جزء، ذخیره سازی کافی انجام شده است. علی‌اکبر عرب‌عامری گفت: با توجه به برنامه برزی‌ها و هماهنگی انجام شده، هیچ مشکلی برای تأمین مصرف‌کنندگان در فصل زمستان وجود ندارد. وی با درخواست از هموطنان نسبت به دریافت و ذخیره سازی نفت سفید مطابق با کالابرگ‌های اعلامی این شرکت اظهار کرد:از ابتدای امسال، هشت‌نوبت کالابرگ حدود ۲۰۰لیتر نفت سفید برای هر خانوار روستایی مصرف‌کننده نفت سفید اعلام شده است. مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه سبزوار با

بخش فر آورده‌های نفتی منطقه فارس

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه فارس از امضای تفاهمنامه همکاری این شرکت با دانشگاه شیراز خبر داد. امیر بنی‌کریمی در این‌امضای تفاهم نامه بادانشگاه شیراز با معرفی فعالیت‌های شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی وحجم عملیات این شرکت در حوزه تأمین و توزیع سوخت، بر ضرورت همکاری موثر دانشگاه باصنعت تأکید کرد وی گفت:رتبه سوم مصرف سوخت کشور متعلق به استان فارس است و تأمین و توزیع این میزان فرآورده در استان از طریق حمل‌ونقل جاده‌ای و به‌وسیله نفتکش انجام می‌شود. شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه فارس برای تحقق رسالت خود در تأمین وتوزیع به موقع سوخت سوخت اقدام به راه‌اندازی

شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت-منطقه اصفهان

برگزاری بیش از ۷ هزار نفر-ساعت دوره آموزشی شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت-منطقه اصفهان

مسئول واحد آموزش شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه اصفهان از برگزاری ۷هزار و ۲۷۰ نفر-ساعت دوره آموزشی در حوزه‌های فنی تخصصی و عمومی طی سه‌ماه گذشته خبر داد. مریم بداختیان گفت: طبق دوره‌های ایلغی از سوی ستاد، ۵۰ دوره در واحد آموزش این منطقه ثبت شده که ۱۸ دوره آن در منطقه و ۳۲ دوره دیگر نیز خارج از منطقه برگزار شده است. وی ایمنی خطوط لوله انتقال درصعت نفت- کنترل سیستم‌های پایش و حفاظت تجهیزات دورا،

پالایشگاه بیبلند

پیشرفت در اجرای مدیریت دارایی‌های فیزیکی

مدیر عامل شرکت پالایش گاز بیبلند از پیشرفت این شرکت در پیادسازی و استقرار مدیریت دارایی‌های فیزیکی خبر داد و گفت:مدیریت اقتصادی، زیست محیطی و افزایش بهره‌وری، مهم‌ترین نتایج اجرای این طرح است. علی محمد پورضا گفت:مدیریت دارایی‌های فیزیکی، روش‌ها و فعالیت‌های طرح‌ریزی شده‌ای است که سازمان به‌وسیله آنها دارایی‌های فیزیکی، سیستم دارایی‌ها، هزینه‌ها، همچنین ریسک‌ها و عملکرد آنها را در چرخه عمر این دارایی، به‌صورت بهینه و پایدار مدیریت کند.وی کنترل

شرکت انتقال گاز ایران

آغاز ساخت پیگ هوشمند ۵۶ اینچ

مدیر عامل شرکت انتقال گاز ایران از ساخت پیگ هوشمند ۵۶ اینچ با حمایت شرکت ملی گاز ایران خبر داد. سعید توکلی گفت: قرارداد ساخت پیگ هوشمند بومی ۵۶ اینچ به‌عنوان یکی از مهم‌ترین اهداف سال ۹۷ این شرکت در دستور کار قرار گرفته وهم‌اکنون نیز در مرحله

پیمان‌سیاری است.وی افزود:از زیبایی‌های فنی و کیفی این پروژه انجام شده است و امیدواریم با امضای قرارداد، دلش فنی پیگ هوشمند را تا پنج سال آینده به دست آوریم و شاهد ساخت پیگ بومی باشیم.

مدیر عامل شرکت انتقال گاز ایران تأکید کرد:ساخت نخستین دستگاه HOT TAP بومی کشور از سوی کارشناسان منطقه ۴ عملیات انتقال در فرآیند ساخت داخل به شمار می‌آیند.

مجتمع گاز پارس جنوبی

توربو کمپرسورهای پالایشگاه چهارم مجتمع گاز پارس جنوبی باتکیه بر توان داخلی بدون ایجاد خلل در روند تولید پایدار، راه‌اندازی شد. مهدی علیپور، رئیس تعمیرات پالایشگاه چهارم مجتمع گاز پارس جنوبی با بیان این‌که توربو کمپرسورها در این پالایشگاه با تکیه بر توان داخلی قابل راه‌اندازی هستند، گفت:فرآیند آملدسازی و راه‌اندازی این توربو کمپرسور که مدت طولانی به‌عنوان قطعات یدکی استفاده می‌شد، از آبان ۹۵ آغاز شد. رئیس تعمیرات پالایشگاه چهارم مجتمع گاز پارس جنوبی با بیان این‌که این توربو کمپرسور آبان‌ماه امسال با ظرفیت کامل عملیاتی شده است، افزود: این برنامه، گام مهمی برای تحقق اهداف راهبردی سازمان به‌ویژه افزایش قابلیت‌اطمینان تولید پالایشگاه به‌شمار می‌آید که بدون هیچ کمکی از سوی سازنده، برای نخستین بار در صنعت نفت و گاز، به همت کارکنان پالایشگاه چهارم آزمایش و راه‌اندازی شده است.

ساخت بیش از ۲ هزار قطعه در پالایشگاه نهم

پالایشگاه نهم مجتمع گازی پارس جنوبی همسو با اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی موفق به ساخت دوهزار و ۳۵۰ قطعه مطابق استانداردهای روزآمد دنیا شد. علیرضا حقوقی، رئیس بهره‌برداری

بخش تعمیرات

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران، شماره ۹۰۶

خطوط لوله ومخابرات نفت منطقه خلیج فارس

تعمیر اساسی پمپ در مرکز انتقال نفت بندر عباس

سرپرست واحد مهندسی مکانیک شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه خلیج فارس از تعمیر اساسی پمپ ۱۱۰۴ مرکز انتقال نفت بندرعباس خبر داد. محمدرضایی افزود: این پمپ به دلیل داشتن لرزش وصدای غیرعادی، همچنین پایین آمدن راندمان، با تعویض مجموعه محور و ایمپلیرهای مربوط تعمیرات اساسی شده است. وی گفت: بازسازی و تعمیر ژورنال و تراست بیرینگ،

دیسک تراست و دفلاکتور دیسک روغن دوسر محور این پمپ به نحو مطلوب انجام و دوباره نصب شده است. رضایی ادامه داد: این دستگاه پس از تعمیر اساسی با همکاری واحدهای مهندسی برق،

مهندسی ابزار دقیق، خدمات ترابری، ایمنی و آتش نشانی و عملیات بهره‌برداری در مدار بهره‌برداری قرار گرفته است.

خطوط لوله ومخابرات نفت منطقه شمال شرق

دریافت بیش از ۱۳۵ میلیون لیتر گازوئیل در نیروگاه خیام

رئیس تاسیسات نیشابور شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه شمال شرق گفت: در ۶ ماه نخست امسال بیش از ۱۳۵ میلیون لیتر نفت گاز به نیروگاه خیام نیشابور تحویل شده است. حمید جهانبانی افزود: بیشترین مقدار رسیدنفت گاز این نیروگاه در بازه زمانی یاد شده با ۴۶ میلیون لیتر به آبان ماه و کمترین میزان آن نیز با چهار میلیون لیتر به مردادماه مربوط می‌شود. وی گفت: در خردادماه ۱۱ میلیون، تیرماه پنج میلیون، شهریورماه ۲۴ میلیون ودر مهرماه ۲۶ میلیون و ۳۰۰ هزار لیتر نفت گاز به نیروگاه خیام نیشابور تحویل شده است. جهانبانی با اشاره به قابلیت استفاده نیروگاه نیشابور از گاز طبیعی تصریح کرد: میزان تحویل فرآورده نفت گاز این نیروگاه در ماه‌های مختلف متفاوت است و این رقم(۱۳۵ میلیون لیتر) در ماه‌های سرد سال افزایش خواهد داشت.

پتروشیمی جم

پایان تعمیرات اساسی واحدهای فرآیندی

مدیر عامل شرکت پتروشیمی جم، از بزرگ‌ترین دوره تعمیرات اساسی تاریخ این مجتمع در همه واحدهای فرآیندی از جمله الفین، پلی‌اتیلن سبک خخلی، پلی‌اتیلن سنگین، بوتادین، مشعل‌ها و مخازن خبر داد. سیدحسین میرافضلی با اشاره به انجام یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های تعمیراتی صنعت پتروشیمی در قالب پروژه تعمیرات اساسی پتروشیمی جم، گفت: در قالب این پروژه، همه واحدهای فرآیندی این مجتمع پتروشیمی، تعمیر اساسی و نوسازی شدند. میرافضلی با اشاره به ضرورت پیاده‌سازی دقیق ضوابط ایمنی و بهداشت، ایمنی و محیط زیست (اچ‌اس‌ای)، تصریح کرد: عملیات تعمیرات اساسی مطلق برنامه زمان‌بندی و بدون هیچ‌گونه حادثه انسانی انجام شده واز هفته گذشته به بهره‌برداری رسیده‌وهم‌اکنون واحدهای تولیدی این مجتمع به‌طور عادی و با ظرفیت بالا در حال تولید است.وی در تشریح مهم‌ترین اهداف انجام تعمیرات اساسی این مجتمع پتروشیمی افزود: رفع گلوگاه‌های تولید، دستیابی به تولید پایدار، کاهش ریسک عملیاتی در دوره بهره‌برداری واحدها، افزایش ظرفیت تولید، کاهش تولید آلاینده‌گی و مدیریت مصرف سوخت و انرژی، از مهم‌ترین اهداف انجام این دوره تعمیراتی بود.

آشنایی با نفت مکزیک

در سال های ۱۸۸۰ تا ۱۹۷۰

شکست مکزیک

با این وصف، هنوز شرکت‌های آمریکایی راضی نبودند. آنها با ابراز نارضایتی اعلام می‌کردند که موضوع مالیات‌ها هنوز حل نشده و دولت مکزیک حق مالکیت مطلق منابع زیرزمینی را اعطا نکرده است. مهم‌تر از همه اینکه موضوع بهره مالکانه ... هنوز مختومه نشده است. گذشته از این، آنها هنوز امیدوار بودند که فردی انعطاف‌پذیر و سازگارتر را جانشین رئیس‌جمهور وقت، اوبریگون، سازند. در همه حال این شایعه وجود داشت که آنها از شورشیان شکست خورده به سرکردگی ژنرال دولاهورتا در منطقه نفت‌خیز وراکروز، حمایت می‌کردند.

برای دستیابی به راه‌حلی معقول، مذاکره، ترغیب و تهدید به صورت متعادل مورد نیاز بود، زیرا رسیدن به راه‌حلی قطعی و مشخص برای مسئله‌ای چنان غامض، شاید بدون توسل به خشونت و تویبخ، امکان‌پذیر نبود. علاوه بر این به عدم تمایل توام با یکدنگی و لجبازی شرکت‌های بزرگ، در غیاب ایفای نقش دولت آمریکا به عنوان میانجی به همان صورتی که ۲۰ سال بعد در ونزوئلا در پیش گرفت، هیچ موفقیتی حاصل نمی‌شد. در کشور مکزیک، رئیس‌جمهور پلوتار کو الیاس کالس، در نهایت امر به تنهایی حرکت لازم را با توسل به قانون و مقررات آغاز کرد.

قانون نفتی ناظر بر مفاد ماده ۲۷ که مدت‌های مدیدی بود همگان به انتظار آن بودند، بالاخره در ماه دسامبر سال ۱۹۲۵ به تصویب رسید. صنعت نفت، صنعتی عام‌المنفعه یا صنعتی اعلام شد که توسعه آن در مقایسه با سایر منابع از ارجحیت و اولویت برخوردار خواهد شد. هر امتیاز نفتی فقط برای مدت ۳۰ سال اعطا می‌شد و قابل تمدید بود. به هر یک از مالکان بخش‌های روزمینی از بخش خصوصی، به عنوان «جبران خسارت» بهره مالکانه‌ای ۵ درصدی تعلق می‌گرفت که البته عنوان دیگری داشت. همین موضوع در مورد زمین‌های تحت مالکیت دولتی نیز صادق بود، یعنی مبلغی به عنوان جبران خسارت به اضافه بهره مالکانه‌ای که به صورت مورد به مورد مشخص و تعیین می‌شد. کسانی که علنا و با هدف تولید نفت تا قبل از اول ماه مه سال ۱۹۱۷ روی زمینی کار کرده یا آن را به همان منظور اجاره کرده بودند از «امتیازات ترجیحی و ویژه» برخوردار می‌شدند. دوره متعلقه به اینگونه امتیازها، حداکثر ۵۰ سال بود که از همان نخستین روز شروع می‌شد که کار بر روی زمین مربوطه آغاز گشته بود. بالاخره آنان که برای دریافت اینگونه امتیازهای ترجیحی و ویژه، ظرف مدت ۱۲ ماه بعد از اعلام این قانون اقدام نمی‌کردند، کلیه حقوق خود را از دست می‌دادند. بالاخره اینکه تعریف «اقدامات مثبت» مستتر در این قانون تا حدودی دست و پاگیرتر و محدودکننده‌تر بود که در مذاکرات با دولت آمریکا منجر به توافق شده بود.

انتراسی انجمن

انجمن تولیدکنندگان نفت مکزیک، با برخورداری از حمایت سفیر آمریکا در مکزیک و وزیر امور خارجه در واشنگتن در مقام اعتراض برآمد. مع‌ذالک، اکثر شرکت‌های کوچکتر به قانون مربوطه تن دادند. شرکت‌های بزرگ اروپایی نیز پس از قدری تأمل در نهایت به صف آمریکایی‌ها پیوستند و پس از آنکه دیوان عالی کشور به نفع شرکت‌های شاکی رای داد، از شدت تنش‌ها تا حدودی کاسته شد. براساس این رای، تشخیص مدت امتیازهای ویژه به یک دوره ۵ ساله به دلیل برخورداری از ماهیت عطف به ماسبق، مغایر با قانون اساسی شناخته شد، ولی مراعات نکردن مفاد و شرایط قانون، جرم تلقی نمی‌شد. در این مرحله، دولت عقب‌نشینی کرد و بر همان اساس قانون نفتی سال ۱۹۲۵ را اصلاح نمود. به این ترتیب، در مورد مالکان اصلی، مدت امتیاز ترجیحی فاقد محدوده زمانی مشخص شناخته می‌شد، ولی در مورد دارندگان قراردادهای اجاره، مدت اجاره اصلی و اولیه باقی می‌ماند. نکته مهم‌تر و حتی مغایر با روحیه ماده ۲۷ قانون اساسی، این بود که شرکت‌های ملزم به امضای ماده کالوو نمی‌شدند، در حالی که در مورد ارزش و اعتبار آن هیچ‌گونه پرسش و تردیدی ابراز نشده بود. گذشته از این، شرکت‌ها نیز موظف بودند ظرف ۱۲ ماه بعدی مشخص شده برای تأمین امتیازهای ترجیحی و ویژه اقدام کنند که بالاخره تحت تأثیر اعمال فشار دولت‌های متبوع خود، دست به اقدام زدند. به عبارت دیگر، شرکت‌ها موفق شدند، دیدگاه و نظر خود را به کرسی

بنشانند و فقط در مورد یک نکته رسمی و تشریفاتی دست از پافشاری و اصرار برداشته بودند که عبارت بود از پذیرفتن مراحل ثبت شرکت‌ها که با انجام آن، صاحب امتیاز شناخته می‌شدند.

مناجران زمین‌های اجاره شده

مضاف بر این، شرکت‌ها در مورد یک نکته دیگر، توانستند اراده و خواست خود را تحمیل نمایند. در سال ۱۹۲۷، دولت حکم فوریه سال ۱۹۱۸ کارانزا را ملغی اعلام نمود، چون با اینکه هرگز مفاد آن رعایت نشده بود، ولی حداقل به طول رسمی و تشریفاتی از جنبه اجرایی برخوردار بود. مفهوم این نحوه برخورد با فرمان کارانزا این بود که پس از تبدیل زمین‌های تحت کنترل شرکت‌ها به امتیازات نفتی، شرکت‌های مربوطه خود را ملزم به پرداخت اجاره‌بها یا بهره مالکانه نمی‌دیدند. از سوی دیگر، در مورد زمین‌های اجاره شده قبل از اول ماه مه ۱۹۱۷، طبق قانون باید اجاره‌بها و بهره مالکانه به مالکان مکزیکي پرداخت می‌شد. در نتیجه، در اواسط دهه ۱۹۳۰، فقط به یک‌چهارم نفت تولید، بهره مالکانه تعلق می‌گرفت و سه‌چهارم باقی‌مانده شامل پرداخت مالیات‌های عمومی می‌شد. در رابطه با همین سه‌چهارم تولید نیز دولت مکزیک در سال ۱۹۲۴ مالیات بر درآمد را وضع کرد. شرکت‌های نفتی در این رابطه ملزم به پرداخت نرخ ۸ درصدی می‌شدند و صاحبان بهره مالکانه نیز باید ۱۰ درصد مالیات پرداخت می‌کردند. البته در این رابطه هیچ صدای اعتراضی هم بلند نشد.

در مورد مالیات بر درآمد نیز باید در نظر داشت که این پدیده منطبق با تحولاتی بود که در آمریکا و اروپا در جریان بود. شرکت‌های بین‌المللی نفت، کل این مالیات پرداختی در مکزیک را از تعهدات مالیات بر درآمد قابل پرداخت در کشور متبوع خود، کسر می‌کردند. همین روش درباره افزایش مالیات بر درآمد اعمالی در سال ۱۹۳۳ نیز به کار گرفته شد که حداکثر مالیات بر درآمد شرکت‌ها ۱۲/۳ درصد

معین شد و در رابطه با اجاره‌بها و بهره مالکانه، حداکثر نرخ قابل پرداخت ۲۰/۳ درصد تعیین گردید.

البته از نظر شرکت‌ها، هنوز موردی برای شکایت وجود داشت، چون آنها معتقد بودند که اعطای امتیازات ترجیحی و ویژه با کندی بسیار صورت می‌گیرد. دولت نیز در پاسخ اظهار می‌داشت که شرکت‌ها، اسناد صحیح لازم را ارائه نکرده‌اند. در سال ۱۹۲۱ برآورد شده بود که ۲/۷ میلیون هکتار از اراضی مربوطه تحت کنترل شرکت‌ها قرار دارد که ۲ میلیون هکتار آن در قالب قراردادهای اجاره و ۰/۷ میلیون هکتار آن به صورت مالک بی‌قید و شرط در اختیار آنهاست، اما در سال ۱۹۲۳ مشخص شد که این شرکت‌ها در مورد ۶/۹ میلیون هکتار، امتیازهای ترجیحی و ویژه و در مورد ۲/۶ میلیون هکتار، امتیازهای عادی کسب کرده بودند که امتیازهای عادی پس از اول ماه مه ۱۹۱۷ به آنها تفویض شده بود. تاریخ انعقاد بسیاری از قراردادهای اجاره نیز، چند روز قبل از اول ماه مه سال ۱۹۱۷ بود.

عقیم ماندن ساختار حکمرانی و نظارتی مدرن

رانت‌ها و بهره مالکانه قابل پرداخت بخش خصوصی از چه نوع اهمیت عملی برخوردار بود؟ به گفته فیلیپ اجاره‌بها و بهره مالکانه قابل پرداخت به مالکان و زمین‌داران، نقش نسبتاً چشمگیری در محاسبات مالی شرکت‌ها داشت. او به نقل از یک منبع دیپلماتیک سال ۱۹۲۶ می‌گوید که ماز سوی نرخ بهره مالکانه حدود ۱۰ درصد بود و چیزی حدود ۳۰ میلیون پوند (۱۵۰ میلیون دلار) به صورت بهره مالکانه به اتباع مکزیکي پرداخت شده بود. این میزان منابع مالی پرداخت شده به زمین‌داران با ۲۰۰ میلیون دلار مالیات پرداخت شده تا سال ۱۹۲۶ از سوی کلیه شرکت‌های نفتی، قابل مقایسه است. اگرچه این رقم هیچ‌گاه تأیید نشده، اما فیلیپ چنین نتیجه‌گیری می‌کند که به هر حال، پرداخت به زمین‌داران، دعای حقوقی حاصل از اختلافات و مناقشات و رشوه‌هایی که برای حل و فصل اینگونه مسائل پرداخت می‌شد، در مکزیک، اهمیت اقتصادی و سیاسی داشت.

طی ۱۰ سال پس از سال ۱۹۲۷، نه تنها در زمینه نفت، بلکه در کل مناسبات آمریکا در مکزیک، آرامش حکمفرما بود. علاوه بر این، به دلیل کشف حوزه‌عظیم نفتی منطقه پوزاریکا، تولید نفت مکزیک افزایش یافت. حوزه یاد شده، بزرگترین اکتشاف نفت به عمل آمده در طول چند دهه به حساب می‌آمد. این مخزن نفتی، حتی از منطقه امتیازی ال آگیلاهم فراتر می‌رفت و در ماه نوامبر سال ۱۹۳۷، امتیاز جدیدی که منطقه‌ای به وسعت ۱۳۰۰۰ جریب را دربر می‌گرفت، به آن اعطا شد که در مورد بلوک‌های مختلف بهره مالکانه‌ای بین ۱۵ و ۳۵ درصد را دریافت می‌کرد. مع‌ذالک، این آرامش مبتنی بر تفاهم نبود، بلکه بر بی‌توجهی دولت مکزیک نسبت به سرنوشت نفت، حداقل به صورت موقتی، دلالت داشت. شرکت‌های نفتی خارجی، در روند نهادینه شدن دولت جدید مکزیک به طور جدی مداخله کردند و موفق شدند توسعه و تکوین ساختار حکمرانی و نظارتی مدرن نفتی را بی‌نتیجه و عقیم بگذارند. بالاخره، آنان رسماً از پذیرش حاکمیت مکزیک، امتناع ورزیدند. برخی از شرکت‌های نفتی آمریکایی نیز قبل از انقلاب، به زمین‌داران بزرگی تبدیل شده بودند که در پیدایش این وضعیت نقش موثری داشتند. این شرکت‌ها خطوط تمایزی را که انقلاب سعی در ترسیم آنها داشت، کمرنگ جلوه داده و اتحاد نامیمونی را میان زمین‌داران مکزیکي، صاحبان امتیازهای نفتی و شرکت نفتی به وجود آورده بودند و شرکت‌های نفتی آمریکایی با پیش‌زمینه ملی و مالکیت خصوصی بر منابع معدنی، نه تنها آمادگی پذیرش این شرایط را نداشتند، بلکه فاقد تمایل لازم برای شناخت و قبول امتیازات مدرن نفتی بودند. برعکس شرکت‌های انگلیسی، فرانسوی و هلندی برخوردار ا پیشینه اروپایی عمدتاً استوار بر امتیازات، از موقعیت بهتری برخوردار بودند و حداقل در این زمینه آماده قبول مسئله و همکاری بیشتر برای حل و فصل آن بودند.

در نهایت، گرچه آنان شرکت‌های غالب در عرصه نفت مکزیک به حساب می‌آمدند، اما با پذیرش رهبریت آمریکایی، مسیر تقابل و درگیری را در پیش گرفتند.

عطر ماندگار

شرح احادیث اخلاقی درس خارج فقه مقام معظم رهبری

استفاده از نعمت‌ها

پیامبر (ص) فرمودند: وجاءه رجل یلین وعسل لیشربه، فقال صلی الله علیه وآله وسلم: شرابان ینکتفی بأحدهما عن صاحبه لا أشربه ولا أحرّمه ولکنی أتواضع لله، فأنه من تواضع لله رفعة الله ومن تکبر وضعه الله ومن اقتصد فی معیشته رزقه الله ومن بذر حرمه الله ومن أكثر ذکر الله أجره الله.

ممکن است برخی این طور فکر کنند که عدم استفاده معصوم (ع) از بعضی نعمت‌ها به معنای تحریم است، لذا پیامبر (ص) فرمودند: من خود نمی‌خورم، ولی تحریم هم نمی‌کنم، چون نمی‌خواهم از همه نعم حلال استفاده کنم و مراد از «رفعت» هم، رفعت معنوی است، گرچه ممکن است رفعت ظاهری هم باشد؛ ولی قدر مسلم رفعت روحی و معنوی است، یعنی اگر کسی برای خدا تواضع کند، خداوند روحا خلقا او را بالا برده و مشمول کرامات خود قرار می‌دهد. همچنین قدر مسلم از «وضع»، تنزل معنوی است، گرچه ممکن است تنزل اجتماعی و موقعیتی هم منظور باشد.

زال احکام

پرسش: ادای نماز در مساجد به صورت فرادا در هنگامی که نماز جماعت بومیه در آن توسط روحانی مسجد در حال برگزاری است، چه حکمی دارد؟

پاسخ: اگر این عمل تضعیف نماز جماعت و اهانت و بی‌احترامی به امام جماعت محسوب شود، جایز نیست.

هزار و یک نکته

شتابزدگی به عنوان یک خوی ناپسند به این معناست که انسان پیش از فراهم شدن مقدمات انجام کار، اقدام به انجام آن کند، این به آن می‌ماند که انسان میوه را پیش از رسیدن و قابل استفاده شدن از درخت بچیند. امیر مؤمنان علی (ع) می‌فرمایند: کسی که میوه را پیش از رسیدن بچیند، همچون کسی است که بذر خود را در زمینی نامناسب (شوره‌زار) بپاشد، چنین شخصی نیرو و سرمایه خود را تلف کرده و نتیجه‌ای عایدش نمی‌شود.

درس‌های زندگی از امام علی (ع)

راه راست، راه خداست

«الیمین والشمال مصلّة والطریق الوسطی هی الجادّة، علیها باقی الکتاب و اناز النبوة و منها منقذ السنة و الیها مسیر العاقبة.» نهج البلاغه - خطبه ۱۶

بیراهه‌های چپ و راست، جز به گمراهی نمی‌انجامد و از میان این دو، راه اصلی می‌گذرد، راهی که کتاب ماندگار و یادمان‌های پیامبری بر آن گواه است و سنت را گذرگاه است و بازگشت، بدان جایگاه است.

نکته‌ها و پیام‌ها

۱- نفی افراط و تفریط در دین و دینداری: افراط و تفریط در هر مسئله‌ای مذموم است، به خصوص در مسائل دینی که نمود خطا و انحراف در آن عینی و ملموس نیست، بلکه از روی جهل مرکب چنان شیطان بر او تلقین می‌کند که راهی جز راه خود را صحیح نمی‌داند. از این رو چنین افرادی اغلب در راه خود لجوج و در برابر راه حق، عنود هستند.

۲- راه حق، راه اعتدال و میانه است: به‌طور کلی اعتدال در تمام شئون زندگی اعم از مادی و معنوی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، سیره عقلا و خردمندان است و ایمن از هر گونه خطا و لغزش.

۳- صراط مستقیم: که قرآن و سنت آن را تأیید می‌کند، یکی است نه متعدد، آن گونه که برخی نظریه پردازان معاصر مطرح کرده و راه همه ادیان موجود را- به رغم تحریفات فراوانی که در آنها پدید آمده است- مصداق صراط مستقیم می‌دانند!

هر خبری قابل اعتماد نیست

یک نفر بیشتر نیست، ولی علاوه بر اینکه از خبردهنده سابقه بدی سراغ نداریم، شواهد و قراینی بر صحت آن خبر در خارج وجود دارد، در چنین مواردی نیز آدمی به‌طور طبیعی به آن خبر ترتیب اثر می‌دهد، ولی گاهی آدم بدسابقه، خبری می‌دهد و شاهد و قرینه خارجی نیز بر صحیح بودن خبر وی در دست نیست.

در چنین مواردی عقل حکم می‌کند که این خبر را بدون تحقیق نپذیریم. آیه شریفه نیز به همین مطلب تصریح می‌کند و می‌فرماید که اگر فردی فاسق خبری داد، شما فوری قبول نکنید، مبدا ترتیب اثر دادن شما سبب شود که به کسانی که

صفحه‌ای برای گسترش و ترویج فرهنگ، آداب و اندیشه دینی

تهیه و تنظیم: ستاد اقامه نماز وزارت نفت

یک شبهه و یک پاسخ

پرسش: آنچه من درباره خود و اطرافیانم می‌دانم، این است که ایمانی که در ماست، با شناخت کامل نیست و فقط متأثر از محیط و اجتماع است.

آیا چنین ایمانی مورد قبول خداوند است؟

پاسخ: ایمان و اعتقاد افراد به ادیان و مذاهب بیش از هر علت دیگر متأثر از سنت‌های محیطی است و می‌توان گفت عامل اصلی در رقم خوردن ایمان و اعتقادهای دینی همان نوع نگرش و سنت و تفکر خانوادگی افراد است. اما در هر حال باید دانست که این موضوع بر نادرستی ایمان سنتی هر فرد دلالت نمی‌کند؛ در واقع ایمان به یک دین دارای مراتب و درجات متفاوتی است که بسیاری از افراد درجات پایین و حداقلی آن را دارا هستند و در معنای عام کلمه ضرورت ندارد که هر یک از ما ایمان فطری و درونی خود به یک دین را کنار گذاشته و آن را نادرست قلمداد کنیم و به دنبال بازسازی این ایمان باشیم.

البته در مراحل عالی و بالا، اعتقاد به یک دین در معنای حقیقی آن، باور و ایمان و عقیده خاص تفکر ناب اسلامی مجموعه‌ای از

درونی به درستی مبانی فکری و معرفتی و دستورعمل‌های مرتبط با آن دین است؛ اصولاً عقیده از ماده عقد (گره) است، یعنی چیزی که به جان انسان گره می‌خورد؛ در نتیجه اعتقاد کامل به یک دین، علاوه بر ایمان درونی و فطری و باور قلبی که انسان به شکل عادی دارد، نیازمند تلاشی مضاعف و رسیدن به برهان و دلیل قطعی در خصوص آن است که ایمان قلبی انسان را به درجات بالاتر و عالی تری می‌رساند. در واقع شیوه درست ورود در این عرصه آن است که انسان با در اختیار داشتن ابزار و شرایط مناسب تحقیق، به شکلی منطقی و صحیح و در بستری مناسب به جست‌وجوی بی‌تعصب حقیقت بپردازد تا به نتیجه مطلوب برسد. البته باید دانست از آنجا که هر دین و تفکر عقیدتی و به خصوص تفکر ناب اسلامی مجموعه‌ای از

اخبار ستاد اقامه نماز

درخشش حراست شرکت نفت گچساران در مسابقات قرآنی

محمدرضا جهانی، رئیس اداره حراست شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران با بیان اینکه نفرت اعزامی اداره حراست این شرکت در این دوره از مسابقات موفق به کسب رتبه‌های برتر شدند، گفت: هشتمین دوره رقابت‌های سراسری قرآن کریم جامعه حراستی کشور به همراه خانواده‌های آنان در یک فرایند یک ساله برگزار و پس از آن در قم از برندگان این مسابقات تجلیل شد.

وی با بیان اینکه این مسابقات در ۱۳ رشته از جمله حفظ یک جزء یا کامل، قرائت، ترتیل، تحقیق و تقلیدی، تواشیح و همخوانی و دعاخوانی برگزار شد، گفت: در این رقابت‌ها بیش از ۳۰۰ نفر شرکت‌کننده خواهر و برادر سازمان‌ها و وزارتخانه از سراسر کشور با یکدیگر به رقابت پرداختند.

جهانی با اشاره به تیم اعزامی کارکنان حراست این شرکت تصریح کرد: تیم اعزامی از اداره حراست این شرکت شامل ۷ نفر بود که شاهد درخشش آنها در این مسابقات بودیم.

رئیس اداره حراست شرکت بهره‌برداری نفت

و گاز گچساران افزود: در پایان این مسابقات ۴ نفر از کارکنان و خانواده‌های آنان حائز رتبه‌های برتر این مسابقات شدند که مهدی شعبانی در رشته ترتیل، رتبه اول این مسابقات را کسب کرد.

وی ادامه داد: خانم‌ها مریم جعفری (همسر کارمند) حائز رتبه اول در حفظ ۱۰ جزء قرآن، مرضیه دل‌افکار (همسر کارمند) رتبه سوم حفظ ۲۰ جزء قرآن و سیده‌اکرم خادمی نیز در رشته حفظ ۵ جزء قرآن کریم به مقام سوم دست یافتند. جهانی با اشاره به اینکه

همراه با شهیدان

شهید احمد رضا احمدی

شهید احمدی اسفندماه ۶۶ و در عنفوان جوانی وارد شرکت ملی نفت شد. با وجود سن کم، هنگام شروع جنگ تحمیلی قبل از ورود به شرکت بهره‌برداری نفت و گاز آغاچاری بارها به جبهه‌ها رفته بود و دل مملو از ایمان و عشق او جز با پوشیدن ردای شهادت آرام نمی‌گرفت و سرانجام در چهارم تیرماه ۶۷ به خیل شهیدان صنعت نفت پیوست. خواهر شهید دربراهش می‌گوید: «برادرم با وجود سن کمی که داشت، همواره مانند بزرگان صحبت می‌کرد حتی توصیه‌های او برای تنها نگذاشتن امام (ره) نیز حکایت از بزرگ اندیشیدن او داشت». در بخشی از وصیت‌نامه شهید آمده است: «دائید که شهادت مرگ نیست، بلکه رسالت است؛ رفتن نیست، جاودانه ماندن است؛ جان دادن نیست، بلکه جان یافتن است؛ مردن نیست، تولد است؛ سکوت نیست، فریاد است؛ تفرغ نیست، عشق است.»

با فرزاتگان

نماز را اول وقت بخوانید

مرحوم آیت‌الله مجتهدی‌تهرانی می‌گفت: من علمای بسیاری را درک کردم، از امام خمینی (ره) گرفته تا آیت‌الله بروجردی، آیت‌الله شاه‌آبادی، آیت‌الله حائری و اگر بخواهم در یک کلام نصیحت تمام بزرگان را بگویم، می‌گویم: اگر دنیا و آخرت می‌خواهید، اگر رزق و روزی می‌خواهید و در یک کلام اگر همه چیز می‌خواهید، نماز اول وقت بخوانید.

معرفی کتاب و نرم افزار

دانشنامه فضایل اهل بیت

در منابع اهل سنت

نرم‌افزار دانشنامه فضایل اهل بیت در منابع اهل سنت با محتوای ارائه درختواره «فضایل و مناقب اهل بیت (علیهم‌السلام)»، بابت بیش از ۲۳۰۰ موضوع و اتصال آن به ۳۳ عنوان «کتاب فضایل و مناقب» از مهم‌ترین منابع روایی و تفسیری اهل سنت در ۱۴۱ جلد، با قابلیت ارتباط بین متن و موضوع، کتابخانه‌ای با ۸۵ عنوان کتاب در ۲۳۶ جلد مرتبط با فضایل اهل بیت (علیهم‌السلام)، ارائه چند دوره‌نامه با قابلیت جست‌وجو و ارتباط با متن از سوی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی در اختیار کاربران قرار گرفته است.

ثروتی جوشان و نهفته در دل زمین

شبیم اعماری استان خوزستان یکی از غنی‌ترین استان‌های کشور است که نه تنها در زمینه منابع نفت و گاز و تولید این دو زیانزد است که به واسطه تاریخ غنی‌اش، آثار و محوطه‌های باستانی زیادی دارد. کمتر کسی است که با آثار باستانی و جاذبه‌های استان خوزستان آشنایی نداشته باشد، چراکه این منطقه به دلیل بناهای تاریخی، طبیعت شگفت‌انگیز و البته تنوع قومی و مذهبی در بیشتر مواقع مورد توجه گردشگران زیادی قرار می‌گیرد، اما شاید کمتر کسی باشد که با یکی از ثروت‌های نهفته در استان خوزستان که در شهرستان رامهرمز واقع شده، آشنایی نداشته باشد. رامهرمز شهری تاریخی است که باستان‌شناسان قدمت آن را حدود ۴۰۰۰ سال می‌دانند. در ۲۵ کیلومتری این شهر منطقه‌ای قرار دارد به نام «ماماتین»، جایی که چشمه‌های منحصر به فردی دارد، چشمه‌هایی که مانند چشمه‌های دهلران از آن قیر بیرون می‌آید! در منطقه ماماتین ۱۰ چشمه کاملاً طبیعی قیر وجود دارد که با مصالحی از قبیل قلوه‌سنگ، ملات و ساروج در دو طرف یک مسیل کم آب قرار گرفته‌اند، زمانی که این چشمه‌ها فوران می‌کنند در بستر رود زرد قرار می‌گیرند و با غلظت کم به زمین‌های کشاورزی می‌رسند. در امتداد رودخانه در نقاطی که عمق آن به ۲ متر می‌رسد، غلظت نفت و قیر بسیار کم می‌شود و اینجا همان جایی است که جلوه‌هایی از زیبایی‌های طبیعت را به چشم می‌بینید، جایی که زلالی آب بر سیاهی قیر چیره می‌شود. دلیل این تعبیر هم ماهی‌های زیادی است که در این منطقه با وجود آب قیر آلود و نفتی رودخانه توانسته‌اند همچنان به حیاتشان ادامه دهند. صحنه‌ای که قطعاً از دیدن آن هیجان‌زده خواهید شد. در نزدیکی این چشمه‌های قیر، کوره‌هایی دیده می‌شود که یادگار دوران قدیم است و در گذشته مخصوص تفکیک قیر از آب و املاح بوده‌اند.

ارتباط ایرانیان و چشمه‌های قیر

در لوح‌هایی که در تخت جمشید وجود دارد، مطالبی آمده که نشان می‌دهد ایرانیان از چشمه‌های نفت روان در اطراف آتشکده پارسوماش (مسجد سلیمان) در صنایع نظامی و روشن کردن خنجرها استفاده می‌کردند و هخامنشیان نیز با استفاده از این چشمه‌های ظروف خود را می‌ساختند. در اندیکای مسجد سلیمان و منطقه اوقیلک بهمان نیز می‌توان نمونه‌هایی از این چشمه‌های قیر طبیعی را مشاهده کنید، ولی شاید هیچکدام از این چشمه‌ها به اندازه چشمه‌های قیر طبیعی ماماتین دیدنی و جذاب نباشند. همچنین در منطقه تپه چغامیش دزفول نیز در جریان کاوش‌ها، ظرف‌هایی کشف شده که در آنها ردپای قیر دیده شده است. قدمت این ظرف‌ها به زمان‌های دور و به هزاره چهارم بعد از میلاد مسیح برمی‌گردد. در حال حاضر تنها کسانی که از چشمه‌های قیر ماماتین که در سال ۱۳۹۰ در فهرست آثار ملی ثبت شده‌اند، استفاده می‌کنند، اهالی روستای قائد بهیمان استان خوزستان هستند. آنها از قیر این چشمه‌ها برای آندود کردن ظروف بزرگ نگهداری نان خشک و درمان گرفتگی و شکسته‌بندی اعضای بدن استفاده می‌کنند.

دیدنی‌های اطراف

با این توضیحات اگر سری به این منطقه زدید و از دیدن چشمه‌های سیاه‌رنگ خون‌اژدها لذت بردید، می‌توانید گشتی هم اطراف بزیند و از دیدن دیگر جاذبه‌های منطقه لذت ببرید. یکی از این جاذبه‌ها «تشکوه» است. کوهی که در جاده رامهرمز به سمت رود زرد و در مسیر خیچه و ماماتین قرار گرفته که از گذشته‌های دور تا امروز شبانه‌روز در حال سوختن است. به گفته کارشناسان زمین‌شناسی دلیل شعله‌ور بودن آتشکوه، گوگرد موجود در زمین و متصاعد شدن گاز طبیعی از عمق زمین به سطح زمین است. گازهای هیدروکربوری از لایه‌های مختلف زمین عبور می‌کنند و از درزها و شکاف‌های سطح زمین بیرون می‌زنند و شعله‌ور می‌شوند. شعله‌هایی که در شب منظره زیبایی را به وجود می‌آورد، به حدی که توانسته است گردشگران زیادی را به سمت خود بکشاند.

* یکی از نکاتی که گردشگران باید به آن توجه داشته باشند این است که در مجاورت این کوه به دلیل متصاعد شدن گاز در هوا نمی‌توان آتش دیگری روشن کرد.

رامهرمز

داستان‌های اساطیری چشمه‌های جوشان

منحصر به فرد بودن چشمه‌های ماماتین باعث شده افسانه‌هایی در مورد آنها شکل بگیرد. با نگاهی به تاریخ اساطیری ایران و باورهای مردم در می‌یابیم که اسفندیار به عنوان ابرقهرمانی رویین‌تن شناخته می‌شود. در این داستان‌ها اینطور آمده که گشتاسب پدر اسفندیار بوده و به واسطه زرتشت چهار درخواست دارد. او در واقع آرزوهایی داشته که شامل دیدن جایگاه خود در جهان بعد از مرگ، گشایش احوال جهان بر او، تاثیر نگذاشتن هیچ جنگ‌افزاری روی او و زندگی جاودان می‌شود. زرتشت هم این چهار آرزوی گشتاسب را به یک شرط قبول می‌کند. شرط زرتشت این بود که او یکی از این آرزوها را برای خود بردارد و سه مورد دیگر را به دیگران ببخشد. گشتاسب اولین آرزوی خود را برای خود و سه خواسته دیگر را به ترتیب به جاماسب و اسفندیار و پشوتن که دو پسر او بودند، می‌بخشد. همان‌طور که اشاره کردیم، در باور مردم قدیم اسفندیار رویین‌تن بود و همین موضوع باعث پیروزی او در نبردها می‌شد. اسفندیار برای اینکه رویین‌تن شود، در آب مقدس شست و شو داده شد، اما وقتی در این آب بود، چشم‌هایش را بست و همین باعث شد چشم‌های او رویین‌تن نشوند. اسفندیار در یکی از این نبردها سعی می‌کند دو خواهر خود به نام‌های هما و به‌آفرید را که در کشوری بیگانه اسیر بودند، آزاد کند، برای این کار مجبور می‌شود هفت مرحله را پشت سر بگذارد که این هفت مرحله هم به نام‌های «هفت خوان اسفندیار» مشهور شده‌اند. در یکی از خوان‌ها که همان خوان سوم است، اسفندیار با یک اژدها روبه‌رو می‌شود و شکمش را می‌برد و خونی به رنگ سیاه از شکم اژدها بیرون می‌زند. این همان افسانه معروف چشمه‌های قیر ماماتین است. مردم رامهرمز بر این باورند که خون سیاه‌رنگ اژدها باعث پدید آمدن چشمه‌های قیر ماماتین شده است.

مهمانخانه اعراب

مهمانخانه اعراب نیز، یکی دیگر از مکان‌های دیدنی رامهرمز است، جایی که به دلیل قدمت و البته احیای دوباره اتاق‌هایی از نی به یکی از جاذبه‌های گردشگری خوزستان تبدیل و در فهرست میراث ملی ثبت شده است.

می‌گویند در زمان قدیم ۹۹ درصد خانه‌های اعراب، محلی مخصوص برای پذیرایی از مهمانان خود داشتند؛ به همین دلیل خوزستانی‌ها برای پذیرایی ویژه از مهمان خود همواره در صدد ساخت مکانی خنک در تابستان و گرم در زمستان بودند. اعراب به این مکان مضيف می‌گویند، از آن جهت که تمام اجزای استفاده شده در مضيف نی بود. جالب است بدانید که در مضيف اعراب، مراسم قهوه خوری خاصی که ویژه اعراب بود، برگزار می‌شد.

امیدیه

امیدیه یکی از شهرهای استان خوزستان است که به دلیل داشتن منابع غنی نفت و گاز، در حوزه تولید نفت در استان خوزستان از اهمیت زیادی برخوردار است. البته جدای از وجود منابع نفت و گاز، این منطقه جاذبه‌ای ژئوتوریسمی دیدنی دارد که نه تنها برای زمین‌شناسان بلکه برای دوستداران طبیعت هم شگفت‌انگیز است. کوه سوخته، چشم‌اندازی دارد که باعث شگفتی بازدیدکنندگان می‌شود، چراکه در بدو ورود به این منطقه، زبانه‌های آتشی دیده می‌شود که از دل زمین بیرون می‌زند که هیچگاه خاموش نمی‌شود. این کوه به دلیل داشتن آثار ثانویه حاصل از خروج گاز مثل آتش‌های جاودان، گچ ترش فعال، گچ ترش غیرفعال و گوگردزایی، یکی از جاذبه‌های گردشگری زمین‌شناسی کم‌نظیر است.

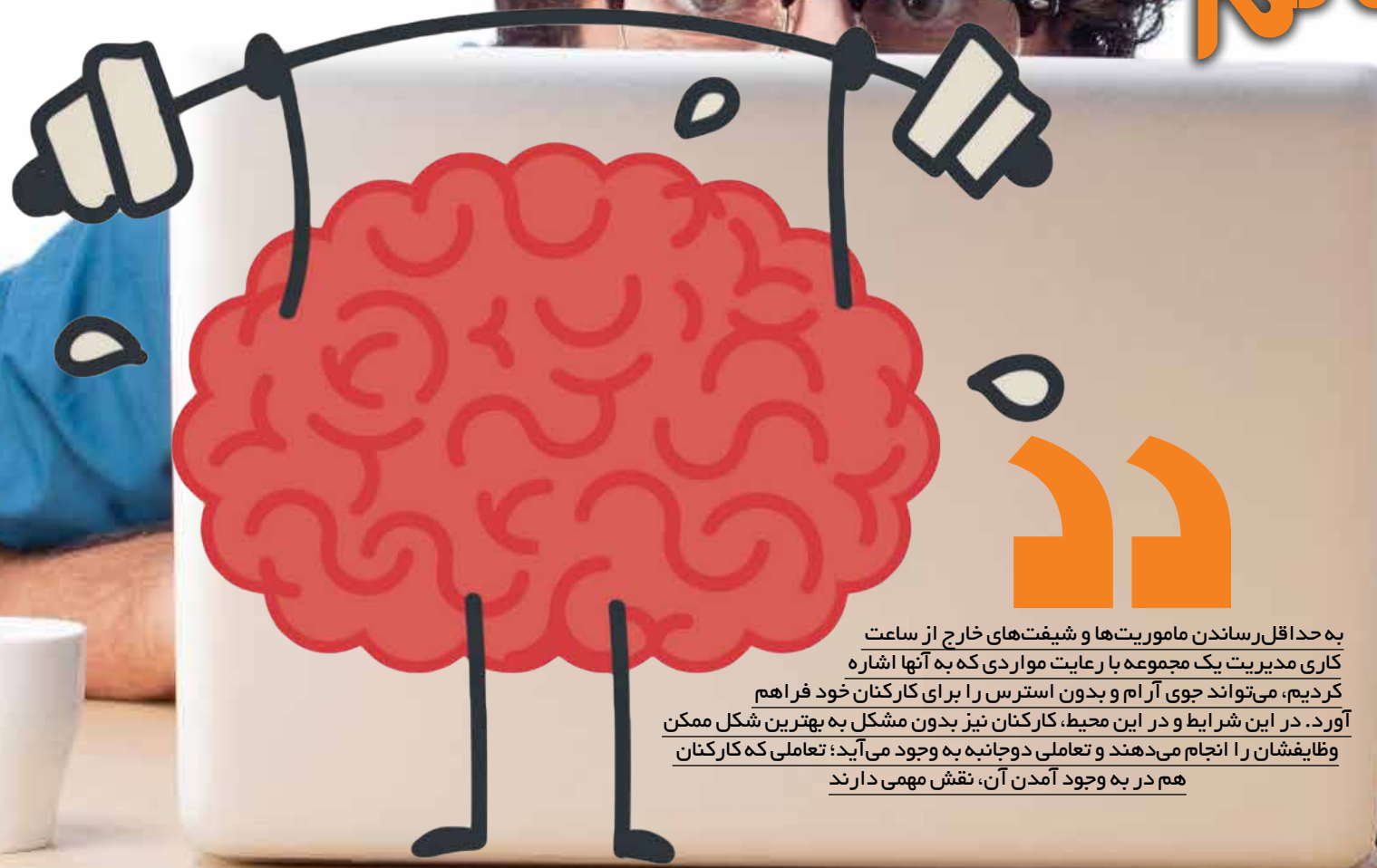

سلامت روان کارکنان و حقایق کلیدی آن در

یک محیط کار سالم

سلامت روان و توجه به آن در تمام عرصه‌های زندگی از جمله زندگی فردی، اجتماعی و شغلی از اهمیت زیادی برخوردار است و بی‌توجهی به آن می‌تواند در کاهش کارایی، از دست رفتن نیروی انسانی و ایجاد عوارض جسمی و روانی تأثیرگذار باشد. بیشتر افراد، یک سوم طول روز خود را در محیط کار می‌گذرانند؛ روندی که تا زمان بازنشستگی و گاه حتی پس از آن ادامه دارد. بنابراین کارمندان انتظار دارند در محیطی کار کنند که از هر نظر، رضایت‌خاطر آنها را تأمین کند. سلامت روان در محیط کار، سهم زیادی در بازدهی کارکنان دارد. علاوه بر این، محیط سالم و پرشوری را ایجاد می‌کند و در افزایش کارایی و بهره‌وری نیز تأثیرگذار است. در مقابل، محیط کار پر تنش و استرس‌زا که آرامش در آن جایی ندارد، نه تنها منجر به اتلاف هزینه و انرژی می‌شود، بلکه کارمندان را به سمت تنبلی، سستی و مشکلات روحی و روانی سوق می‌دهد.

به حداقل رساندن مأموریت‌ها و شیفت‌های خارج از ساعت کاری مدیریت یک مجموعه با رعایت مواردی که به آنها اشاره کردیم، می‌تواند جوی آرام و بدون استرس را برای کارکنان خود فراهم آورد. در این شرایط و در این محیط، کارکنان نیز بدون مشکل به بهترین شکل ممکن وظایفشان را انجام می‌دهند و تعاملی دوجانبه به وجود می‌آید؛ تعاملی که کارکنان هم در به وجود آمدن آن، نقش مهمی دارند

با این مقدمه می‌توان گفت که سلامت روان بر کل زندگی کارمندان حاکم است و تأییدی که آنها در طول ساعات کاری خود از محیط کارشان می‌گیرند، بر تمام جنبه‌های فردی و اجتماعی از قبیل حالات روحی شخصی، اعتماد به نفس، امید به زندگی، روابط اجتماعی و روابط خانوادگی اثرگذار است و این یعنی، سلامت روان کارکنان و محیط کار اثر متقابلی بر هم دارند. درست است که انجام کار برای سلامت روان مفید است، اما محیط کار منفی می‌تواند مشکلات جسمی و روحی زیادی را ایجاد کند.

عوامل تهدیدکننده سلامت روان

گاه فرد احساس می‌کند نقش‌های مختلفی که در زندگی دارد، در محیط کار و خانواده با یکدیگر تداخل دارند؛ این مساله ممکن است برای کارمندان تعارض ایجاد کند که این مشکل علاوه بر آسیب به کارکرد شخص در محیط کار و خانه، بر سلامت روان او نیز تأثیرگذار خواهد بود.

تبعیض و نقض حقوق دیگران

تبعیض در هر محیطی مانع از داشتن سلامت روان می‌شود که محیط کار نیز از این قاعده مستثنا نیست. تبعیض، سم مهلکی برای یک مجموعه کاری به حساب می‌آید و زمینه بروز

بسیاری از مشکلات روانی می‌شود. ترس از دست دادن شغل، نداشتن ارتقای شغلی، عدم مشارکت همکاران در کارهای تیمی و تمسخر از سوی همکاران می‌تواند آسیبی جدی به بهداشت روانی فرد وارد کند.

استرس‌های محیط کار

افسردگی و اضطراب، شایع‌ترین مشکلات روانی است که در محیط کار وجود دارد. به طور مثال تغییر در فعالیت‌های کاری یا تغییر در اهداف ممکن است فرد را دچار استرس کند؛ استرسی که بی‌شک درون ساختار سازمان نیز راه پیدا می‌کند. بنابراین استرس سازمانی را می‌توان با مقیاس کارگریزی و کیفیت کار اندازه‌گیری کرد. علاوه بر اینها باید عنوان کنیم که هرچه میزان استرس در محیط کار بیشتر باشد، عوامل ایجادکننده آن هم بیشتر خواهد بود که این مساله ممکن است کارکنان را به سندرم سازمانی مبتلا کند.

بنابراین کارفرمایان برای کاهش و جلوگیری از بروز مشکلات محیط کار باید اقدام‌های مؤثری را با هدف ارتقای سلامت روان کارکنان خود انجام دهند؛ اقدام‌هایی که نه تنها بهره‌وری را افزایش می‌دهد، بلکه اثرات مثبتی هم بر کارکنان می‌گذارد که از جمله آن

می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ایجاد جو صمیمی، همدلی و صداقت
- همکاری و احترام متقابل در میان کارکنان سازمان
- پرهیز از اعمال روش‌های مبتنی بر زور و اجبار
- شناسایی استعدادهای بالقوه کارکنان و فراهم ساختن رشد و شکوفایی این استعداد در حد توان و امکانات سازمان
- پرهیز از قضاوت‌های کورکورانه در مورد کار و رفتار کارکنان سازمان
- شناسایی دلایل واقعی کم کاری، غیبت از کار، بی‌حوصلگی و بی‌علاقگی به کار، کم توجهی و بی‌دقتی کارکنان
- آشنایی کارکنان با واقعیت‌های محیط کار و حذف آن دسته از معیارها و عوامل سازمانی که از لحاظ اخلاقی، انسانی و فرهنگ سازمانی صحیح تلقی نمی‌شود.
- کاهش کارهای اضافی و اصلاح و بهبود فرایندهای کاری
- به حداقل رساندن مأموریت‌ها و شیفت‌های خارج از ساعت کاری
- مدیریت یک مجموعه با رعایت مواردی که به آنها اشاره کردیم، می‌تواند جوی آرام و بدون استرس را برای کارکنان خود فراهم آورد.
- در این شرایط و در این محیط، کارکنان نیز بدون مشکل به بهترین شکل ممکن وظایفشان

را انجام می‌دهند و تعاملی دوجانبه به وجود می‌آید؛ تعاملی که کارکنان هم در به وجود آمدن آن، نقش مهمی دارند که با رعایت برخی اصول می‌توانند سهم زیادی در ایجاد محیطی پویا و بی‌درد داشته باشند که از جمله آنها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- در ساعات کاری به ذهن خود استراحت دهید؛ نفس عمیق کشیدن، بلند شدن از پشت میز، راه رفتن و صحبت کردن با همکاران نمونه‌هایی از استراحت هستند.
- توانایی نه گفتن به درخواست‌های غیرمنطقی را داشته باشید.
- سعی کنید کارهای محل کارتان را کمتر به خانه ببرید.
- استانداردهای معقولی برای خود در نظر بگیرید و از خود انتظارات کمال‌گرایانه در انجام کارها نداشته باشید.
- از ساعات کاری شناور استفاده کنید.
- مدیریت زمان داشته باشید.
- یکی از معیارهای سلامت روان داشتن احساس و روحیه بانشاط در محیط کار است؛ مساله‌ای که به رضایت کلی از زندگی و کار منجر می‌شود.

در کنار عواملی که می‌تواند تأثیرات مثبت یا منفی بر سلامت روان کارکنان بگذارد، از مشکلات جسمی هم نباید به راحتی گذشت؛ مشکلاتی که اغلب باعث بروز ویژگی‌های منفی روانی می‌شود.

روشنایی و نور

نور و روشنایی هم از عواملی است که در محیط کار می‌تواند تأثیرات منفی روی کارکنان داشته باشد. برخی از این تأثیرات، جسمی است مثل تأثیر روی دستگاه بینایی و برخی دیگر تأثیرات روانی هستند. کار در محیط‌های بسته، کم نور و همچنین پر نور اغلب با خستگی و تحریک پذیری فرد همراه هستند. افرادی که در چنین محیط‌هایی کار می‌کنند، بازده مناسبی ندارند و ویژگی‌های منفی روانی زیادی از خود به جا می‌گذارند.

سروصدای زیاد

دستگاه شنوایی انسان به دامنه محدودی از اصوات حساس است، به طوری که اصوات و سر و صداهایی که در طیف بالای این دامنه قرار می‌گیرند، برای فرد آزار دهنده هستند. چنین صداهایی علاوه بر ایجاد مشکلات شنوایی در فرد، تغییرات جسمی و روانی دیگری نیز به وجود می‌آورند. از لحاظ جسمی، فشرده‌گی عروق خونی، تغییرات ضربان قلب، گشاد شدن مردمک چشم، بالا رفتن فشار خون، کشیدگی عضلات و... را می‌توان مشاهده کرد. چنین شرایطی معمولاً با علائم اضطراب همراه هستند. پرخاشگری، بی‌اعتمادی و تحریک پذیری در افرادی که در محیط‌های پرسر و صدا کار می‌کنند، مشاهده می‌شود. درجه حرارت و رطوبت محیط کار نیز نقش زیادی در ایجاد مشکلات جسمی و روحی فرد دارد که کارفرمایان باید به این موارد نیز توجه داشته باشند.

آشنایی کودکان امروز با بازی‌های سنتی ایرانی (بخش دوم)

تبلت‌ها را زهاکتید

هپ هپ

در این بازی، ابتدا یک نفر از دانش‌آموزان را که از بقیه بزرگ‌تر است، به عنوان استاد انتخاب می‌کنند. استاد یک عدد را انتخاب می‌کند، به طور مثال عدد ۵ را انتخاب می‌کند (انتخاب عدد اختیاری است. بقیه دانش‌آموزان به شکل دایره‌وار می‌نشینند و استاد، یکی از دانش‌آموزان را انتخاب می‌کند، دانش‌آموز باید از عدد یک شروع کند، یعنی او باید شماره یک بگوید، بعد به ترتیب، نفر دوم عدد دو، نفر سوم عدد سه و نفر چهارم عدد چهار را باید بگوید. در این جا نفر پنجم باید بسیار حواسش جمع باشد و به جای عدد ۵ کلمه «هپ» را بگوید. چون عدد ۵ را استاد انتخاب کرده بود به همین روش نفرات شش، هفت و... باید اعداد مربوط به خود را بگویند. وقتی عدد ۱۰ می‌رسد باز باید کلمه «هپ» گفته شود. به همین ترتیب به جای مضارب عدد ۵ باید کلمه «هپ» را بگویند. این عدد شماری به شکل دوره‌ای ادامه پیدا می‌کند. کسانی که به اشتباه به جای کلمه «هپ» عدد بگویند یا کلمه «هپ» را به جای عددی غیر از مضارب ۵ بگویند، می‌سوزند و از بازی خارج می‌شوند. بازی تا زمانی ادامه پیدا می‌کند که تنها یک نفر باقی بماند. آخرین نفر باقی مانده در دایره بازی به عنوان برنده شناخته می‌شود.

شمع، گل، پروانه

این بازی معمولاً با آتفر انجام می‌شود. دو نفر دوطرف یک طناب را گرفته (به صورتی که وسط طناب کمی به زمین برخورد کند)، نفر سوم وسط می‌ایستد و نفرات طرفین طناب را با این شعر را (شمع گل پروانه افسانه و اسم طرفین بازی) طناب را می‌چرخانند و نفر وسط از روی طناب می‌پرد و روی هر اسمی که نتواند از روی طناب بپرد، جایش را با اسمی که روی آن می‌ایستد، عوض می‌کند.

الک دولک

بازیکنان به دو گروه تقسیم و به قید قرعه، یکی از گروه‌ها، بازی را شروع می‌کند؛ یعنی: چوب کوچک (پیل) را روی یک چاله کوچک یا وسط دو عدد آجر قرار داده و با سر چوب بزرگ (دسته) که در زیر آن قرار داده، با قدرت به طرف نفرات گروه حریف که در محوطه هستند پرتاب می‌کند. اگر پیل در هوا گرفته شود، پرتاب کننده اخراج می‌شود، و گرنه می‌باید آن را از روی زمین بردارند و به طرف چاله (یا آجرها) بیندازند و بازیکن دسته به دست، یا تمرکز حواس، آن را در دست می‌گرداند تا پیلی را که به طرف چاله‌اش می‌آید، با ضربه دورش سازد، اگر نتواند و فاصله پیل با چاله کمتر از قد دسته باشد، باز سوخته

دست می‌گیرد، با انگشت دست دیگر کف دست کودک را قلقلک می‌دهد و می‌گوید: «لی لی حوضک، جوجو اومد آب‌بخوره، افتاد تو حوضک.» انگشت کوچک را جمع می‌کند: «این درش آورد.» انگشت دوم را جمع می‌کند: «این شستش» انگشت سوم را جمع می‌کند: «این پختش.» کی خوردش؟ انگشت شصت را می‌گیرد و حرکت می‌دهد: «هن من کله گنده» این بازی با انواع شعرگونه‌های دیگر نیز اجرا می‌شود. با گرفتن انگشت کوچک: این گفت: بریم دزدی. این گفت چی چی بدزدیم؟ این گفت تشت طلای پادشاه رو. این گفت: جواب خدا رو کی می‌ده؟ با تکان تکان دادن انگشت شصت: این گفت: من من کله گنده! یا شعر جدید آن: این کوچول موجهله، این داداش (خواهر) کوچوله، این بابای کوچوله، این مامان کوچوله، دوستشون داری؟ بله، بله، یک دنیا. این بازی علاوه بر آشنایی با ریتم و قافیه و وزن، علاوه بر رابطه عاطفی با کودک و علاوه بر تحریک حس لامسه کودک، بیان نکته‌های اجتماعی و آموزش ریاضی را نیز برای کودک آغاز می‌کند. کودک برای اینکه شمارش را این امر ابتدا باید بیاموزد، که انگشتان را به نوبت و با عدد مناسب آن مشخص کند. مدت‌ها طول می‌کشد تا کودک این ترتیب و این تطبیق را فرا گیرد و چه چیز زیباتر و پر انگیزه تر از یک کلام آهنگین دوست‌داشتنی او را به این کار ترغیب می‌کند؟

وسطی

تعداد شرکت‌کنندگان در این بازی، محدودیت ندارد. کودکان هر چند نفر که باشند، دو دسته می‌شوند و مشخص می‌کنند که اول کدام گروه، وسط باشد. گروهی که وسط نیست، هم دو دسته می‌شود و هر دسته در یک طرف زمین بازی قرار می‌گیرد. آنها تویی را از یک طرف به طرف دیگر پرتاب می‌کنند تا به یکی از افراد وسط بخورد. افراد وسط هم سعی می‌کنند با جا خالی دادن نگذارند توپ به آنها بخورد. هر کس توپ به او بخورد، از بازی بیرون می‌رود. اگر کسی توپ را بدون تماس با بدن خود یا زمین در هوا بگیرد (گل بگیرد) یا بل بگیرد) در برابر هر بل می‌تواند یکی از یارانش را که از بازی بیرون رفته، دوباره به وسط بیاورد، یا اگر یک بار سوخت، از بازی خارج نشود. پرتاب توپ از این طرف به آن طرف آفندر ادامه پیدا می‌کند تا جاییک ترین و زرتگ‌ترین کودکان در وسط باقی بمانند. بعد، بازی با عوض کردن جای وسطی‌ها با افراد دو طرف زمین ادامه می‌یابد.

لی لی لی حوضک

در این بازی مادر یا بزرگ‌تر دیگری دست کودک را در

بیست سوالی

دو گروه بازیکن روبه‌روی هم قرار می‌گیرند. گروه اول بین خودشان چیزی را به عنوان موضوع انتخاب می‌کنند. گروه دوم با مطرح کردن حداکثر ۲۰ سوال باید به آن موضوع برسند. پاسخ سوال‌ها فقط باید بله یا نه باشد. گروهی که نتواند با پرسش‌های کمتر به پاسخ‌ها دست پیدا کند، برنده است.

ارهنگ ارهنگ اسب چه رنگ؟

نوعی بازی محلی بوده که از قدیم در بین نوجوانان رواج داشته است. بازیکنان شامل دو گروه ۵ نفره بوده و یکی از افراد گروه، نقش آستا را اجرا می‌کند. گروه اول می‌گوید ارهنگ ارهنگ. گروه دوم می‌گوید اسب چه رنگ؟ گروه اول اسبی را با مشخصات خاص نام می‌برد. گروه دوم در پاسخ می‌گوید بز و برو چکار داری از اینجا بازی شروع می‌شود. دو اوستا با هم یکجا ایستاده و به نظاره دو گروه می‌نشینند گروه اول که پاسخ درست داده با شلاق گروه دوم را تعقیب می‌کند. بازی تا زمانی ادامه می‌یابد که دو اوستا با هم اعلام کنند سیه جو با این عم کاربردعکس می‌شود و گروه دوم به تعقیب گروه دوم می‌پردازد. این تعقیب و گریز تا زمانی ادامه می‌یابد که فردی دستگیر شود. در این هنگام فرد دستگیر شده را به محل دو اوستا برده و آن فرد بازنده اعلام و از دوربازی اخراج می‌شود.

است و اگر توانسته باشد با ضربه دورش سازد، فاصله را، از چاله با طول دسته می‌شمارند. یک، دو، سه... دوباره ارسال پیل و دریافت پیل و شمارش فاصله با دسته تا به حد نصاب برسند و گرنه، همه آنها این کار را به نوبت انجام می‌دهند تا برسند. پدپپی است اگر نتوانسته باشند، بازی را به گروه حریف واگذار می‌کنند. اگر به حد نصاب (مثلاً ۵۰) رسیدند، یکی یکی پیل را با سر دسته به مشابیه توپ پینگ پنگ و راکت ضربه‌های کوچک و یکنواخت (چله) می‌زنند و می‌شمارند. بعد هر کدام، به تعداد چله، پیل را با ضربه سنگین دسته، به طرف جلو می‌زند و هر پیلی که در هوا گرفته شود، گیرنده آن را به طرف مبدأ پرتاب می‌کند، تمامی نفرات گروه دسته به دست به تعداد چله‌هایش بر پیل نواخته باشند. طول مسیر (آخرین محلی که پیل می‌افتد تا محل چاله)، توسط نفرات گروه حریف یکی پس از دیگری، به عنوان جریمه با دویدن طی می‌شود. به طوری که با عبارت (آنا، داشقا، زنبیل، سونبول، او...) شروع شده باشد و صدای (او...) به صورت کشیده تا لحظه نفس کشیدن ادامه یابد. (یعنی هر کجا صدای بازیکنی قطع شد، یکی از دوستان دنباله مسیر را با صدای (او...) می‌دود اگر در انجام این موارد موفق شدند، در دور بعدی کنترل بازی را در دست می‌گیرند و با دسته کار می‌کنند و اگر نتوانند، باز در وسط محوطه بازی کرده، پیل را تعقیب می‌کنند.

میزگرد برگزار کنید

از فرزندتان بخواهید در مورد آنچه می‌بیند، بیشتر فکر کرده و سعی کند به شما بگوید کدام یک از آنها راست می‌گویند و کدام دروغ. اگر فرزند شما در سنین پیش دبستانی است، می‌توانید یک بازی ترتیب دهید و اسنک‌ها را به ترتیب به رنگ‌های سبز، زرد و قرمز عنوان دهی کنید. غذاهای سبز را می‌توان هر روز خورد. غذاهای زرد را هر چند روز یک بار و غذاهای قرمز را فقط به ندرت می‌توان خورد. حالا از فرزندتان بخواهید در مورد یک تفک نظر بدهد؛ آیا می‌توان هر روز یک تفک خورد؟ شما می‌توانید این کار را به یک بازی تبدیل کنید و هر بار هنگام تبلیغات مواد غذایی آن را برگزار کنید

پیشگیری کنید

قبل از اینکه به دلیل هله‌هوله‌های سرو شده در یک مهمانی دچار اضطراب و دلخوری شوید، بهتر است اصول یک تغذیه درست را به فرزندتان آموزش دهید. هرم غذایی را روی یک کاغذ مقوایی بکشید و با جزئیات به او در مورد خواص هر کدام از مواد خوراکی توضیح دهید. به او بگویید که هر وعده غذایی که به وارد بدن می‌شود، چه تأیراتی روی سلامت و ظاهر بدنش بر جای خواهد گذاشت. با این آگاهی این انتخاب را به فرزندتان داده‌اید که با دانش غذای مورد علاقه خود را انتخاب کند یا نسبت به آن بی‌علاقه باشد. بعد از اینکه یک وعده غذایی را مقابل فرزندتان قرار دادید، از او بخواهید به هرم غذایی که روی مقوا کشیده‌اید رجوع کند و میزان اهمیت آن را برایتان توضیح دهد. با این کار فرزندتان را درگیر نوعی بازی سرگرم‌کننده کرده‌اید و هر دو از آن لذت خواهید برد.

بگذارید شیرین‌تر بنماید

وقتی آشپزی می‌کنید، ممکن است کودکان دوست داشته باشند در کنار شما باشند و آشپزی شما را تماشا کنند. به جای اینکه او را جلوی تلویزیون برده و برای ساکت کردنش تلویزیون را روشن کنید، بگذارید در آشپزخانه کنار شما بایستد و از این فرصت برای یاد دادن نام غذاها، سبزی‌ها و... به او استفاده کنید. همچنین می‌توانید کارهای آسانی مثل اضافه کردن مواد به غذا و هم زدن را هم به او یاد بدهید

بارها دیده‌ایم کودکان را و شاید

فرزند خودمان که به هله‌هوله‌خوری دچار شده‌اند. کودکانی که هر ساعت یک چیزی در دستشان است و می‌خورند و به وعده‌های اصلی غذایی بی‌ رغبت می‌شوند. این کودکان عموماً یا خیلی نحیف و مریض می‌شوند یا دچار چاقی مفرط که آن هم سرانجام به بیماری ختم می‌شود. در ارتباط با این کودکان، پدران تا حدود زیادی از ماجرا بی‌خبرند و این مادران هستند که سه راهبر ددر برابر این وضعیت کودکان پیش‌رو می‌گیرند. یا خیلی ناراحت و مضطرب و یا داد و فریاد و تهدید، تلاش می‌کنند فرزندشان را از هله‌هوله‌خوری دور کنند یا اینکه خودشان مشوق اصلی این هله‌هوله‌خوری هستند و برای راهی از بهانه‌گیری و ساکت کردن کودک خود، صورت مسئله را پاک کرده‌اند. دسته سوم هم مادرانی هستند که تلاش می‌کنند با تغذیه مناسب جبران هله‌هوله‌خوری کودک‌شان را بکنند و عمدتاً در این زمینه کودک را به چاقی مبتلا می‌کنند. اما راه‌های دیگری هم هست، راهی که می‌تواند کودکان را از دام هله‌هوله‌خوری نجات دهد و مادران را از اضطراب برهاند، اما به مادرانی که با بی‌تفاوتی از کنار این ماجرا می‌گذرند، پیشنهاد می‌کنیم این مطلب را احتمالاً خوانند تا تدبیر نشده، فکری به حال کودک خود بکنند.

مضرات تنقلات

صنعتی‌باشناسید

چیپس، پفک، انواع اسنک‌ها، ویفرها، شکلات‌ها و... همگی از جمله تنقلات فانتزی غیر ضروری است که به جهت دارا بودن نمک، روغن، مواد طعم‌دهنده، رنگ‌دهنده، مواد شیرین و نگهدارنده برای کودکان محدودیت مصرف دارد. نمک زیاد این محصولات باعث آسیب به کلیه‌ها، تغییر ذائقه کودک به شور خواری، تجمع آب در بدن، تورم و پرفشاری خون خواهد شد. رنگ‌های به کار رفته باعث بروز اختلالات رفتاری، اضطراب، تندخویی و حساسیت شده و روغن‌های چندبار مصرف سرخ کردنی با حرارت‌های بالا با ایجاد رادیکال‌های آزاد پراکسید، مواد سرطان‌زایی را ایجاد می‌کند که مصرف درازمدت آن سبب ابتلای مصرف‌کننده به انواعی از سرطان‌ها می‌شود. از طرفی طی برشته یا سرخ شدن محصولات حاوی کربوهیدرات نظیر چیپس، بیسکویت، کلوچه و... ماده‌های سمی به نام آکریلامید تولید می‌شود که سبب تضعیف سیستم ایمنی افزایش بیماری‌های عفونی، ناپاوری، سقط جنین، تغییر رفتارهای جنسی و... می‌شود. سوءجذب و سوءتغذیه ناشی از مصرف این تنقلات نیز می‌تواند به کم‌خونی، کواتهی قد، پوکی استخوان و ریزش مو، به خصوص در کودکان در حال رشد منجر شود. مواد شیرین نیز باعث تنبلی لوزالمعده و بروز دیابت و عوارض ناشی از چاقی می‌شود.

الگویا شنید

نمی‌توانید تنها از فرزندتان انتظار هله‌هوله نخوردن را داشته باشید، در حالی که خودتان در مقابل او با اشتیاق این نوع خوراکی‌ها را نوش جان می‌کنید. شما مهم‌ترین الگوی فرزندتان هستید. در یک مهمانی وقتی یک خوراکی بدون ارزش غذایی به شما تعارف شد، آن را برنارید، البته لازم نیست علت آن را به میزبان توضیح دهید. شما با رفتارتان به فرزندتان آموزش داده‌اید که مراقب سلامتتان هستید. در کنار اینکه از فواید غذاهای سالم یا او صحبت می‌کنید، مضراتی را که خوردن هله‌هوله به بدن می‌رساند، برایش با حوصله شرح دهید.

پینوکیو

راشناسایی کنید

یکی از بهترین راه‌ها برای نظارت بر تماشای تلویزیون آن است که خودتان هم در کنار فرزندتان بنشینید و تلویزیون تماشا کنید. به این ترتیب شما هم تبلیغاتی را که در مورد خوراکی‌ها پخش می‌شود، مشاهده خواهید کرد و هم تبلیغاتی که در آن دروغ گفته یا بیش از حد اغراق می‌شود، تشخیص خواهید داد. حین تماشای تبلیغات می‌توانید بچه‌ها را به قضاوت دعوت و از این زمان برای آموزش آنها استفاده کنید. مثلاً بعد از تبلیغ فست‌فود از فرزندتان بپرسید کدام ترکیب غذایی سالم‌تر است؟ همبرگر و سیب زمینی سرخ کرده و نوشابه یا میوه، سیب زمینی تنوری و شیر کاکائو؟

شما

می‌توانید مقابله کنید

والدین، از اینکه چقدر قدرت کنترل برنامه زندگی خانواده را دارند، شگفت‌زده می‌شوند. تبلیغات تلویزیونی هر قدر هم وسوسه‌کننده باشند، شما می‌توانید با گفتن این جمله که «ما در خانه‌مان فقط غذای سالم می‌خوریم» قضیه را تمام کنید. در مورد قانون گذاری برای تماشای تلویزیون هم همین‌طور است. البته دقت کنید که نباید بیش از حد زیاد روی کنید. گرفتن یک جشن تولد در رستوران فست‌فود یا خوردن نوشابه در روزهای تعطیل یا تماشای بیشتر تلویزیون در جمعه‌ها استثناهایی است که می‌توانید قائل شوید.

به کودکان تنقلات سالم

بدهید

برگه‌هلو، زردآلو و قیسی، یکی از خوشمزه‌ترین تنقلات سالم به‌شمار می‌رود. برگه‌ها به دلیل طعم شیرین و مزه متنوع جایگزین مناسب باستیل، تافی و آبنبات‌های نرم است. برگه‌زردآلو، سرشار از ویتامین A بوده و به رشد مطلوب اطفال کمک می‌کند و باعث تقویت بینایی می‌شود. هر چه این برگه‌ها زنجی‌تر باشد، درصد بتاکاروتن (ویتامین A) آن بیشتر است. برگه قیسی از زردآلو کم‌شیرین‌تر و کوچک‌تر بوده و به دلیل آنتی‌اکسیدان و ویتامین‌های گروه B برای رفع ناآرامی و بی‌خوابی کودک مفید است. برگه‌هلو هم به رفع عطش کمک کرده، اشتهاآور خوبی است و سموم بدن را دفع می‌کند. آلو برقانی، آلو زرد، آلو سیاه، آلو بخارا و آلوچه جنگلی خشک شده یا تازه، جایگزین مناسب لواشک‌های صنعتی است. آلو بخارا و برقانی، صفرارادفع، کیدرات‌تقویت و خون‌رسانی‌تصفیه‌می‌کند و جوش‌ها را التیام می‌بخشد و از عوارض کم‌خونی می‌کاهد. آلو جنگلی، ترش و ملس بوده، ملین و ادرار آور خوبی است، گرمی خوراکی‌ها را دفع می‌کند، کلیه‌ها را شست‌وشو می‌دهد و از پرفشاری خون می‌کاهد. آلو سیاه مسکن حرارت درونی و حالت تهوع و سرگیجه است. در رفع خارش بدن موثر و سم‌زدای خوبی است. بهترین آلوها، آلوی سیاه و برقانی است که ویتامین B زیادی دارد. سطح این نوع میوه خشک‌رانی می‌تواند با مقاداری کالوای نرم شده پوشش دهید و آن را جایگزین انواع شکلات‌های اسانس‌دار و اسماز نیز کنید. مویز حبه‌های درشت خشک شده انگور سیاه و کشمش حبه‌های انگور سبز است. مویز تهیه‌شده از انگور شاه‌تلی و قرمز خواص بیشتری دارد و بر خاصیت‌ترین آن انواع پرکوش، کم‌دانه یا بی‌دانه آن است. این میوه سرشار از آنتی‌اکسیدان بوده، از غلظت خون می‌کاهد، رگ‌ها را گشاد می‌کند، برای رفع سوءهاضمه مفید بوده و ضد آلرژی و تقویت‌کننده سیستم ایمنی است. در مقایسه با مویز، کشمش خواص کمتری دارد و برای مادران شیرده، سالمندان و کودکان در حال رشد مفید است.

راه‌هایی برای ترک دادن عادت‌های غلط غذایی کودکان

امان از هله‌هوله

به دنبال کسب سهمیه آسیایی هستیم

تیم فوتبال باشگاه پارس جنوبی جم، دومین حضور خود در لیگ برتر فوتبال باشگاه‌های ایران را تجربه می‌کند. این تیم نفتی بعد از حضوری موفق در اولین تجربه لیگ برتری اش، حالا در دومین دومین حضور نیز یک روند متناسب و خوب را در پیش گرفته و در میانه بالایی جدول قرار دارد. مدیر عامل باشگاه پارس جنوبی جم از اوضاع و عملکرد تیمش راضی است؛ ولی در عین حال عقیده دارد که می‌تواند از این بهتر باشند. بهرام رضاییان، مدیر عامل باشگاه پارس جنوبی جم می‌گوید با تمام مشکلاتی که داشتیم، بچه‌ها در نیم فصل اول خوب کار کردند. پارس جنوبی با حضور در رتبه ششم این شانس را دارد که در پایان فصل، سهمیه آسیایی کسب کند و مدیر عامل این تیم به این مهم امیدوار است. با بهرام رضاییان در خصوص وضعیت تیم پارس جنوبی و عملکرد آن در نیم فصل نخست لیگ برتر باشگاه‌های ایران گفت‌وگویی داشتیم که با هم می‌خوانیم.

«اوضاع پارس جنوبی جم چطور است؟ همه چیز خوب پیش می‌رود؟»

خدا را شکر همه چیز خوب است. تمرین‌های تیم در اردوی تهران برای آماده سازی نیم فصل دوم شروع شده و تیم شرایط خوبی دارد. درصدد هستیم که با جذب چند بازیکن جدید، نقاط ضعف تیم را پوشش دهیم تا با قدرت بیشتر در نیم فصل دوم و مسابقات حاضر شویم.

«از عملکرد تیم در نیم فصل اول رضایت دارید؟»

حضور در رتبه ششم و در میان تیم‌های مدعی بسیار خوب است، آن هم در حالی که خیلی از تیم‌های پر آوازه در پایان جدول هستند. من فکر می‌کنم با توجه به مشکلاتی که داشتیم و نیز با توجه به بازیکنانی که در ابتدای فصل از دست دادیم، نتایج بسیار خوبی گرفتیم و من از عملکرد بازیکنانم راضی هستم؛ ولی در عین حال باید بگویم که توانایی تیم ما بیشتر از این است و اگر کمی خوش شانس تر بودیم و داورها بهتر بود و به ضرر ما سوت زده نمی‌شد، الان در رتبه‌های بالاتر قرار داشتیم، مثل فصل گذشته.

«مشکلات را پیش کشیدید، مهمترین مشکل شما چه بود؟»

در فصل جاری، مثل بسیاری از باشگاه‌های دیگر با مشکلات مالی دست به گریبان بودیم. مشکلات مالی به پارس جنوبی محدود نیست و همه تیم‌ها از پدیده صدرنشینی تا پرسپولیس که نایب قهرمان آسیاست،

مشکل مالی دارند. ما نیز از این قاعده مستثنا نیستیم؛ اما با ظرفیت‌هایی که در منطقه ویژه داریم، تلاش خواهیم کرد مشکلات را حل کنیم؛ البته این مشکل، مسوولان باشگاه را به این فکر انداخته تا اسپانسر جذب کنیم و از این طریق بخشی از هزینه‌های باشگاه تامین شود. ریزنی‌هایی برای جذب اسپانسر انجام داده‌ایم و از میان چند گزینه، در نهایت با یکی از آنها وارد مذاکره جدی شدیم. مذاکره و توافق با اسپانسر جدید برای تیم فوتبال باشگاه در مراحل نهایی است و انشاءالله اسپانسر جدید باشگاه معرفی خواهد شد.

«وزارتخانه کمکی به شما نمی‌کند؟ با توجه به اینکه در منطقه محروم قرار دارید.»

وزارت نفت نمی‌تواند کمک کند؛ البته نه اینکه نخواهد، چون این یک قانون است که در مجلس و دولت تصویب شده و دولت نمی‌تواند به تیم‌های حرفه‌ای کمک کند؛ اما خوشبختانه از زمانی که جناب موسوی در راس منطقه ویژه پارس جنوبی قرار گرفتند، حمایت خیلی خوبی از تیم داشتند. ایشان به عنوان یک مدیر ورزش دوست از همان جلسات ابتدایی با راهکارهای قانونی و تلاش‌هایی که داشتند و از طرق مختلف، تزریق پول به تیم پارس جنوبی را در دستور کار خود قرار دادند و تلاش‌های زیادی شده تا مطالبات اعضای کادرفنی و بازیکنان پرداخت شود.

«گویا ایشان فوتبالی هستند؟»

ایشان از مدیران علاقه‌مند به ورزش هستند و نگاه ویژه‌ای به ورزش دارند. اتفاقاً در آخرین بازی ما با پرسپولیس که شکست خوردیم، ایشان به رختکن آمدند و ضمن خسته نباشید به بازیکنان، به آنان دلداری دادند و برایشان آرزوی موفقیت کردند. گفتند که آنها طی دو سال گذشته کار بزرگی انجام دادند و باید با همین شرایط ادامه دهند تا بتوانند روزهای خوب خود را تکرار کنند و نیز تا پایان از آنها حمایت خواهند کرد.

«شما هم مثل سایر تیم‌ها از داور بی‌گلايه دارید. جقدر از این ناحیه ضرر کردید؟»

متأسفانه تیم ما هم از اشتباه‌های داوران ضربه خورد و من فکر نمی‌کنم کمیته داوران توجیهی برای این اشتباه‌ها داشته باشد؛ چراکه معتقدم اشتباه‌های اعضای این کمیته در چنین داوران بیشترین نقش را در مشکلات مربوط به داور در مسابقات لیگ برتر دارد. شما اکنون می‌بینید که بیشتر تیم‌ها نسبت به داورها گلايه مند هستند و شاید خیلی از آنها نیز حق داشته باشند؛ اما بالاخره باید جایی این اشتباه‌ها به حداقل برسد و داورها عادلانه باشد.

«یعنی می‌گویید اشتباه‌های عمدی است؟»

من نمی‌گویم که داوران عمداً اشتباه می‌کنند و شک نداریم که اشتباه‌ها آنها

متأسفانه تیم ما هم از اشتباه‌های داور ضربه خورد و من فکر نمی‌کنم کمیته داوران توجیهی برای این خطاها داشته باشد؛ چراکه معتقدم اشتباه‌های اعضای این کمیته در چنین داوران بیشترین نقش را در مشکلات مربوط به داور در مسابقات لیگ برتر دارد

فصل دوم جذب کرده‌اید؟

تا کنون یک بازیکن جذب کرده ایم و طبق برنامه مهدی تار تار قصد داریم چند بازیکن دیگر هم جذب کنیم تا با قدرت بیشتری در مسابقات حضور پیدا کنیم.

«گویا چند بازیکن هم قرار است از تیم جدا شوند؟»

متأسفانه برخی باشگاه‌ها بدون اطلاع ما با افراد تیم مذاکره کرده‌اند و این حرفه‌ای نیست. اگر آنان به بازیکنان پارس جنوبی نیاز دارند، باید درخواست خود را به صورت مکتوب به اطلاع باشگاه برسانند. به طور مثال، یک تیم انتهایی جدولی که هزینه‌های عادی خود را هم نمی‌تواند تامین کند، به بازیکن پارس جنوبی پیشنهاد سه برابری از قراردادی که با ما دارد، داده که برایم جالب است.

بالاخره طبیعی است که یک سری بروند و یک سری هم بمانند؛ اما ما استخوان بندی و شاکله تیم را به هم نخواهیم زد.

«پارس جنوبی می‌تواند مقام پنجمی فصل گذشته را تکرار کند؟»

هدف ما کسب سهمیه آسیایی است، بنابراین نه تنها به پنجمی فصل گذشته قناعت نخواهیم کرد؛ بلکه به دنبال جایگاهی سوم یا چهارم هستیم. همانطور که گفتیم توانایی بالایی داریم و این بچه‌ها قادرند که کارهای بزرگی انجام دهند.

«از عملکرد تار تار راضی هستید و آیا ایشان ماندنی هستند؟»

از عملکرد مهدی تار تار راضی هستیم. ایشان با توجه به بضاعت باشگاه، نتایج مناسبی گرفته‌اند و مطمئن باشید او تا پایان فصل، سرمربی پارس جنوبی جم خواهد بود؛ البته برای سال بعد هنوز زود است که صحبت کنیم؛ ولی مطمئنم اگر همه چیز روال طبیعی خود را طی کند، فصل آینده هم ایشان در کنار ما خواهند بود.

01

تنیس خوزستان در سیمپلر نفتی‌ها

نفتی‌ها در لیگ برتر تنیس استان خوزستان، با درو کردن مدال‌ها یکه‌تازی کردند. هجدهمین دوره لیگ برتر تنیس خاکی استان خوزستان با حضور ۶ تیم برگزار شد که در پایان این رقابت‌ها دو تیم نفتی ملی حفاری اهواز و نفت اهواز مقام‌های اول و سوم را به خود اختصاص دادند. این مسابقات به صورت دوره‌ای برگزار شد که تیم ملی حفاری اهواز با پشت سر گذاشتن تمام رقبا موفق شد به مقام قهرمانی برسد، تیم خورشیدتابان جوانان جنوب به مقام دوم رسید و تیم نفت اهواز هم در رتبه سوم قرار گرفت.

تنیس خوزستان احمد رضا زیبایی، رئیس هیأت تنیس خوزستان؛ عبدالامیر سوده، دبیر هیأت، اعضای هیأت استان و سرپرستان تیم‌های حاضر شرکت کردند و کاپ‌ها و مدال‌های تیم‌های برتر اهدا شد.

02

مدال برنز دارت برگردن بانوی نفتی

۲۱ تیم از استان‌های مختلف کشور در شهر شاهرود استان سمنان بر گزار شد. گفتنی است، در این مسابقات عسل عوض زاده از سمنان اول، مونا فرهنگ از تهران دوم، مهتاب صادقی از کهگیلویه و بویراحمد (نفت و گاز گچساران) و زینب ذوالفقاری از اصفهان به طور مشترک مقام سوم را کسب کردند.

بانوی ورزشکار نفتی، مدال برنز مسابقات دارت کشور را کسب کرد. مهتاب صادقی، ورزشکار رشته دارت از خانواده صنعت نفت (نفت و گاز گچساران) که سابقه درخشانی در رشته ورزشی دارت دارد، در مسابقات قهرمانی کشور و با پشت سر گذاشتن رقیبانش، مقام سوم را از آن خود کرد. مسابقات قهرمانی دارت کشور با حضور

03

برگزاری برنامه‌های تفریحی ورزشی در واحدهای عملیاتی

شرکت کنندگان در این مسابقات، در رشته‌های پینگ پنگ، فوتبال دستی، دارت و طناب کشی به رقابت پرداختند که در پایان این برنامه، ضمن معرفی برگزیدگان و تشویق آنان، به نفرات برتر لوح یادبود اهدا خواهد شد. هدایت یزدی، مدیر عامل باشگاه مناطق نفت‌خیز جنوب با اشاره به اینکه گسترش ورزش همیشه در این مناطق مورد توجه قرار داشته، گفت: حضور ده‌ها نفر از کارکنان عملیاتی در برنامه‌های ورزشی، نشان از رونق و اشاعه فرهنگ ورزش در میان این بخش از جامعه است.

یک دوره برنامه‌های تفریحی-ورزشی در کمپ‌های عملیاتی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب برگزار شد. امور ورزش و تربیت بدنی مناطق نفت‌خیز جنوب با هدف توسعه ورزش همگانی و به منظور ایجاد شور و نشاط و با هدف افزایش سطح سلامت جسمانی کارکنان عملیاتی، با همکاری واحد ورزش شرکت پیرا حفاری، یک دوره برنامه تفریحی-ورزشی در محل کمپ‌های واحدهای عملیاتی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب برگزار کرد.

فعالیت ۲۱ رشته ورزشی در نفت و گاز مسجدسلیمان

حسین آزادی - فوران نفت در خاورمیانه، در سپیده دم ۵ خرداد ۱۳۸۷ هجری شمسی در چاه شماره یک مسجدسلیمان به وقوع پیوست و این طلای سیاه و ارزشمند، منشا خیر و برکت کشورمان شد. قدمت ورزش در شرکت بهره برداری نفت و گاز مسجدسلیمان نیز به سابقه اکتشاف نفت در ایران، یعنی به ۱۱۰ سال قبل برمی گردد، به گونه ای که رشته های ورزشی از جمله فوتبال، گلف، تنیس، راگبی، شنا،

والیبال، اسکواش، دوچرخه سواری، سوار کاری و... از شهر اولین ها شکل گرفت و به سراسر کشور تعمیم و گسترش یافت. روح الله بهمنی، رئیس امور ورزش نفت و گاز مسجدسلیمان معتقد است که ورزش همگانی اهمیت فراوانی دارد، چرا که سلامت و شور و نشاط کارکنان به بهره وری در نفت کمک شایانی می کند و این مهم شامل حال خانواده های کارکنان نفت هم می شود.

رئیس امور ورزش شرکت بهره برداری نفت و گاز مسجدسلیمان به اهمیت ورزش اشاره کرد و گفت: توسعه ورزش، عامل سلامت و تندرستی در بین کارکنان است و در تقویت نشاط و شادابی آنها نقش اساسی دارد که با برنامه های انجام شده یا در دست اقدام، در صدد هستیم ضمن حفظ این روحیه، وظایف خود را در زمینه خدمات رسانی مطلوب به کارکنان، خانواده های آنها و سایر مردم شهرستان انجام دهیم.

روح الله بهمنی در ادامه با بیان اینکه ترویج ورزش همگانی در بین خانواده ها از مهم ترین اولویت های امور ورزش این شرکت محسوب می شود، به رشته های فعال در ۲ بخش همگانی و قهرمانی در سطح این شرکت اشاره کرد و گفت: هم اکنون ۲۱ رشته ورزشی از جمله فوتبال، بدمینتون، فوتسال، بسکتبال، کشتی، پینگ پنگ، آمادگی جسمانی و ایروبیک، کاراته، تنیس خاکی، کوهنوردی، بیلیارد، وزنه برداری، شنا، گلف، دارت، جودو، تکواندو، بدنسازی، طناب کشی و تیراندازی در این شرکت فعال هستند.

کنیم که از این تعداد ۳ هزار و ۹۴۲ نفر آقا و ۲ هزار و ۴۸۰ نفر نیز خانم هستند. اوهمچنین بر اجرای طرح های عام المنفعه، ارائه خدمات رایگان ورزشی در سطح شهرستان و منطقه و ترویج ورزش همگانی در بین خانواده ها تاکید کرد.

مسابقات قهرمانی

بهمنی اعزام تیم ها به مسابقات قهرمانی استان خوزستان و رقابت های قهرمانی کشور، اجرای مسابقات متعدد جام رمضان، برگزاری مسابقات فوتسال پیشکسوتان، برگزاری طرح اوقات فراغت در فصل تابستان و استعداد یابی نقرات شاخص در رشته های ورزشی، برگزاری همایش های کوه پیمایی و پیاده روی خانوادگی در مناسبت های مختلف را از برنامه های انجام شده و آتی این شرکت عنوان کرد.

ورزش کارکنان عملیاتی و اقماری

رئیس امور ورزش شرکت بهره برداری نفت و گاز

مسجدسلیمان در ادامه با اشاره به اهتمام امور ورزش این شرکت با هدف رفع مشکلات و دغدغه های کارکنان عملیاتی و اقماری گفت: به همین منظور در زمینه تعمیر و تجهیز وسایل ورزشی و بهسازی سالن های ورزشی در کمپ های لب سفید و قلعه نار، اقدام های انجام شده که امیدواریم با اجرای این برنامه ها، بتوانیم در ایجاد شور و نشاط و ارتقای روحیه کارکنان مناطق عملیاتی گام های اساسی برداریم.

تالار افتخارات نفت و گاز مسجد سلیمان

بهمنی در خصوص مهمترین افتخارات و عناوین کسب شده از سوی ورزشکاران و تیم های ورزشی این شرکت در رقابت های مختلف اظهار داشت: قهرمانی در لیگ برتر جودو باشگاه های کشور، کسب مقام نایب قهرمانی در رقابت های لیگ برتر گلف باشگاه های ایران، قهرمانی تیم های کاراته بانوان و آقایان در رقابت های کشوری، کسب عنوان نخست تیم کشتی آزاد در مسابقات استان، قهرمانی

تیم واترپلوی نفت امیدیه در دور برگشت و مرحله دوم از بیست و هشتمین دوره لیگ برتر باشگاه های کشور، با دو پیروزی و یک شکست به کار خود پایان داد. تیم نفت امیدیه در این دوره از رقابت ها در گروه (الف) و در کنار تیم های سایپا، نوفلاح و نفت و گاز گچساران قرار دارد. تیم نفت امیدیه در آخرین بازی خود در مرحله دوم لیگ برتر واترپلوی باشگاه های کشور در دربی نفتی ها و در دیداری پرگل و جذاب با حساب ۱۸ بر ۷ مقابل تیم نفت و گاز گچساران به برتری دست

01 واترپلوی نفت امیدیه با دومی به کار خود پایان داد

یافت و با هشت امتیاز پس از تیم سایپا تهران در مکان دوم جدول رده بندی گروه نخست بازی ها باقی ماند. شاگردان رضاجعفری پیش از بازی دربی در این مرحله، مقابل تیم شهید نوفلاح تهران قرار گرفتند و موفق شدند این تیم را هم در دیداری سخت و نفس گیر با نتیجه نزدیک ۹ بر ۸ شکست دهند. تنها شکست نفت امیدیه در این مرحله، مقابل تیم قدرتمند سایپا بود. تیم واترپلوی نفت و گاز گچساران هم با سه شکست در این مرحله، در انتهای جدول این گروه قرار گرفت.

03 صعود امید نفت اهواز به رده دوم جدول

02 تجلیل از مدال آوران نفتی در آسیا

نفتی که همراه این تیم ملی واترپلو به مقام سوم آسیا دست پیدا کردند و صونا بیداد و ستاره رحمانیان، هندبالبست های ملی پوش نفتی که همراه تیم ملی هندبال کشورمان در مسابقات آسیایی ژاپن به مقام پنجم رسیدند، تقدیر و تجلیل به عمل آوردند. این ورزشکاران در مسابقات المپیک آسیایی اندونزی و مسابقات هندبال بانوان قهرمانی آسیا در ژاپن حائز عناوین برتر شده بودند. گفتنی است، به دلیل عدم حضور امیر محمد پرهون و پیمان اسدی لوح تقدیر آنها به خانواده هایشان تحویل شد.

با حضور مدیرعامل باشگاه فرهنگی - ورزشی مناطق نفت خیز جنوب، از ورزشکاران مدال آور بازی های آسیایی نفت گچساران تقدیر شد. هدایت یزدی، مدیرعامل باشگاه مناطق نفت خیز جنوب؛ فرهاد جعفری، مدیر منابع انسانی نفت گچساران؛ شاهرخ داودی، رئیس امور ورزش نفت گچساران؛ مهرداد بابادی، وند، رئیس ورزش قهرمانی مناطق نفت خیز جنوب و جمعی از دست در کاران امور ورزش طی مراسمی از امیر محمد پرهون، حسین خالدی و تبار و پیمان قاسمی، واترپلویست ملی پوش

تیم فوتبال امید نفت اهواز با یک پیروزی شیرین دیگر، موفق شد به رتبه دوم جدول لیگ برتر امیدهای کشور صعود کند و در فاصله یک قدمی صدرنشین قرار بگیرد. نفت اهواز که چند هفته ای است روی دور پیروزی قرار گرفته و نتایج قابل توجهی کسب کرده، در ادامه روند رو به رشد خود در هفته شانزدهم رقابت های لیگ برتر امیدهای کشور، موفق شد تیم مس رفسنجان را با نتیجه دو بر یک شکست دهد. امید

لطیفی و محمود صالحی، زندگان گل های تیم اهواز در این مسابقه بودند. امیدهای نفت اهواز که در این فصل از مسابقات با مربیگری محمد خمیسی، عملکرد قابل قبولی داشته اند، با کسب این پیروزی ۲۸ امتیازی شده و به جایگاه دوم جدول صعود کردند و همراه فولاد خوزستان در کورس قهرمانی قرار گرفتند. در این سری از رقابت ها، تیم امیدهای پارس جنوبی نیز موفق شد تیم صدرنشین یعنی فولاد خوزستان را با نتیجه بدون گل متوقف کند.

04 تجلیل از پیشکسوت نفت مسجدسلیمان

استادبوم شهید بهنام محمدی مسجدسلیمان برگزار شد که در نهایت با نتیجه ۷ بر ۳ به سود تیم نفت اهواز به پایان رسید. قبل از شروع این دیدار، اعضای تیم پیشکسوتان و مدیرعامل باشگاه فرهنگی - ورزشی مناطق نفت خیز جنوب با اهدای لوح تقدیر از زحمات علی حسین مطلبی در دوران خدمت در ورزش مناطق نفت خیز جنوب و افتخار آفرینی ایشان در سالیان طولانی تقدیر و تشکر کردند.

تیم های فوتبال پیشکسوتان نفت اهواز و نفت مسجدسلیمان در دیداری دوستانه به مناسبت تجلیل از پیشکسوت ورزش و همکار بازنشسته خود به میدان رفتند. به مناسبت گرامیداشت مقام پیشکسوت ورزش و بازنشستگی علی حسین مطلبی از کارکنان شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب، دیدار دوستانه ای بین تیم های پیشکسوتان نفت اهواز و نفت مسجدسلیمان در زمین چمن

ارائه خدمات بهتر به کارکنان و خانواده ها

رئیس امور ورزش نفت و گاز مسجدسلیمان در پایان ابراز امیدواری کرد تا با همکاری و مساعدت سایر مسؤولان و دست درکاران و پیشبرد اهداف و برنامه های این امور، در آینده شاهد تحول و پیشرفت ورزش این شرکت و ارائه خدمات مطلوب به کارکنان و همچنین علاقه مندان به ورزش در سطح شهرستان مسجدسلیمان باشیم.

نگاهی به دارالفنون به بهانه سالگرد امیرکبیر

پای صنعت را این مرد

به ایران باز کرد

در آستانه سالگرد شهادت گونه مردی هستیم که از کودکی اش به عنوان پسر آشپز مخصوص ولیعهد، کم کم وارد میدان بازی بزرگان ایران دوره قاجار شد. او در جوانی، خود را بهتر شناخت و البته دیگران و ولیعهد نیز او را خوب شناختند و به استعداد ذاتی و هوش زمان شناسانه اش پی بردند. در آن دوران محبوب دربار شد و در میان سالی به صدارت اعظمی همان ولیعهدی رسید که در تبریز او را می‌ستود، در تهران به وزیر اش رساند و در کاشان، خورش را کف حمام فین جاری کرد. امیرکبیر در دوره صدارت ۳۹ ماه اش که از سه سال و نیم هم کمتر می‌شد، چنان نام خود را در تاریخ ایران ماندگار کرد که هنوز هم توسعه، توأم با پاکدستی و وطن‌ستایی را با نام او مثال می‌زنند. در قحط‌الرجال دوره قاجار، نام امیرکبیر و اقدام هایش مانند نگینی در تاریخ معاصر ایران می‌درخشد. از زندگی و بخصوص مرگ او زیاد گفته‌اند و نوشته‌اند. این بار بناداریم از یک کار سترگ او سخن بگوئیم؛ تاسیس دارالفنون از سوی امیرکبیر نه صرفاً راه‌اندازی یک مدرسه مدرن که دروازه ورود صنعت و فناوری به ایران محسوب می‌شود. صنعت ایران در همه اشکال خود از این لحاظ به روشن‌بینی و آینده‌نگری امیرکبیر مدیون است.

دارالفنون، نام مدرسه‌ای است که به ابتکار امیر کبیر در زمان ناصرالدین‌شاه برای آموزش علوم و فنون جدید در تهران تأسیس شد و حتی می‌توان آن را نخستین دانشگاه در تاریخ مدرن ایران دانست. در نوشته‌های ایرانی، تا دیرزمانی همه دانشگاه‌های خارجی را دارالفنون می‌خواندند. ساختمان دارالفنون در خیابان ناصر خسرو و در مرکز شهر تهران جای گرفته است. امیر کبیر پس از سفر به روسیه، متوجه نیاز فوری کشور به مرکز آموزش عالی شد. از این روز ابتدای صدارت خود، برای ایجاد این مرکز تلاش کرد؛ ولی متأسفانه هیچ‌گاه

شاهد افتتاح آن نشد؛ چرا که نخستین دسته از استادان به سرپرستی دکتر یاکوب ادوارد پولاک، دو روز پس از دستگیری و تبعید امیر کبیر به تهران آمدند و با استقبال گرمی مواجه نشدند. نزدیک به ۱۴ سال پس از تأسیس مدرسه عالی دارالفنون و کمی پس از مدرسه ابتدایی رشدیه تبریز، مدرسه شوکتیه بپرس، سومین مدرسه از نوع مدارس جدید در ایران محسوب می‌شود که به دنبال آن دبیرستان شوکتیه و مدارس دشت بیاض نهبندان، سریشه، خوسف و دبستان دخترانه شوکتی افتتاح شد.

ورود استادان اتریشی

معلمان اتریشی در ۲۷ محرم ۱۲۶۸ هجری قمری، دو روز پس از عزل امیر کبیر به تهران رسیدند. با وجود این، امیر کبیر سفارش آنها را به جان داوود خان کرد و گفت چندان که می‌توانی به آنان مهربانی کن و نگذار ناراحت و پراکنده خاطر شوند. ناصرالدین شاه نیز از ورودشان باخبر و خوشحال شد و داوودخان را به اعطای حمایل سرخ سربینی مفتخر کرد؛ ولی استقبال خوب و شایانی از استادان اتریشی نشد. دکتر یاکوب ادوارد پولاک، از جمله آن استادان، سرگذشت پذیرایی سرد ایرانیان را این گونه نوشته‌است:

گشایش

دارالفنون در روز یکشنبه ۶ دی ۱۲۳۰ برابر با ۵ ربیع‌الاول ۱۲۶۸ قمری، ۱۳ روز پیش از قتل امیر کبیر و با حضور ناصرالدین شاه، آقاخان توری صدراعظم جدید و گروهی از دانشمندان و معلمان ایرانی و اروپایی با ۳۰ شاگرد به طور رسمی گشایش یافت. در روزنامه وقایع اتفاقیه آمده‌است:

در روز یکشنبه ۵ ماه ربیع نخستین از سال ۱۲۶۸ هجری، مطابق با سنه خامسه از جلوس سعادت مانوس، مدرسه مبارک دارالفنون، واقع در ارک محروسه تهران که بنا و انشای آن سال سابق شروع شده بود، بر حسب امر فرمان مطاع افتتاح شد و از آن تاریخ، علوم مستظرف و فنون مستحدث و صنایع مستغرب که حکمای اروپا اساس آنها را در ظرف چند قرن برپا ساخته بودند، در ایران تأسیس با تقدیس

نام‌گذاری

از نامه‌های به جا مانده از امیر کبیر و مندرجات روزنامه وقایع اتفاقیه و اسناد دیگر برمی‌آید که در آغاز، نام خاصی برای این واحد آموزشی در دست ساخت در نظر نگرفته بودند و از این بنا با عناوین «مدرسه، مدرسه جدید، مکتب‌خانه پادشاهی، تعلیم‌خانه، معلم‌خانه و مدرسه نظامیه» یاد شده‌است. در آخرین نامه‌ای که امیر کبیر به سفیر ایران در روسیه برای پیگیری جذب استادان اروپایی می‌نویسد، از این بنا به عنوان مدرسه نظامیه یاد می‌کند.

ریشه‌شناسی واژه دارالفنون

در منابع پیش و پس از تأسیس دارالفنون، بخصوص در خاطرات دانش‌آموختگان اروپا به واژه دارالفنون برمی‌خوریم. اینان زمانی که از دانشگاه‌های اروپایی نام می‌برند آنها را دارالفنون می‌نامند؛ مانند دارالفنون پاریس و دارالفنون لندن. واژه دارالفنون ترجمه Polytechnique فرانسوی یا Polytechnic انگلیسی است که عثمانی‌ها آن را به عربی ترجمه کردند و با همین لفظ وارد زبان فارسی شد.

بر گرفته از کتاب: امیر کبیر و تاریخ دارالفنون

چه بشنویم؟

«سقوط»

قطعه جدید وحید تاج به نام «سقوط» با شعری از حسین غیائی و آهنگسازی امیرحسین فیضی و همراهی گروه «همنوازان تاج» منتشر شد. تنظیم این قطعه را «عماد نکویی» انجام داده است. این خواننده، قطعه «سقوط» را برای نخستین بار در کنسرت مردامه ۱۳۹۷ در شهر اصفهان اجرا کرده بود. در قطعه «سقوط» مهدی حقیقی، دانیال جورابچی، داریوش حجازی، پدram فریوسفی، روژین عدالت، عماد نکویی، فرشاد سوری، نیما داوودی، هادی اسماعیلی، ابراهیم قانلی، روح‌الله فروزش، سینا کریمی و مجید اسماعیلی، نوازندگان گروه «همنوازان تاج» به عنوان نوازنده حضور دارند.

شاعرانه

شور هادر دلم انگبخته

ز تو بگذشتم و بگذاشتمت با دگران رفتم از کوی تو لیکن عقب سرنگران ما گذشتیم و گذشت آنچه تو با ما کردی تو بمان و دگران وای به حال دگران می‌روم تا که به صاحب‌نظری باز رسم محرم ما نبود دیده کوتاه نظران دل چون آینه اهل صفا می‌شکنند که ز خود بی‌خبرند این ز خدا بی‌خبران گل این باغ بجز حسرت و داغم نفزود لاله رویا تو بخشای به خونین جگران ره بیداد گران بخت من آموخت تو را ورنه دانم تو کجا و ره بیداد گران سهل باشد همه بگذاشتن و بگذشتن کاین بود عاقبت کار جهان گذران شهریارا غم آوارگی و دربه دری شورها در دلم انگبخته چون نوسفران

شهریار

چه بخوانیم؟

بی‌نامی با خروج از بحران

تاریخ سینمای ایران ماندگار. عوامل فیلم بی‌نامی درباره‌اش نوشته‌اند؛ «بازیگران این فیلم روایتگر داستان زن و شوهری است که سال‌ها پیش دانشجوی تئاتر بودند و با هم ازدواج می‌کنند و در یک کافی شاپ مشغول به کار می‌شوند، اما بر حسب اتفاق یکی از همکاران آنها گم می‌شود. قهرمان قصه به بهانه یافتن او به دنبال خود نیز در گذشته می‌گردد و سعی می‌کند از یک بحران خارج شود.»

این روزها فیلم بی‌نامی روی پرده سینماها آمده است؛ فیلمی که عنوان کاراوی را برای کارگردانش، علیرضا صمدی به ارمغان آورده است. تجربه سینمای ایران می‌گوید کاراوی‌ها معمولاً فیلم‌های خوبی هستند و گاه در

نو استالزی کارتون های دهه ۶۰

مشعل - برای زندگی امروز که در بیشتر روزها پر دغدغه و گاه خسته کننده می شود، نیاز داریم تا لحظاتی را به شادی و برگشتن به خاطرات خوش بگذرانیم؛ خاطراتی که شاید دیگر از ما بسیار دور و گذشته باشند؛ اما تصور و یادآوری آنها حتی برای لحظه‌ای لیخنندی را به لب می‌نشانند. خاطراتی همچون کارتون‌های دوران کودکی که اگرچه با ملاک‌ها و معیارهای امروزی بسیار ابتدایی و ساده به نظر می‌آیند و در آن دوران که انتخاب و پیچیدگی زیادی وجود نداشت و البته برنامه‌های تلویزیون نیز این اندازه گسترده و متنوع نبود، برای دهه ۵۰ و ۶۰ بهترین سرگرمی و حتی الگو بودند. علاقه به کارتون‌های آن دوران و پیگیری روزانه‌ای که کودکان آن دوران داشتند، تقریباً رفتار بیشتر کودکان آن گروه‌های سنی بود، یعنی بسیاری از کودکان و دانش‌آموزان در فاصله مشق‌های بسیار زود خوابیدن، فرصت کوتاهی برای برنامه کودک داشتند و سعی می‌کردند این فرصت را از دست ندهند. در روزهایی که بسیاری از خانواده‌ها تلویزیونی در خانه نداشتند، دیدن کارتون‌های آن دوران، یک اتفاق خوب بود و شاید به دلیل مجموع شرایط آن روزها، کارتون‌های آن دوران هم بیشتر در خاطرمان مانده‌اند. کودکان دهه ۵۰ و ۶۰ و جوانان امروز هنوز هم پس دهنشان سوال‌هایی دارند که مادرهاچ زنبور عسل پیدا شد؟ نبرد چوپین با برونکا چه سرانجامی داشت؟ و یا چرا توپ فوتبالیست‌ها ساعت‌ها در هوا می‌ماند؟ در سال‌های دهه ۵۰ و ۶۰ و حتی دهه ۷۰، کودکان، همانند امروز به انواع تجهیزات هوشمند همچون کامپیوتر، لپ‌تاپ، تلفن همراه و... دسترسی نداشتند و تلویزیون هم بجز چند شبکه رسمی که در ساعاتی مشخص، تعدادی برنامه کودک پخش می‌کرد، برنامه هیجان انگیز و سرگرم کننده دیگری نداشت. از سوی دیگر فضای مجازی وجود نداشت تا کودکان بیشتر ساعات روزشان را با آن بپرکنند و همه دنیای واقعی کودکان با کتاب‌های درسی و غیر درسی، بازی‌های گروهی در کوچه‌ها و حیاط‌ها و البته دیدن همین کارتون‌های محدود بود. صنعت انیمیشن، دوبله و تبلیغات آن دوران هم توسعه زیادی نداشت و بسیاری از کارتون‌ها در شکلی ابتدایی تهیه می‌شدند و در تلویزیون‌های سیاه و

سفید به نمایش در می‌آمدند، اما برخی از این کارتون‌ها، علاقه‌مندان ماندگاری بیشتر و شاید تا حدی طرفداران بیشتری هم داشتند. کارتون‌هایی که گاه داستان یک دختر یا پسر بچه را روایت می‌کردند؛ اما در واقع جنسیت خاصی نداشتند و مخاطب خود را همراه می‌کردند. کارتون‌هایی مثل واتو واتو که شخصیت اصلی آن موجودی ناشناخته یا یک بچه سگ آبی مثل پسر شجاع بود و در بسیاری از موارد، عملکرد آنها به شیوه‌ای رفتاری برای کودکان تبدیل می‌شد. شاید با آوردن نام کارتون‌هایی که در ادامه می‌آید، برای شما هم خاطراتی تازه شود. کارتون‌هایی مثل «واتو واتو، پرنده اعجاب انگیز»، «بارباپا یا عوض می‌شه»، «مسافر کوچولو و گل سرخ»، «بینوایان»، «الیور توئیست»، «بلمزی»، «خانواده دکتر ارزنت»، «هایکلبری فین»، «آنشرلی»، «ای کی یو سان»، «مرد کوچک»، «هایدی، دختری از کوه آلپ»، «ممول و دختر مهربون»، «بل و سباستین»، «جیمبو»، «خاله ریزه و قاشق سحر آمیز»، «گوریل انگوری و بیگلی بیگلی»، «پینوکیو»، «زبل خان»، «گالیور»، «لوک خوش شانس»، «حننا، دختری در مزرعه» و بالاخره کارتون معروفی که هنوز هم طرفدار دارد یعنی «تام و جری». در عین حال برخی از همین کارتون‌ها، خاصیت چند نسلی داشتند؛ یعنی نه تنها برای کودکان دهه ۵۰ و ۶۰ پخش شدند بلکه بخش آنها از تلویزیون در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ و حتی حالا هم ادامه دارد. کارتون‌هایی مثل «تام و جری»، «پلنگ صورتی»، «پینوکیو»، «گوریل انگوری»، «ماجراجوی سندیاد» و «هاج زنبور عسل» از انیمیشن‌های خارجی که کودکان نسل جدید هم آنها را می‌شناسند و گویا عمر آنها بیشتر از عمر کودکی چند نسل است. اما علاوه بر کارتون‌های دهه ۶۰، موسیقی این کارتون‌ها هم هنوز برای جوانان امروز نو استالزی خاص خودش را دارد. آهنگ پلنگ صورتی، حنا دختری در مزرعه، بچه‌های مدرسه آلپ و یا سر بال‌های ایرانی مثل خونه مادر بزرگ، مدرسه موش‌ها و... که با شنیدن موسیقی هر کدام از این کارتون‌ها، به سال‌های قبل و دوران کودکی پرتاب می‌شویم.

اپلیکیشن‌های کاربردی ایرانی

قیمت آنلاین خودرو
اپلیکیشن فوق العاده کاربردی «قیمت‌گذار»، یکی از اپلیکیشن‌های موفق ایرانی است که تلاش کرده تخمین نسبتاً دقیقی از قیمت خودروی کار کرده ارائه کند و با استناد به قیمت روز خودرو، قطعات و هزینه‌های تعمیر، تخمین نسبتاً دقیقی از قیمت خودروهای نو یا کار کرده در اختیار شما قرار دهد. این اپلیکیشن را می‌توانید از مجموعه «بازار» دانلود و امتحان کنید.

خودتان وکیل شوید
در میان اپلیکیشن‌های ایرانی، چند اپلیکیشن هستند که می‌توانند روی بیشتر تلفن‌های همراه نصب شوند و هر از گاهی به کمک شما بیایند. اپلیکیشن «عریضه» به شما کمک می‌کند تا به جای آنکه کتاب‌های زیادی در باره مباحث حقوقی خوانده یا به دفاتر مختلف بروید، خیلی از مشکلات حقوقی تان را حل و فصل کنید. در این اپلیکیشن، با وجود تعدد مباحث، به واسطه رابطه کاربری ساده اما خوب و البته آموزش‌های کافی، اصلاً سردرگم نمی‌شوید. این اپلیکیشن پس از دریافت از مجموعه «بازار»، براحتی نصب و قابل ثبت در خواست است.

کرایه تاکسی آنلاین
مجموعه تاکسیرانی شهر تهران از سال‌ها قبل در تلاش برای سهولت در پرداخت کرایه تاکسی‌ها بوده و چندی است یک نرم افزار توانسته تا حدی این جای خالی را پر کند. «فون پی» در حال حاضر در تاکسی‌های تهران قابل استفاده است و راننده‌ها برای پرداخت آنلاین کرایه با مسافر همکاری می‌کنند. با نصب این اپلیکیشن روی گوشی هوشمند خود این موقعیت را در اختیار خواهید داشت تا کرایه تاکسی خود را بی‌نیاز از وجه نقد و به صورت آنلاین پرداخت کنید. در تاکسی، شناسه‌ای وجود دارد که بابت آن در این اپلیکیشن، مشخصات خوانده شده و شما به درگاه پرداخت الکترونیک بانک مرتبط می‌شوید و می‌توانید مبلغ کرایه را پرداخت کنید.

شورای پنجم شهر تهران در اولین اقدام خود، خیابان نفت در شهر تهران را به نام دکتر محمد مصدق تغییر نام داد و این تغییر نام از چند ماه قبل در این خیابان و نقشه‌های شهر اعمال شد؛ اما چند روز پیش افرادی ناشناس روی تابلوی معرفی این خیابان را با اسپری سیاه کرده بودند. این اقدام، با واکنش‌های زیادی در شبکه‌های اجتماعی مواجه شد و اعضای شورای این موضوع را دنبال کردند و قرار شد بلافاصله این تابلو اصلاح و پیگیری‌ها در مورد عاملان این تخریب انجام شود. عکس: روزنامه ایران